

MTK

Metsänomistajat

20

VUOSIKERTOMUS

22

SISÄLTÖ

Puheenjohtajan katsaus	4	Jäsenet ja järjestötoiminta	45
Maatalous	8	Organisaatio ja jäsenistö 2022	47
Maatalous- ja ruokapolitiikka	9	Maaseutunuoret	48
Kriisituki	12	Viestintä ja vaikuttaminen	50
Kustannustuki	12	Kuluttajatyöryhmä ja kuluttajaviestintä	52
Tulo- ja kannattavuuskehitys	14	MTK Brysselissä ja kansainvälinen toiminta	53
Investointien rahoituksen turvaaminen	15	MTK Pohjoismaisissa ja globaaleissa verkostoissa	57
Kansalliset tuet	15	MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta	62
Eläinten terveys ja hyvinvointi	17	Johtokunta	63
Huoltovarmuus	17	Johtoryhmä	63
Ruokamarkkinat ja kulutus	18	Valtuuskunta	64
Ruokaviennin tehostaminen	19	Metsävaltuuskunta	66
TUOTTO-hanke	19	Metsäjohtokunta	66
Sektorikohtaiset asiat	19	Henkilöstökertomus	67
Metsänomistajat	28	Tietohallinto	70
Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet	30	Taloustiedot	72
Metsäsertifiointi	31	MTK Säätö	79
Puukauppa ja puutavaran mittaus	32	Tytär- ja osakkuusyhtiöt	84
Maakuntaedunvalvonta	32	Viestimedia Oy	85
Koulutus	32	Pellervo-Instituutti Oy	88
Metsäala julkisuudessa	33	Maanomistajien arviointikeskus	89
Maaseudun elinvoima	34	MTK Hankinnat	91
Ympäristö ja maankäyttö	35	Lausunnot	92
Kansainvälinen politiikka ja EU	36		
Elinkeinopolitiikka, koulutus ja hankkeet	36		
Resilienssi, sosiaalinen kestävyys ja työhyvinvointi	37		
Veropolitiikka	38		
Aluepolitiikka ja maaseutupolitiikka	38		
Maaseutumatkailu	40		
Kauppapolitiikka	41		
Kestävä rahoitus	43		

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Puheenjohtajan katsaus

Ukrainassa riehuva sota vaikuttaa syvästi myös Suomeen ja koko Eurooppaan. Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 tarkoituksenaan alistaa maa valtaansa. Ukrainalaisten sinnikäs puolustustaistelu pysäytti hyökkäyksen ja vähitellen Ukrainan armeija onnistui valtaamaan takaisin menettämiään alueita.

Kun hyökkäyksestä on kulunut yli vuosi, vaikuttaa siltä, että sota tulee jatkumaan vielä pitkään. Ukrainan kansan puolustustahto vaikuttaa järkkymättömältä, mutta on selvää, että armeija tarvitsee vielä paljon lisää aseapua länsimaista. Sodan inhimilliset ja aineelliset tuhot ovat järkyttäviä.

Vaikuttaa selvältä, että edellytyksiä rauhansopimukseen ei ole, ennen kuin valta Venäjällä vaihtuu. Suomen suuri rajanaapuri on osoittautunut bruttaaliksi, epäluotettavaksi ja epävakaaaksi. Kauppasuhteet on likimain täysin katkaistu ja rajanylityksiä säädellään tiukasti. Suurin osa suomalaisista yrityksistä on lopettanut toimintansa Venäjällä.

Suomen turvallisuuspolitiikan linja muuttui välittömästi sodan myötä. Suomi haki puolustusliitto Naton jäsenyyttä, ja Suomi kutsuttiin Naton jäseneksi Madridin huippukokouksessa 29. kesäkuuta 2022 yhdessä Ruotsin kanssa. Suomi on nyt tarkkailijajäsen ja voi osallistua Naton kokouksiin, mutta ei äänestä. Varsinainen jäsenyys edellyttää jokaisen jäsenmaan ratifiointia. Maaliskuuhun 2023 mennessä 28 maata on ratifioinut Suomen jäsenyyden. Edelleen tarvitaan Turkin ja Unkarin hyväksyntä.

MTK on tuominnut Venäjän hyökkäyssodan. Järjestö lahjoitti humanitaariseen apuun Ukrainassa 100 000 euroa heti sodan syttyä. Porissa järjestetty liittokokous linjasi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikasta: nopeasti muuttuneessa kansainvälisessä tilanteessa Suomen paikka on jatkossa entistä tiiviimmin osana läntistä arvoyhteisöä ja turvallisuusjärjestelmää.

Suomen tuleva Nato-jäsenyys on sinetti maamme sodanjälkeiselle länsi-integraatiolle, jonka alku luotiin Pohjoismaiden neuvoston jäsenyydellä vuonna

1952. Vuonna 1974 saatiin voimaan vapaakauppasopimus Suomen ja Euroopan talousyhteisön välillä ja vuonna 1995 Suomi liittyi EU:n jäseneksi. Monen mielestä Suomen paikka täysivaltaisena maana läntisten demokratioiden liittoutumissa on rakentunut liian hitaasti, mutta nyt asemamme on kiistaton.

Suomi on puolensa valinnut, mutta samaan aikaan geopoliittinen tilanne on muuttumassa. Maailmantalouden supervallat, Yhdysvallat ja Kiina, kalistuvat sapeleitaan yhä kiivaammin. Globalisaation kulta-aika on taantumassa ja uhkana ovat blokkiutuminen, protektionismi ja näihin liittyvät kauppasodat. Myös EU ja Yhdysvallat ovat ajautuneet kauppapoliittisiin kiistoihin, joista pitäisi päästä eroon mahdollisimman pian. Atlantin ylittävät kauppasuhteet on saatava kuntoon, jotta EU:n ja Yhdysvaltojen muodostama akseli kykenee vaikuttamaan yhteistyöhön nopeasti muuttuvassa maailmassa. Suomen kaltaiselle pienelle ja avoimelle taloudelle monenkeskisen kauppapolitiikan rikoutuminen on äärimmäisen huolestuttavaa.

Energia ja ruoka ovat olleet aseita Venäjän hyökkäyssodassa. EU heräsi energiakriisiin ja huomasi, että varautuminen on laiminlyöty. Riippuvuus Venäjästä oli valtava riski, joka toteutui. Energian hinnannousu on kiihdyttänyt inflaatiota, mihin on vastattu kiristävällä rahapolitiikalla. Korkotasot nousut nopeasti.

Finanssipolitiikka on silti edelleen ollut elvyttävää. Korona- ja energiakriisien myötä valtiot ja EU ovat jakaneet tukipaketteja. Finanssipolitiikan vakaussäännöistä on joustettu ja julkiset taloudet ovat velkaantuneet. Suomessa julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on kasvanut 72 prosenttiin. Naapurimaa Ruotsissa vastaava suhde on 32 prosenttia. Vuonna 2023 aloitettavan uuden hallituksen tärkeimpiä tehtäviä on velkaantumisen taittaminen.

Kansalaisten ja päättäjien huoli ruokaturvasta kasvoi vuonna 2022. Ukrainan viljatoimitusten pysähtyminen osoitti, miten ohuella pohjalla maailman ihmisten ruokkiminen on. Varastoja ei juurikaan ole, joten iskunkestävyys kriiseissä on heikko. Myös Suomessa huoltovarmuuden merkitys nousi uudelle ta-

solle. Maanpuolustus, energia ja ruoka ovat huoltovarmuuden peruspilarit.

Maatalousyrittäjän vuosi oli ennen kokematon. Syksyllä 2021 alkanut kustannusralli kiihtyi energian hinnannousun siivittämänä. Viljan hinta nousi ennätyksiin keväällä, kun huoli saatavuudesta oli todellinen. Kohtalaisen sadon myötä hinnat putosivat merkittävästi syksyn aikana. Kasvinviljelytilojen tulos on ennusteiden mukaan hieman pitkän aikavälin keskiarvoa parempi. Kotieläintaloudessa maatilojen tilinpäätökset näyttivät keskimäärin karuilta, joskin erot tilojen välillä repesivät. Tuottajahintojen nousu oli hidasta kustannusnousuun verrattuna. Nopeasti muuttuneessa markkinassa ratkaisi se, miten hankintojen ajoitus oli onnistunut.

Valtio reagoi maatilojen kriisiin jakamalla ennätyksellisen suuren tukipaketin. Yli 300 miljoonan euron tuki sai poikkeuksellisen paljon kritiikkiä maatalousyrittäjiltä, sillä sen kohdentumista ei pidetty onnistuneena. Hallitus paikkasi tilannetta myöhemmin vajaan 100 miljoonan euron kustannustuella sähkön ja lannoitteiden hankintaan kohdennettuna.

Suomalaisten ruokamarkkinoiden toiminta kriisin aikana saa huonon arvosanan. Ruuan hinnannousu lähti liikkeelle myöhemmin kuin muualla EU:ssa. MTK kritisoi vahvasti ruokamarkkinoiden joustamattomuutta. Varsinkin kauppa oli järjestön hampaissa. Kaupan toiminta vaikutti välinpitämättömältä suomalaisen ruoka-alan pelastamiselle. Vasta loppukevällä 2022 kauppa ja teollisuus pääsivät neuvotteluihin, joissa pitkät toimitussopimukset neuvoteltiin uusiksi korkeampiin hintoihin. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan, mutta viivytelystä jäi valtava taakka maataloillemme. Vaikuttamistyötä reilumpien markkinoiden puolesta on jatkettava.

Marinin hallituksen linja piti ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, mutta muutoin toiminta vaikutti riitaisalta. Hallitukselle soitettiin jo kuolinkelloja, mutta sodan tuoma kriisi piti joukon koossa. Lakihankkeiden valmistelu ontui usein. Esimerkkinä mainittakoon eduskunnan joulukuussa 2022 hyväksymä luonnonsuojelulaki, missä eduskunta joutui korjaamaan merkittäviä epäkohtia. Nämä olisivat johtaneet kohtuuttomiin tilanteisiin maanomistajien kannalta. MTK:n vaikuttamistyö näytti voimansa. Yleensä kykenemme vaikuttamaan jo val-

misteluvaiheessa, mutta tarvittaessa kiivas työ jatkuu viime metreille eduskunnassa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen nousi vahvasti myös julkiseen keskusteluun. Varsinkin metsäluonnon tila sai runsaasti palstatilaa. Kuten yleensä, myös tässä keskustelussa tosiasiat tahtovat jäädä mielikuvien varjoon. MTK osallistui keskusteluun vilkkaasti ja rakentavasti. Suomen metsissä ei ole menossa valtava luontokato, ja luonnon tilaa voidaan suunnitelmallisesti parantaa metsänhoidon tuorein menetelmin sekä tehokkaalla vapaaehtoisella suojelulla. MTK aloitti suuren hankkeen, jossa laaditaan tiekartta maa- ja metsätalouden luonnonsuojelulle.

Suomella on kunnianhimoinen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035. Myös MTK pitää tavoitetta kunnianhimoisena, mutta yhä mahdollisena. Vauhdikas siirtymä uusiutuvaan energiaan mahdollistaa päästövähennykset, mutta metsien hiilensidonnalle on asetettu selvästikin liian suuri painoarvo – varsinkin kun laskennan pelisääntöjä muutetaan matkan varrella. Metsän laskennallinen hiilinielu voi pienentyä, mutta hakkuiden rajoittaminen olisi kansantaloudelle turmiollista. Kaikki tarmo on nyt suunnattava hyvään metsänhoitoon, jolla puun kasvu Suomen metsissä saadaan taas vahvalle nousu-uralle.

Ilmaston kannalta olennaista on metsäkato. MTK piti kovaa ääntä sähkön siirtolinjojen alta kaadetun metsän arvosta ja maanomistajien oikeudenmukaisesta kohtelusta lunastuksissa. Kansalaismielipide on muuttumassa ja seuraavan hallituksen onkin uudistettava kelvoton lunastuslaki.

EU:n nykyinen komissio jatkoi ristiretkään ainoita aidosti vihreitä elinkeinoja, maa- ja metsätaloutta vastaan. Se on ajamassa maailman kestäväntä tuotantoa muualle maailmaan ilmaston ja luonnon pelastamisen varjolla. MTK on valitettavasti pakotettu jatkamaan puolustustaistelua jäsentemme elinkeinojen puolesta. Samalla on aloitettu eurooppalainen vaikuttamistyö, jotta ensi vuonna valittava uusi komissio näkisi tosiasiat ja maa- ja metsätalouden merkityksen ratkaisujen tuojana.

Järjestyttävimpää EU:n esityksiä vuonna 2022 oli ennallistamisasetus, jossa Suomi ollaan pakottamassa lähes miljardin euron vuotuisen menoerään luontomme pelastamiseksi. MTK:n järjen ääni onneksi kuuluu suomalaisessa politiikassa ja eduskunta otti todella kriittisen kannan tähän uudistukseen. Teemme töitä sen eteen, että seuraavakin eduskunta olisi tolkun njalla, kun se yhteensovittaa luonnonvarojen käytön monimutkaisia kokonaisuuksia.

Kiitos kuluneesta vuodesta MTK:n väki! Liittokokouksessa linjasimme yhteiset tavoitteemme ja periaatteemme tuleville vuosille. Siinä on työsarkaa, mutta kaiken tehtyämme olemme entistä vahvempia. Tulevaisuus tehdään uusiutuvista luonnonvaroista.

**MTK:n puheenjohtaja
Juha Marttila**

MAATALOUS

Maatalous- ja ruokapolitiikka

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen on ollut pitkä prosessi, joka alkoi jo vuonna 2017 EU-komission tiedonannolla. Vuonna 2022 keskiössä oli Suomen kansallisen CAP-strategiaohjelman hyväksyminen EU-komissiossa.

Vuosien valmistelutyön jälkeen Suomi toimitti heinäkuussa lopullisen CAP-strategiasuunnitelmansa EU-komissiolle hyväksyttäväksi, ja hyväksyntä saatiin elokuun viimeisenä päivänä. Syksyille jäi vielä kansallista lainsäädäntötyötä ja hallituksen esitykset uusista maatalouspolitiikan laeista annettiin eduskunnalle syyskuun aikana. Lisäksi syksyn aikana työstettiin toimeenpanoon tarvittavia valtioneuvoston asetuksia.

Lainsäädäntötyön aikana päätettäväksi tuli monia yksityiskohtia, joissa MTK oli vahvasti mukana vaikuttamassa, mutta tulevan politiikan isot linjaukset olivat komission hyväksymisen myötä selvillä.

Pitkän valmisteluprosessin aikana moni asia saatiin aktiivisella edunvalvonnalla Suomen kannalta paremmaksi. Uuteen maatalouspolitiikkaan ei esimerkiksi ole tulossa leikkauksia tukien rahoitukseen tai tilakohtaisia tukikat- toja. Kyntökieltoa ei ole tulossa, eikä turvemaiden viljelyä käytännössä juuri- kaan rajoiteta. Tuotantosidonnaisia tukia voidaan jatkossakin maksaa nykyi- sessä laajuudessa.

Tuet maksetaan jatkossakin valtaosin tuotanto- ja tulotukina

Tukijärjestelmiin tulee toki muutoksia, kuten aina uudistusten yhteydessä. Tukijärjestelmän rakenne pysyy kuitenkin pääosin ennallaan ja tuet makse- taan jatkossakin valtaosin tuotanto- ja tulotukina. Iso ja osittain pelätty re- formi muuttui lopuksi enemmän hienosäädöksi, eikä vihreäksi vallankumo- ukseksi. Maatalousyrittäjien omat valinnat tulevat toki vaikuttamaan entistä enemmän tilakohtaisiin tukikertymiin, kun suurempi osa rahasta jaetaan vilje- lijöille vapaaehtoisten toimenpiteiden kautta. Toisaalta tämä on ollut kehitys- suuntana koko 2000-luvulla.

Kesän neuvotteluissa Suomen ja EU-komission välillä sovittiin vielä tietyistä

muutoksista Suomen alkuperäiseen esitykseen verrattuna. Neuvottelujen aikana keskusteltiin perusteellisesti etenkin hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuk- sista (ns. GAEC-vaatimukset). Nämä vaatimukset täytyy jokaisen viljelijän täyttää tukien saamisen perusedellytyksenä. Uusi ehdollisuus, johon GAEC:t kuuluvat, korvaa nykyisen täydentävien ehtojen järjestelmän vuodesta 2023 alkaen.

Uusia hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia käyttöön

Täysin uusia GAEC-vaatimuksia Suomessa ovat turvemaiden suoje- lu (GAEC 2), talviaikainen vähimmäismaanpeite (GAEC 6) ja viljelykierto (GAEC 7). Turvemaiden suoje- lu tarkoittaa käytännössä, että uusille raivioille tulee pysyvä nurmivaatimus. Vastaava vaatimus asetetaan ehdollisuudessa myös muille uusille raivioille kuin turvemaille.

Lisäksi vuodesta 2025 alkaen otetaan käyttöön neljä uutta vaatimusta tur- vemaalla olevalle maatalousmaalle. Maa-aineksen nostaminen ja kasvus- ton polttaminen turvepelloilla kielletään, samoin uusien avo-ojien kaivaminen. Myös turvepelloilla olevien pysyvien nurmien kyntämistä rajoitetaan vuodesta 2025 alkaen siten, että niitä voi kyntää vain kerran neljässä vuodessa. Mikä- li nurmea tarvitsee uusia talvituhojen takia, on kyntäminen kuitenkin sallittua useammin.

Talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen vaatimus (GAEC 6) on 33 % viljelijän peltoalasta. Kasvipeitteeksi hyväksytään myös muokkaamattoman sängen ja kevennetyn muokkauksen alat sekä tiettyjen viljelykasvien alat, joiden pin- nalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä.

Viljelykierron vaatimusta (GAEC 7) toteutetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa viljelyn monipuolistamisen sijaan tai sen lisäksi. Suomessa viljelykierto toteu- tetaan siten, että viljelijän peltoalasta kasvin pitää vaihtua vuosittain 33 %:lla ja jokaisella loholla vuodesta 2025 alkaen viimeistään neljäntenä vuonna. Viljelykiertoa ei kuitenkaan tarvitse soveltaa monivuotisiin kasveihin, nurmiin ja kesantoihin, eikä myöskään perunaan, sokerijuurikkaaseen, sipuleihin,

porkkanaan, keräkaaliin tai puna- ja keltajuurikkaaseen. Pienet tilat, nurmi-, kesanto- ja palkokasvivaltaisat tilat sekä luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat tilat vapautetaan tästä vaatimuksesta.

Uutena mukaan ekojärjestelmät ja uudelleenjakotuki

Ekojärjestelmät ovat uusi, viljelijöille vapaaehtoinen tukijärjestelmä. Viljelijä voi valita ekojärjestelmiä vuosittain 0–4 kappaletta. Ekojärjestelmän valinnaiset toimenpiteet ovat talviaikainen kasvipeite, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit.

Ympäristökorvauksen osalta tehtiin myös tiettyjä tarkennuksia muun muassa lisätoimenpiteisiin. Suurin muutos ympäristökorvauksessa tulee kuitenkin uuden tilakohtaisen toimenpiteen kautta, jossa esimerkiksi ei ole enää ehtona erillisten ravinnetaulukoiden noudattamista. Sen sijaan viljelijä noudattaa jatkossa ravinteiden käytössä nitraatti- ja fosforiasetusta.

Neuvotteluissa keskusteltiin myös uudelleenjakotulotuesta, jonka kautta suoria tukia siirretään isoilta tiloilta pienille ja keskisuurille tiloille. Asetuksen mukaan uudelleenjakotulotuki on 10 prosenttia suorien tukien kokonaismäärästä, mutta perustellusti myös pienempi osuus voi olla mahdollinen. Suomi on neuvotteluissa sopinut uudelleenjakotulotuen määräksi viisi prosenttia. Uudelleenjakotuki maksetaan tilojen ensimmäisille 50 hehtaarille ja tukitaso tulee olemaan noin 20 euroa/ha.

Eläinten hyvinvointikorvauksiin ja eläinten hyvinvointia parantaviin investointeihin tehtiin loppuvaiheessa joitain muutoksia. Osa näistä muutostarpeista oli tosin jo aiemminkin tiedossa. Yksi muutos nykytilanteeseen verrattuna on se, että tautiriskin vuoksi siipikarjan ulkoilutoimenpiteitä ei enää tueta. Siipikarjan olosuhteiden parantaminen on nähty Suomessa tärkeänä toimenpiteenä myös muniville kanoille. Komissio kuitenkin katsoi, että toimenpidettä ei voi toteuttaa virikehäkkituotannossa End of cage age –aloitteen vuoksi.

Sen sijaan uusiin tuotantomuotoihin siirtymistä edistetään neuvonnalla ja maatalousinvestoinneilla siten, että investointitoimenpiteissä edistetään häkkikas-

vatukselta luopumista. Eläinten hyvinvointia edistävänä investointina voidaan tukea esimerkiksi muutoksia, joissa siirrytään lattiakanaloihin. Eläinten hyvinvointia edistävien investointien rahoitusta on lisäksi nostettu 5 milj. eurolla.

Muut muutokset uudessa maatalouspolitiikassa

Uudessa CAP-suunnitelmassa viljelijää kannustetaan aktiivisiin ja kohdentettuihin toimenpiteisiin nykyistä enemmän. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että suorissa tuissa kohdentamattoman suoran tuen eli perustulotuen määrä hieman vähenee ja samalla esimerkiksi kohdennetun ympäristökorvauksen ja ekojärjestelmien rahoitus on noin 290 miljoonaa euroa, kun nykyinen ympäristökorvaus on noin 230 miljoonaa euroa.

Myös viljelijöiden aktiivisuuteen kiinnitetään huomiota aktiiviviljelijän määrittelyn kautta. Aktiiviviljelijän tulee muun muassa perustulotukea saadakseen:

- olla saanut enintään 5 000 euroa suoria tukia edellisenä kalenterivuotena tai
- Y-tunnuksen päätoimialana tulee olla maatalous ja viljelijällä tulee olla alv-velvollisuus alkutuottajana (YTJ).

Jos erityisesti rekisteritietojen pohjalta ei voida todentaa, että maatalous on hakijoiden päätoimiala, heidän tulee osoittaa harjoittavansa vähintään vähimmäistason maataloustoimintaa antamalla hallinnolle erillinen selvitys.

Peltojen monitorointi automaattisella satelliittiseurannalla on myös uusi elementti, mikä näkyy viljelijöiden arjessa vähentyvinä tilatarkastuksina. Toisaalta viljelijä voi esimerkiksi pyynnöstä lähettää paikkaan sidottuja kuvia peltolohkostaan sähköisesti hallinnolle. Ruokavirasto on julkaissut viljelijätukien tavoitteellisen maksuaikataulun vuosille 2023–2028, jonka mukaan ensi vuodesta alkaen maksut painottuvat hakuvuoden joulukuulle ja seuraavaan kevääseen.

Euroopan unionin säädöksissä on tulevan kauden perussääntönä, että tuet

voidaan maksaa aikaisintaan 1.12. ja viimeistään 30.6. seuraavana kalenterivuonna. Tietyin edellytyksin on mahdollisuus maksaa ennakkomaksuja jo tätä aikaisemmin.

Eduskunnan käsittelyssä parhaillaan olevassa lakipaketissa säädetään, missä vaiheessa eri tukiehtojen ja toimenpiteiden noudattamiseen ja toteuttamiseen liittyvien hallinnollisten tarkastusten, pinta-alamonitoroinnin tulosten ja tilavalvontojen pitää olla ennen kuin tukien maksaminen voi alkaa. MTK ei hyväksynyt tukimaksatusten siirtoa seuraavan vuoden puolelle, vaan teki kaikkensa, jotta maksatusmuutokset olisivat mahdollisimman pieniä CAP-kauden vaihtuessa.

Tuotantoon sidottujen eläinpalkkioiden osalta sonnien tukijärjestelmä muuttuu siten, että ehtona on kahden kuukauden tilalla pitoaika sen jälkeen, kun eläin on täyttänyt 11 kk. Edellisestä kaudesta poiketen ruokintapäiväkohtaisia tukia voi maksaa samasta eläimestä useammalle kuin yhdelle tilalle.

Ympäristökorvauksissa ja eläinten hyvinvointikorvauksissa on uudistettuja toimenpiteitä ja painotuksia sekä ilmasto- ja ympäristötoimien kokonaisuutta täydentävät uudet ekojärjestelmät. Luonnonmukaisessa tuotannossa niin sanotut sekatilat sallitaan (pellot luomussa ja kotieläimet tavanomaisessa tuotannossa) jatkossakin.

Pääsääntöisesti kaikkia tuensaajia koskee kuitenkin jatkossa 30 % myyntikasvivaatimus. Vaatimuksesta voi poiketa, jos esimerkiksi vähintään 50 %:lla tilan peltoalasta viljellään rehua omille tai muille luomueläimille. Luomukotieläintuotannon korvaus maksetaan jatkossakin hehtaariperusteisena, mutta rakenne muuttuu nykyisestä, kun luomukotieläintuotannon eläintiheysvaatimus nousee 0,5 eläinyksikköön. Lisäksi korvaus maksetaan niin monelle hehtaarille kuin maksuperuste täyttyy, mutta korkeintaan koko sitoumusalalle.

Lisäksi CAP27-uudistuksessa halutaan tukea erityisesti nuoria viljelijöitä. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että nuorten viljelijöiden tulotukea maksetaan uudessa CAP-suunnitelmassa enintään 150 hehtaarille, kun nyt rajana on 90 hehtaaria.

Pääsääntöisesti nuorten viljelijöiden tulotukea maksetaan viiden vuoden ajan, ja nykyistä tukea 1–4 vuotta saaneiden tuki jatkuu viiteen vuoteen asti.

Uutta tulevassa CAP:ssa on myös se, että suorien tukien tukioikeusjärjestelmästä luovutaan ja tukioikeudet lakkaavat vuoden 2022 lopussa. Jatkossa perustulotuki perustuu tukikelpoiseen pinta-alaan ilman tukioikeusjärjestelmää.

Monet edelliseltä ohjelmakaudelta tutut elementit, kuten tuotantosidonnaiset tuet ja luonnonhaittakorvaukset säilyvät myös uudessa CAP-suunnitelmassa.

Mitä seuraavaksi?

MTK ei ollut kaikilta osin tyytyväinen CAP-uudistuksen lopputulokseen, vaikka paljon parannuksia saatiin aikaan valmistelun aikana. Erityisesti MTK on vaatinut muutoksia tuotantoon sidottujen tukien sektorikohtaiseen rahoitukseen AB-alueen lehmäpalkkion ja Manner-Suomen uuhipalkkion osalta. Lisäksi MTK vaati myös lisää kannustimia öljy-, valkuais- ja erikoiskasveille. Näihin asioihin tullaan toki palaamaan tulevan ohjelmakauden aikana ja eri tukimuotojen ehtoja sekä painotuksia voidaan muuttaa vuosittaisilla ohjelmamuutoksilla.

MTK on myös vaatinut räätälöityjä toimia sika- ja siipikarjatalouden jatkuvuuden turvaamiseksi. Tähän kuuluu esimerkiksi eläinten hyvinvointikorvauksen ehtojen ja korvaustasojen muokkaaminen sekä muut kehittämistoimenpiteet, joilla kokonaisuutena voitaisiin parantaa näiden tuotannonalojen toimintaympäristöä.

Yksi kritiikin kohde on jo vuosia ollut luopumistuen poistuminen ja sukupolvenvaihdoksia edistävien korvaavien työkalujen puute maatalouspolitiikassa. Valmistelun aikana tähän kysymykseen ei ole löytynyt tuottajajärjestöjä tyydyttävää ratkaisua, joten työ jatkuu tältä osin edelleen.

MTK on lisäksi esittänyt huolensa ympäristötoimenpiteiden alueellisen kohdentamisen puutteesta, kun ilmasto- ja ympäristöhaasteet ja -tarpeet selkeästi ovat erilaisia eri puolilla maata. Myös tuotannon hyvin erilainen kehittyminen maan sisällä on kasvava ongelma, johon olisi löydettävä ratkaisuja. Maatalouspolitiikan yksinkertaistamisessa ei myöskään saavutettu merkittäviä paran-

nuksia tässä uudistuksessa. Syy tähän tosin ei ole kansallinen, vaan perusongelma löytyy EU:n monimutkaisesta peruslainsäädännössä ja EU-komission halusta puuttua pienimpiinkin yksityiskohtiin kansallisessa toimeenpanossa.

Eli kansallinen CAP-ohjelma tulee varmasti elämään seuraavan ohjelmakauden aikana ja tarvittavia muutoksia tukijärjestelmiin tehtäneen nykyistä joustavammin, kun maatalouden toimintaympäristö muuttuu.

Kriisituki

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi maatalouden kustannuskriisi on pahentunut. Sen helpottamiseksi ja huoltovarmuuden turvaamiseksi hallitus valmisteli keväällä toimia, jotka lisäävät tukea kotimaiselle ruuantuotannolle noin 300 miljoonalla eurolla. Kokonaisuus sisältää nopeavaihteisia tukimuotoja tilojen maksuvalmiuden tukemiseksi sekä toimia, joilla vauhditetaan energiaomavaraisuuden kasvattamista ja siirtymää pois fossiilista tuotantopanoksista.

Luonnonhaittakorvausta ja sen kotieläin korotusta saivat vuonna 2022 niitä hakeneet maatilat. Tuki maksettiin automaattisesti korvauksen korotuksena luonnonhaittakorvauksen ennakoiden maksun yhteydessä lokakuusta 2022 alkaen. Kotieläin korotukset ja niiden lisämaksut maksettiin korvauksen normaalin maksun yhteydessä toukokuussa 2023. Huoltovarmuuspaketista varattiin noin 120 miljoonaa euroa luonnonhaittakorvauksen lisämaksuihin.

Kiinteistöverotuki koski maatalouden tuotantorakennuksia (ei maapohjaa tai metsätalouden tuotantorakennuksia). Rehujen, poltto- ja voiteluaineiden, sähkön ja lannoitteiden osuus maatalouden menoista ennen varauksia, poistoja ja korkokuluja on oltava vähintään 15 prosenttia. Tukea sai enintään 35 000 euroa hakijaa kohti.

Energiaverojen vuoden 2021 palautus maksettiin automaattisesti viikkojen 22–23 aikana niille, jotka ovat saaneet aiemmin hyväksytyt päätökset vuoden 2021 energiaveron palautushakemukseensa. Palautuksia saivat maatalouden harjoittajat, viljankuivaajat ja ammattimaiset kasvihuoneviljelijät. Palautusta

maksettiin kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä R-luokan biopolttoöljystä.

Sika- ja siipikarjatilojen sekä puutarhatilojen ns. mukautustukeen olivat oikeutettuja Etelä-Suomen AB-tukialueen tilat, joille on myönnetty 2021 kasvihuonetuotannon tukea, puutarhatuotteiden varastointitukea tai sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea. Huoltovarmuuspaketista oli varattu tähän tukeen 20,5 miljoonaa euroa.

Pohjoisen tuen, eli C-tukialueen tiloille tuki maksettiin korotuksina automaattisesti kasvihuonetuotannon, puutarhatuotteiden varastointi- sekä sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen. Tuki maksettiin automaattisesti tukia vuonna 2022 hakeneille tiloille. Tukeen oli varattu noin 300 miljoonan euron huoltovarmuuspaketista noin 21 miljoonaa euroa.

Huoltovarmuuspakettiin sisältyi myös yli 100 miljoonan euron suuruinen maatalouden investointitukipaketti vuosille 2022–2026 vihreän siirtymän tukemiseksi. Paketilla pyritään vauhdittamaan siirtymää uusiutuviin energiamuotoihin ohjaamalla tukia niihin liittyviin investointeihin.

Kustannustuki

MTK jatkoi vuoden aikana vaikuttamistyötään kustannuskriisiin liittyen ja tuotti runsaasti taustamateriaalia ja analyysejä hallitukselle. Maataloudella on takanaan jo pitkä historia kustannuskriisiä. Usean vuoden ajan tuotteista saatu hinta ei ole kattanut tyydyttävällä tavalla tuotantokustannuksia. Kotieläintuotannon kannattavuutta on parantanut hieman halpa rehuvilja, mutta vastaavasti viljanviljelyn kannattavuus on viime vuosina ollut erittäin heikko. Suomessa taloustilanne kärjistyi erityisesti jo loppukesällä ja syksyllä 2021 katoavuoden seurauksena. Talvella alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan laajensi ja syvensi kustannusten nousua ja markkinoiden häiriöitä.

MTK:n analyysien perusteella kävi selvästi ilmi, että kustannuskriisi iski pahiten kotieläin- ja kasvihuonetuotantoon. Yleisesti ottaen kotieläintuotannossa tuottajahinnat eivät nousseet kustannuksia vastaavasti ja sähkön voimakas hinnannousu lisäsi edelleen kotieläintuotannon kustannustaakkaa. Tämän takia toi-

met kustannusnousun vaikutusten lieventämiseksi tuli MTK:n mukaan ensisijaisesti kohdentaa kotieläintuotantoon mahdollisimman tarkasti. Tähän EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ja kansallisen tuen välineet sopivat varsin huonosti. Sen sijaan tarvittiin räätälöityjä ja mahdollisimman kohdennettuja toimia.

Kustannuskriisin helpottamiseksi MTK vaati syksyn aikana seuraavia toimia Suomen hallitukselta:

Verotus:

Maataloudelle on palautettu vuonna 2021 käytetyn kevyen polttoöljyn perusteella ylimääräinen energian valmisteveronpalautus EU-direktiivin mukaiseen energiaveronimisiin saakka. Vuonna 2022 on luvattu palauttaa maataloudenharjoittajille kiinteistövero maatalouden talousrakennuksilta erillisinä kiinteistöverotukina.

Tuotanto-olosuhteet eivät ole muuttuneet aiemmasta energiahinnan noustessa. Vastaavat järjestelyt olisi jo huoltovarmuussyistä perusteltua säätää myös vuodelle 2022 ja 2023: Polttoaineen valmisteveronpalautuksen kasvattaminen EU-direktiivin mukaiseen veronimisiin olisi noin 45 milj. euroa ja maa- ja metsätalouden talousrakennusten kiinteistöverovapaus olisi noin 14 milj. euroa. Kiinteistöveron palautus tai kiinteistöverovapaus kohdistuisi hiljattain investoineille, suurille sähkökäyttäjille.

Sähkö:

Sähkön hinnannousun taittamiseksi tarvitaan EU/Nordpool-tason päätöksiä esimerkiksi sähkön enimmäishinnasta tai vastaavasta mekanismista, joka hillitsisi sähkön hinnannousua. Lisäksi tarvitaan EU:n laajuinen windfall-vero, jonka tuottoja käytettäisiin sähkölaskujen kompensoimiseen.

Sähkön hinnannousun kompensointi tapahtuisi suoran kustannustuen kautta. Kustannustuen maksuperusteena voisi käyttää maataloudessa käytetyn sähkön määrää, joka ilmoitetaan alkuvuodesta veronpalautuksen yhteydessä.

Maatilojen ja maaseutuyritysten investointituessa hyväksyttävä kustannus

nostetaan nykyiseltä tasolta, jotta nykyistä pienemmät järjestelmät olisivat tukikelpoisia ja useampi maatalousyrittäjä pystyisi tuen hyödyntämään.

Maksuvalmius:

Maatalouden luottokanta oli vuoden 2021 lopussa noin 4,8 mrd. euroa, josta korkotukilainojen osuus on hieman alle kolmasosan. Luottokanta on ollut tällä tasolla vuodesta 2014 lähtien. Vuosittaiset lainojen lyhennykset lienevät siten noin 400 milj. euron paikkeilla. Käytännössä lainakanta on keskittynyt hyvin pienelle tilajoukolle, nuorille viljelijöille ja investoiville tiloille.

Vuonna 2016 maksettiin kansallista väliaikaista lisätukea, jossa yhtenä tuen myöntämisen kriteerinä oli yli 100 000 euron velkamäärä. Tämän ehdon täytti noin 5 400 tilaa, joilla oli yhteensä 2,5 mrd. euron lainamäärä. Tuolloin 700 velkaisimmalla tilalla oli yhteensä noin 1 mrd. euron velat. Euromääräisesti suurimmat lainamäärät löytyivät tuolloin ja Kantar TNS Agrin kyselyn mukaan edelleen siipikarjatiloilta, ylipäätään lihantuotannosta ja maidontuotannosta sekä avomaan puutarhatuotannosta erikoiskasvinviljelyn ohella.

Tuotantosektoreittain tarkasteltuna suurin lainamäärä on maidontuotannossa. Luottokannasta oli hoitamattomia, eli lyhennys yli 90 vrk myöhässä tai velallisen oletettiin olevan kyvytön hoitamaan lyhennyksiä, oli maitotiloista yli viisi prosenttia vuoden 2021 lopussa.

Korkotukilainojen lyhennyslykkäykset ovat lainsäädännön aiempien muutosten johdosta nykyään hyvin joustavat, mutta pankkien viime vuosien sääntelyn kiristyminen on tehnyt tyhjäksi korkotukilainsäädännön muutokset. Meillä on olevassa kustannuskriisissä osalle tiloista lyhennysvapaat toisivat helpotusta maksuvalmiuteen. Käytännössä tästä seuraa monesti tilan luotto- luokituksen uudelleen arviointi ja lainojen korkomarginaalin kasvaminen nykyisestä. Lainanhoitokulut kasvavat, kun niitä pitäisi saada nykyistä pienemmäksi. Pankkisäätelyn tiukentuminen siis käytännössä ajaa maksuvalmiusvaikeuksissa olevia maatiloja entistä suurempaan taloudelliseen ahdinkoon.

Vuonna 2016 toteutettiin kansallinen väliaikainen lisätuki investoineille ja

100 000 euron kokonaisvelkamäärän omaaville maataloille, joiden velkamäärä lisäsi ylitti maataloustuotteiden myyntilojen määrän. Tuolloin tukeen varattiin 15 milj. euron määräraha ja tukea maksettiin 0,42 prosenttia tilan velkamäärästä ja 1,29 prosenttia laskentajakson hankinta- ja perusparannusmenoista. Vallitsevaan tilanteeseen edellä kuvattu tukijärjestelmä on varsin vaatimaton, mutta todennäköisesti nopeimmin sovellettavissa oleva ja ehtoja muuttaen kohdennettavissa halutulla tavalla.

Vaihtoehtoisesti rahoituslaitosten olisi voitava poiketa nykyisestä sääntelystä siltä osin, että lyhennysvapaata olisi mahdollista myöntää maatalouslainoille ilman tilan luottoluokituksen uudelleen arviointia ja lainojen korkomarginaalin kasvamista.

Kilpailulainsäädäntö:

Markkinoiden toimivuuden parantamiseksi tarvitaan myös toimia kilpailulainsäädännön saralla. Tavarantoimittajien liikesalaisuuksien suoja ja neuvotteluvoimaa voitaisiin vahvistaa siten, että määräävän markkina-aseman väärinkäytöksi katsottaisiin toiminta, jossa jälleenmyyjä edellyttää tuottajilta tai valmistajilta private label -tuotteen tuotantoon liittyvää yksityiskohtaista liikesalaisuudeksi luokiteltavaa tietoa, jota jälleenmyyjä voi hyödyntää neuvotteluissa muiden tuottajien tai valmistajien kanssa.

Kilpailuviraston 2012 tekemässä Päivittäistavara-kauppaselvityksessä kauppojen private label -tuotteiden katsottiin aiheuttavan edellä kuvattuja ongelmia. Elintarvikemarkkinalain rajoissa edellä kuvatun kaltaiseen menettelyyn on erittäin vaikea puuttua. Muutoksella parannettaisiin kotimaisen alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden toimintaedellytyksiä sekä tasapainotettaisiin elintarvikeketjun toimijoiden välillä epätasaisesti jakautunutta neuvotteluvoimaa.

Lisäksi julkisissa elintarvikehankinnoissa noudatettavien kriteerien edellytykset tulisi muuttaa kotimaisuutta painottavaksi ja tehdä julkisissa hankintasopimuksissa määräaikainen poikkeus hyväksyä yli 10 prosenttiyksikön kumulatiivisia hinnanmuutoksia elintarvikkeiden kohdalla. Näin myös julkisen sekto-

rin toimijat voisivat kantaa vastuunsa ruokaketjun kustannuskriisin ratkaisemisessa.

Tietojenluovutusvelvollisuus päivittäistavara-kaupalta teollisuudelle ja tuottajille tasapainottaisi elintarvikeketjun neuvotteluvoimaa ja parantaisi tavarantoimittajien mahdollisuuksia reagoida markkinamuutoksiin. Tietojenluovutusvelvollisuus myös toteuttaisi hallitusohjelmassa ollutta kirjausta päivittäistavara-liikkeiden kustustietojen jakamisesta. Näiden lisäksi elintarvikeketjun neuvotteluvoiman epätasapaino tulisi jatkossa huomioida kaikessa lainsäädännössä aikaisempaa paremmin. Tarpeen vaatiessa elintarvikeketjun neuvotteluaseman epätasaisesta jakautumisesta johtuviin ongelmiin on puututtava valikoidun toimijoiden pituuteen vaikuttavalla lainsäädännöllä.

Tulo- ja kannattavuuskehitys

Luonnonvarakeskuksen (Luke) viimeisin ennuste maatalouden kannattavuudesta vuodelta 2022 ei mairittele. Yrittäjätulo on jäämässä heikoimmaksi sitten vuoden 2016 ja kannattavuuskerroin on kaikkien tilojen osalta 0,44. Kannattavuuskerrointa kannattelee kasvihuonetuotannon ja siipikarjatilojen muita parempi kannattavuus sekä viljatilojen kannattavuuden selvä parantuminen aiemmasta.

Keskeiset syyt - etenkin kotieläintuotannon - heikkoon kannattavuuteen olivat vuoden 2021 heikon sadon nostattamat viljan hinnat, energian hinnan noususta johtuva tuotantopanosten hintojen nousu ja Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan seuranneista markkinahäiriöistä. Ilman huoltovarmuuspakettia yrittäjätulo olisi lähes puolittunut ennusteeseen verrattuna.

Keskimääräinen yrittäjätulo on laskemassa alle 20 000 euron ollen vuosien 2013–2014 tasolla. Tällä tasolla yrittäjätulo on noin 40 prosenttia tavoitteesta. Maataloustuotannon arvoa kuvaava kokonaistuoton arvioidaan nousevan yli 20 prosenttia edellisvuodesta ollen lähes 230 000 euroa yritystä kohti. Tästä tukien osuus on hieman yli neljännes. Kun tuotantokustannukset vähennetään kokonaistuotosta, saadaan yrittäjänvoitto, joka osoittaa maatalousyritysten jäävän keskimäärin yli 22 000 euroa tappiolle.

Vuonna 2022 kannattavuuskerroin oli keskimäärin 0,44. Kannattavuuskerroin lasketaan jakamalla yrittäjätulo viljelijäperheen oman työn palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen summalla. Tämä tarkoittaa, että maatalousyrittäjän tuntipalkka jää noin kuuteen euroon ja oman pääoman korkotuotto noin 1,5 prosenttiin.

Tuotantopanosten ostohinnat muuttuvien kustannusten osalta päätyivät Tila- ja eläintalouden mukana yli 28 prosentin vuosinousuun vuonna 2022, kun jo edellisvuonna vuosimuutos oli lähes sama 28 prosenttia. Kuukausitasolla tarkasteltuna hinnannousu oli pahimmillaan kesällä, jolloin muutos vuoden takaiseen oli yli 40 prosenttia. Eläinten rehut maksoivat vuoden viimeisellä neljänneksellä 35 prosenttia enemmän, energia 46 prosenttia ja lannoitteet 46 prosenttia enemmän vuodentakaiseen nähden. Maatalouden investointeihin käytettävien tavaroiden ja palveluiden hinnat nousivat 9,8 prosenttia, kun vuotta aiemmin nousu oli 7,9 prosenttia.

Tuottajahintojen nousu erityisesti kotieläinpuolella tapahtui pitkällä viiveellä kustannusnousuun nähden. Lopulta maatalouden tuottajahinnat nousivat vuoden 2022 aikana 22,4 prosenttia nousun hidastuessa vuoden viimeisellä neljänneksellä. Viljan tuottajahinta nousi 29 prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna, vaikka vuoden jälkimmäisellä puoliskolla hinnat laskevat. Lihan tuottajahinta nousi 32 prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä ja maidon 42 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Molempien osalta nousua edelliseen vuosineljännekseen verrattuna oli enää 1,9–4,4 prosenttia.

Edellisvuodesta poiketen maatalouden muuttuvien kustannusten nousu johti tuottajahintojen nousuun 26 prosentilla, mikä yhdessä elintarvikeketjun muiden toimijoiden kustannusnousun kanssa nosti elintarvikkeiden hintoja poikkeuksellisella tavalla. Tosin muutos tapahtui erittäin hitaasti, sillä kuluttajahintojen merkittävä nousu alkoi vasta toukokuussa.

Vuoden lopulla elintarvikkeet (ilman alkoholiittomia juomia) maksoivat noin 16 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Eurostatin tietojen perusteella koko EU:n alueella elintarvikkeiden hinnat nousivat yli 18 prosenttia ja Itäme-

ren alueella ainoastaan Tanskassa vuosimuutos oli hieman Suomea pienempi. Esimerkiksi Saksassa ja Virossa, jossa kuluttajahinnat nousivat selvästi jo vuoden 2021 puolella, oli nousu vuoden 2022 lopussa 20–30 prosentin tasolla. Ruuan hinnannousu on koronan alkamisen jälkeen ollut Suomessa hitainta kaikista Itämeren alueen maista.

Investointien rahoituksen turvaaminen

Maatalouden investointien osalta kulunut vuosi oli uudisrakentamisen osalta selvästi edellisiä vuosia hiljaisempi. Valion vuoden 2021 alusta voimaan tullut sopimusmalli yhdessä investointikustannusten voimakkaan nousun kanssa hiljensi maidontuotannon investointien hakua vuonna 2022. Jos vuonna 2020 aikana kärsittiin vasikkapulasta ja naudanlihan tuotannolta suljettiin investointitukihakua emolehmätuotannon investointeja lukuun ottamatta, niin vuoden 2022 lopulla oltiin vaihteeksi vasikkaruuhkassa.

Ohjelmakauden vaihtumisen takia investointitukien haku päättyi jo lokakuun puolivälissä. Investointitukien kokonaisuudistukset olivat kuitenkin yli 100 milj. euroa ja siten ylittivät edellisvuoden tason. Kasvuun vaikutti erityisesti energian hinnan voimakas nousu, jonka myötä energiantuotantoon myönnettyjen investointitukien määrä kasvoi kolmikertaiseksi edellisvuoteen verrattuna olen lähes kolmasosa kaikista investointitukimyönnöistä.

Kansalliset tuet

Vuoden 2022 kansallisen tuen valmistelussa ja tukineuvotteluissa valmisteltiin kansallisten tukien muutokset osana vuoden 2023 ohjelmakauden toimeenpanoa. Merkittävimmät muutokset liittyivät luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen poistumisen kompensointiin maidolle, naudoille, uuhille ja kutuille. Näiden sektoreiden tuotantosidonnaiset tuet nousevat kotieläinkorotuksen poistumisen johdosta vuonna 2023 yhteensä noin 14,5 milj. eurolla.

Toinen koko vuoden ajan valmisteluun vaikuttanut asia oli maatalouden kannattavuustilanne. Vuoden aikaa asiaa käsiteltiin kaikissa valmisteluryhmän kokouksissa. Huoltovarmuuspakettiin liittyi kansallisen tuen toimenpiteitä, joita täydennettiin vielä vajaalla kahdella miljoonalla eurolla vuodelle 2023 kan-

sallisen tuen ratkaisun yhteydessä. Kustannuskriisiin ja maatalouden rakennekehitykseen liittyviä tukikorotuksia tehtiin myös sokerijuurikkaan kuljetukseen, keinosiemennystoiminnan tukemiseen pohjoisimmassa Suomessa ja mehiläistalouden tukeen noin 1,3 milj. eurolla. Lisäksi kansallisen tuen ratkaisu sisältää huoltovarmuuteen liittyviä yksivuotisia tukikorotuksia noin 5,5 milj. euron edestä.

Joulukuun puolivälissä syntynyt kansallisen tuen ratkaisu pitää sisällään edellä mainitut muutokset. Aiemmilta vuosilta kertynyt poikkeuksellisen suuri jakovara mahdollisti uuden ohjelmakauden yhteensovittamisen lisäksi muutamia kustannuskriisiin liittyviä täsmätoimenpiteitä. MTK ja SLC kirjasivat tukiratkaisun neuvottelulausumina tukiratkaisuun liittyen seuraavat lausumat:

- Luonnonhaittakorvauksen rakenne vuosiksi 2023–2027 muuttuu uuden ohjelmakauden myötä ja kotieläintilojen korotuksesta luovutaan. Virallisen CAP-valmistelun ja vuoden 2023 kansallisen tuen ratkaisun valmistelun yhteydessä on haettu keinoja kompensoida osittain kotieläinkorotuksen poistumista. Nautakarja-, lammas- ja vuohitiloille kompensatio on ollut mahdollista rakentaa tuotantosidonnaisten EU-palkkioiden ja pohjoisen tuen kautta. Rahoitusmuutosta ei voida ohjata nurmisektoreja vastaavasti tuotantosidonnaisena tukena sika- ja siipikarjatilaille, joiden on kuitenkin mahdollista hyödyntää mm. aiempaa vahvempaa EHK- ja investointitukirahoitusta.
- MMM:n ja tuottajajärjestöjen edustajat totesivat, että sika- ja siipikarjatalouden tuotannon jatkuvuuden turvaaminen edellyttää tiivistä seuranta ja eri politiikkavälineiden mahdollisuuksien syvällisempää analysointia sekä mahdollisten muutostarpeiden arviointia. Markkinoiden nopeasti muuttuneet hintasuhteet edellyttävät eläinten hyvinvointikorvausten päivittämistä toimenpiteiden kannustavuuden varmistamiseksi. Seuranta ja arviointia varten perustetaan erillinen seurantaryhmä, jonka tukineuvottelijat nimeävät. Työryhmän tulisi esittää ensimmäisiä tuloksiaan tukineuvottelijoille tammikuun aikana.
- Kotieläintuotannon rakennekehitys on ollut koko Suomen EU-jäsenyyden ajan voimakasta. Samalla tuotanto on keskittynyt alueellisesti. Sika- ja siipikarjatiloja on enää hyvin vähän Keski- ja Itä-Suomessa. Vastaava kehitys on tapahtunut myös maidon- ja naudanlihan tuotannossa, mutta laajennus- ja uusinvestoinnit ovat säilyttäneet tuotannon koko Suomen alueella.
- Maatalousmarkkinoilla viime vuosina tapahtuneet muutokset ovat nopeuttaneet rakennekehitystä ja samalla investoinnit ovat entistä enemmän painottuneet Länsi-Suomeen. Kotieläintuotannon keskittymisellä on myös epäsuotuisia yhteiskunnallisia vaikutuksia, joiden perusteella on tarve säilyttää kotieläintuotantoa koko maan alueella myös yhteiskunnan toimin. Sekä MMM että tuottajajärjestöt ovat erittäin huolissaan nykyisestä kehityksestä. Tämän johdosta MMM:n johdolla selvitetään investointitukien tarjoamat mahdollisuudet kotieläintuotannon säilyttämiseksi Keski-, Itä- ja Pohjois-Suomessa esimerkiksi avustustasoja korottamalla ennen Suomen CAP-strategian toimeenpanoa alkuvuoden 2023 aikana.
- Kotimainen sokeri on tässä maailmantilanteessa huoltovarmuusasia. Sokeri on mm. erittäin tärkeä elintarviketeollisuuden raaka-aine. Viime vuosien aikana sokerijuurikkaan viljelyala on ollut laskeva, kun sokerin alhaisten hintojen myötä juurikkaasta maksettu hinta ei ole kannustanut viljelyyn. Teollisuuden kuljetusmalli ei ole yksin kyennyt varmistamaan riittävää raaka-ainemäärää Säkylän tehtaalle. Vaikeassa tilanteessa eri osapuolten mielestä koko nykyistä viljelyaluetta tarvitaan, joten sokerijuurikkaan kuljetustuen on ulotuttava teollisuuden tilahintajärjestelmää laajemmalle alueelle.
- Yhteisenä näkemyksenä on, että sokerijuurikkaan kuljetustuessa otetaan huomioon myös maatalojen sisäiset logistiikkakulut (aumapaikat, peltotiet, rekkojen kääntöpaikat). MTK:n esityksenä on, että kuljetustuki olisi 40 km luokissa maltillisesti 160 km asti nouseva, jonka jälkeen nousu olisi suurempi ja luokkajako tiheämpi 20 km. Tällä vältettäisiin luokkien liian suuret rahamääräerot. Päätettiin, että kuljetustuen uudistettu rakenne valmistellaan yksityiskohtaisemmin yhdessä heti alkuvuonna

2023, kun järjestelmää määrittävän valtioneuvoston asetuksen sisältöä valmistellaan. Todettiin, että kuljetustuen tulisi olla nouseva vähintään 280 kilometriin asti.

Eläinten terveys ja hyvinvointi

Vuoden 2022 aikana lausunnoille tuli useita eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä eläinlääkäripalveluihin liittyviä lakiluonnoksia. Lausimme luonnoksesta eläinten hyvinvointilaiksi vuoden 2022 alussa. Hallituksen esitys julkaistiin syksyllä ja ennen joulua olimme kuultavana maa- ja metsätalousvaliokunnassa sekä ympäristövaliokunnassa. Korostimme, että nyt laki on viimeinkin saatava eteenpäin, jota tilanne mm. kotieläintilojen tulevien investointien osalta saadaan selkiinnytettyä.

Eläinlääkintähuoltolain uudistusta valmistelimme työryhmän jäsenenä. Lausunossamme korostimme eläinlääkäripalveluiden saatavuuden turvaamista koko maassa ja katsoimme hallituksen esityksen olleen kaikista esitetyistä vaihtoehdoista vähiten huono. Eläinlääkäripulasta tuli vuoden aikana useita viestejä kentältä ja osallistuimme opetus- ja kulttuuriministeriön tilaamaan selvitykseen eläinlääkärikoulutuksen lisäämisestä. Johtopäätös kuitenkin oli, ettei nopeita ratkaisuja liene olemassa eläinlääkärien määrän nopeaan lisäämiseen.

Tavoitteenamme on saada valtio paremmin mukaan salmonellan torjunnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Tuottajien keskinäisen eläintautirahaston perustaminen ei onnistunut STM:n kielteisen kannan jälkeen, mutta valmistelu jatkui erilaisten vaihtoehtojen kartoittamisella MMM:n työryhmässä.

Eläinten hyvinvointikorvausjärjestelmän valmisteluun osallistuimme koko vuoden jatkuneen valmistelun ajan. Vaikutimme toimenpiteiden yksityiskohtiin verkostojen ja kentän kommenttien perusteella. Työstimme toimenpiteitä paremman vaikuttavuuden suuntaan lisäämällä järjestelmän houkuttelevuutta. Viestimme kotieläintuottajille aikaisempaan järjestelmään tulevista muutoksista tavoitteenamme kasvattaa järjestelmään sitoutuvien tilojen määrää.

Huoltovarmuus

Jo kaksi vuotta jatkuneen Covid-19 pandemian tuomat haasteet ja lisäksi Venäjän helmikuussa käynnistämä laajamittainen hyökkäyssota sekä sotaan liittyvät pakotteet aiheuttivat merkittäviä lisähaasteita huoltovarmuudelle. Maataloudessa keskeisimpien tuotantopanosten (sähkö, polttoaineet, lannoitteet ja rehut) hinnat nousivat ennätyskorkeiksi ja joidenkin tuotantopanosten saatavuuteen liittyi epävarmuuksia. Osa tuotantopanoksista oli erityisseurannassa mahdollisten saatavuusongelmien varalta. Alkutuotannon kannattavuus ja maatilojen maksuvalmius nousivat alkutuotannon suurimmiksi haasteiksi.

Tilanteen seuranta, vaikutusten arviointi ja raportointi olivat edellisvuosien tapaan merkittävässä roolissa poolin työssä. Tuotimme ajantasaista tilannekuvatieta Huoltovarmuuskeskukselle. Viestintä tilanteesta ja sen aiheuttamista haasteista oli erittäin aktiivista ja huoltovarmuustoiminnalle saatiin runsaasti näkyvyyttä mediassa. Kansalaisten kiinnostus huoltovarmuusasioihin oli suurta ja tietotarvetta ruokittiin lukuisilla tietoisuuksilla ja seminaareilla. Onnistuimme näissä tehtävissä erinomaisesti, kiitos toimivien henkilöverkostojen, eri organisaatioiden välisen yhteistyön sekä ajan tasalla olevan viestinnän.

Elintarvikehuoltosektorin poolisihteerit pitivät tilannekuvatoimintaan liittyen tiiviisti yhteyttä ja tarkastelivat tilanteen vaikutuksia sekä elintarvikehuollon skenaarioita yhteistyössä viranomaisten ja tutkijoiden kanssa. Kansainvälinen kiinnostus suomalaiseen huoltovarmuuden yhteistyömalliin oli suurta.

Syksyä kohden erityisesti sähköenergian saatavuus ja mahdolliset sähköpulatilanteet nousivat yleisiksi huolenaiheiksi yhteiskunnassamme. Moneen muuhun yritysmuotoon verrattuna maatilat, erityisesti kotieläintilat, ovat varsin hyvin varautuneet sähkökatkoksiiin varavoimakoneilla. Maatilojen varautumista sähkökatkoihin ja kyberhäiriöihin tuettiin materiaalin tuotannolla ja webinaareilla.

Poolitoimikunta kokoontui kolme kertaa. Vuosikiertoon liittyvien asioiden lisäksi poolitoimikunta käsitteli erityisesti sodan vaikutuksia tuotannon jatkuvuu-

den ja huoltovarmuuden näkökulmista sekä valtioneuvoston syyskuussa antamaa, ensimmäistä huoltovarmuusselontekoa.

Elintarvikehuoltosektorin kolmen poolin virtuaalisesti toteutetussa poolikoulutuspäivässä aiheena oli huoltovarmuustyön perusteet. Edellisiltä vuosilta siirtynyt elintarvikehuoltosektorin yhteinen Hamsteri-harjoitus toteutui kolmi-osaisena (lyhyt ohje, harjoitus ja julkaisu). Digipoolin TIETO22 -valmiusharjoitus muodostui poolin pääharjoitukseksi. Yhteistyössä Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) ja alueellisten viranomais- ja muiden toimijoiden kanssa järjestettäviä maatilojen varautumiskursseja järjestettiin 11 kpl ja niihin osallistui 1420 henkilöä, mikä on uusi osallistumisennätys.

Ruokamarkkinat ja kulutus

Koronavuosien jälkeen siirryttiin uuteen epävarmuuden aikaan, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Sodan seuraukset ovat laaja-alaiset ja kauaskantoiset, ja ne näkyivät myös tavallisen suomalaisen arjessa monin tavoin, muun muassa kustannusten nousuna.

Kuluttajien luottamus suomalaiseen ruokaketjuun ja alkutuotantoon säilyi korkeana. Teemana huoltovarmuus nousi kaikkien tietoisuuteen. Kuluttajat haluavat syödä kotimaista ruokaa, ruuan alkuperä ja sen tekijät kiinnostavat. Kuluttajien polarisaatio on kuitenkin yhä jatkuvaa.

Kotitalouksien yhä kiristyvässä taloustilanteessa ruuanostopäätöksiä halutaan tehdä kotimaisuuden ja korkeaksi mielletyn laadun perusteella, mutta yhä useammin hinta ratkaisee. Tilastokeskuksen mukaan ruuan hinta nousi vuodesta 2021 vuoteen 2022 noin 10,5 %. Samaan aikaan kotitalouksien muut menot, kuten asuntolainojen korot sekä energian ja polttoaineiden hinnat ovat nousseet.

Ruuan hinnan nousu näkyi kaupoissa muun muassa valikoiman kaventumisena. Kaikkien kulujen noustessa ruokavalinnat mielletään kohteiksi, joihin voi itse helpoiten vaikuttaa. MTK jatkoi kampanjointia suomalaisen ruuan ja kotimaisten valintojen puolesta, säilyttäen kuluttajaa ymmärtävän ja kiittävän sävyn.

Ruokamarkkinoiden lainsäädännön osalta MTK osallistui aktiivisesti elintarvikemarkkinalain kehittämiseen, kustannuskriisin ratkaisemiseen sekä alkutuotantosektorin tilannekuvan välittämiseen muille elintarvikemarkkinoiden osapuolille elintarvikemarkkinavaltuutetun järjestämässä sidosryhmien välisissä keskusteluissa. Näiden säännöllisesti järjestettyjen keskustelutilaisuuksien lisäksi ryhmän puitteissa tilattiin selvityksiä elintarvikeketjun kustannusrakenteista sekä indeksiehtoa koskevista vaihtoehdoista. Indeksiehtojen saaminen elintarvikemarkkinalakiin on moniulotteinen asia ja sisältää lukuisia vaikeita kysymyksiä.

Elintarvikeketjun kustannuskriisiin liittyen myös Kuluttaja- ja kilpailuvirasto aloitti selvityksen elintarvikeketjun hintasiirtymistä. MTK seurasi selvityksen etenemistä ja piti esillä elintarvikeketjun epätasaisen neuvotteluvoiman tuomia haasteita.

MTK jatkoi yhteistyötä myös Keskuskauppakamarin yhteydessä toimivan elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan kanssa. Kauppatapalautakunta on alan itsesääntelyelin, joka antaa lausuntoja ja suosituksia elintarvikeketjun kauppatavoista. Kauppatapalautakunta antoi vuonna 2022 suosituksen sähköisessä huutokaupassa noudatettavista menettelyistä. MTK pitää kauppatapalautakunnan suosituksia hyvinä ja MTK tukee jatkossakin elintarvikeketjun hyvien kauppatapojen edistämistä lautakunnan välityksellä.

Keskustelu elintarvikeketjun datan ympärillä kiihtyi viime vuoden aikana huomattavasti. Elintarvikeketjun datalla nähdään olevan merkittävä asema alkutuotannon tehostumisessa, elintarvikeketjun neuvotteluvoiman tasapainottumisessa sekä uusina liiketoimintamahdollisuuksina. Datamarkkinoille syntyi ensimmäinen reiluun datanvälitykseen keskittyvä palvelu, Tritom, joka lähti liikkeelle nimenomaan alkutuotantosektorille räätälöityjen datanvälityspalveluiden tarjoamisesta. MTK pyrki kasvattamaan palvelun tunnettuutta viljelijöiden keskuudessa sekä lisäämään tietoisuutta olemassa olevasta sekä valmisteilla olevasta dataa koskevasta sääntelystä.

MTK osallistui aktiivisesti reilujen datatalouden käytäntöjen kehittämiseen sekä vaikutti datasääntelyn kehittämiseen. MTK oli mukana useissa elintarvikeketjun reiluja datan käsittelykäytänteitä määrittelleissä hankkeissa.

Ruokaviennin tehostaminen

Vuonna 2022 Suomesta vietiin elintarvikkeita hieman yli 2 mrd. eurolla, mikä on selvästi enemmän kuin vuonna 2021 (1,82 mrd. euroa). EU-maiden merkitys pysyi suurena, kun noin 62 % viennistä suuntautui EU:n eri jäsenmaihin. Yksittäisistä kohdemaista Ruotsi säilytti kärkiasemansa noin 18 % osuudellaan ja kakkossijan jakoivat Kiina ja Viro vajaalla 8 %:lla.

On edelleen selvää, että vienti on keskittynyt voimakkaasti muutamaankin markkinaan. Keskittäminen muodostaa kuitenkin nopeasti muuttuvassa maailmantilanteessa suuren riskin, sillä se rajoittaa liikkumavaraa, sillä suuria mahdollisuuksia siirtää painopistettä kohdemaasta toiseen ei ole. Tuoteryhmittäin suurimmat ryhmät olivat maito, kala, alkoholi ja virvoitusjuomat sekä liha ja makeiset.

Isossa kuvassa ruuan kansainvälinen kauppa on palautunut pandemian aiheuttamista haasteista, mutta kärsii Ukrainan sodasta ja sen luomasta epävarmuudesta. Inflaation vaikutus kansainväliseen kauppaan on edelleen suuri ja näkyy selvästi myös elintarvikeviennin arvon nousuna. Suomalaiset yritykset ovat kuitenkin palanneet varovasti kansainvälisille markkinoille. Suomalaiset elintarvikeyritykset ovat eniten kärsineet läsnäolon puutteesta keskeisillä kohdemarkkinoilla, mikä on rajoittanut tai estänyt uusien asiakkaiden kontaktointia sekä uusien tuotteiden lanseerauksen.

Maatalouden kannattavuuskriisin yhteydessä on usein väitelty siitä, että ratkaisu tulee löytyä markkinoilta. Koska kotimarkkina ei ole enää kasvanut, se on keskittynyttä ja suomalaisista kuluttajista noin 50 % tekee ostopäätökset hinnan perusteella. Ruuan lisäarvovienti on edellytys kannattavuuden parantamiseksi.

Iso osa elintarvikeyrityksistä on täysin tai osittain riippuvaisia kotimarkkinoista ja viennillä on roolia vain varastotaseen ylläpitämisessä. Täysimittainen liiketoiminta kansainvälisillä markkinoilla on edelleen hyvin harvinaista ja tämän seurauksena suomalaisista tuotteista ei edelleenkään saada sellaista hintaa mitä muiden maiden yritykset saavat vastaavista ensiluokkaisista tuotteista.

Varsinaisen toimintatavan mukaan suomalaiset yritykset tekevät tuotantolähtöistä myyntiä, eikä myyntilähtöistä tuotantoa, mikä rajoittaa mahdollisuuksia saada hyviä ja maksukykyisiä asiakkuuksia erityisesti kuluttajatuotteiden myynnissä. Tämä usein koetaan yrityksissä kannattamattomana kauppana, kun kyse on oikeasti siitä, että vientimyynnin kohteena ovat väärät asiakkaat.

Suomalaiset tuotteet eroavat kansainvälisessä vertailussa erityisesti puhtaudesta ja turvallisuutensa ansiosta. Näistä eduista ovat valmiita maksamaan kuluttajat, kun taas teollisuusasiakkaat ovat ensisijaisesti kiinnostuneita hinnasta yksittäisten ominaisuuksien lisäksi. Myyntiä tulee siis siirtää lähemmäs kuluttajarajapintaa nykyisestä teollisuusrajapinnasta.

Kuluttajatuotteiden myynnin lisäämiseksi paransimme elintarvikeyritysten omistajien tietoisuutta yritysten nykyisestä heikosta myyntikyvyvystä. Lisäsimme hallinnon ymmärrystä palveluista, joita yritykset tarvitsevat lisäarvomyynnin tehostamiseksi. Lisäksi teimme aktiivisesti töitä yritysyhteistyön lisäämiseksi ja kehittämiseksi.

TUOTTO-hanke

Kaksivuotisen TUOTTO-hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalli viljan tuottajaorganisaatioille. Päämääränä on parantaa vilja-alan kannattavuutta. Marraskuun alussa aloittanut hanke muun muassa neuvoo ja avustaa maatalousyrittäjiä tuottajaorganisaatioiden perustamisessa. Heti ensitöikseen hanke loi säännöt sekä aloitti perusteellisen ja selkokielisen oppaan työstämisen.

Sektorikohtaiset asiat

Markkinat

Vuoden 2022 lihantuotanto supistui noin 2 %, jolloin kokonaistuotanto ruhokiloiloina ilmaistuna oli 402,7 miljoonaa kiloa. Myös kulutus supistui 2 %. Vuoden 2022 kannattavuushaasteet ovat vaikuttaneet tuotannon kehitykseen erityisesti sika-alalla, missä emakoiden määrä väheni *johtaan* kokonaistuotannon supistumiseen jopa 3 %, mutta kulutus pysyi samalla tasolla edellisen vuoden kanssa pysäyttäen negatiivisen kulutuskehityksen. Poikkeuksellinen vuosi pysäytti myös siipikarjanlihan tuotannon kasvun. Naudanlihaa tuotettiin 2 % vä-

hemmän edelliseen vuoteen verrattuna, mutta kulutus supistui jopa 7 %. Karitsanlihaa tuotettiin 5 % ja kulutettiin 6 % vähemmän vuoteen 2021 verrattuna.

Lihamarkkinat

Lihamarkkinoiden ja erityisesti tuotannon supistumiseen vaikutti yleinen ja Ukrainan sodan myötä pahentunut kustannus- ja kannattavuuskriisi sekä kuluttajakysynnän poikkeukselliset muutokset. Sianlihan kulutuskysynnän lasku pysähtyi, mutta naudanlihan kulutuskysyntä suorastaan romahti rajujen kuluttajahintanousujen seurauksena. Kulutuksen lasku voimistui loppuvuotta kohti. Myös siipikarjanlihan kulutuksen kasvu pysähtyi ja broilerin kulutus jopa laski. Lihaa ostettiin tarkemmin ja kun sitä ostettiin, käytettiin edullisempia lihalaatuja. Lihan kuluttajahintojen nousu kesällä edellytti teollisuuden ja kaupan välisten jo sovittujen hintojen avaamista.

Maitomarkkinat

Alkuvuotta 2022 väritti raju, jo vuonna 2021 kiihtynyt, tuotantokustannusten nousu, jota Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan kiihdytti edelleen. Vuoden 2022 toisella neljänneksellä lannoitteet maksoivat 119 % enemmän kuin vuotta aiemmin maakaasun ja lannoiteraaka-aineiden hinnan nousun seurauksena.

Vuoden 2021 heikko kotimainen viljasato, sodan aiheuttamat epävarmuudet Ukrainan viljakuljetuksiin ja tulevaan satoon sekä sato-odotukset globaalisti johtivat rehuviljan 127 % hinnan nousuun. Elokuussa Tilastokeskus kiteytti tilanteen: ”Maatalouden tuotantopanosten hinnat nousivat vuodessa enemmän kuin koskaan EU-jäsenyyden aikana.” Syksyllä kustannustilannetta kurjisti entisestään sähkön hinnan nousu.

EU:n maitomarkkinoilla maitotuotteiden hinnat ja tuottajahinta jatkoivat vuoden aikana nousuaan ja kaikkien aikojen hintaennätyksiä rikottiin. Voin hinta ylitti 700 euroa / 100 kg tason ja rasvattoman maitojauheen hinta ylitti 400 euron tason. EU:n raakamaidon keskihinta nousi vuodessa 39 % ja joulukuussa hinta olikin 57,41 euroa /100 kg.

Samaisessa komission tilastossa maidon hinta Suomessa oli 55,18 euroa (

tilasto sisältää vain maltillisen arvion mahdollisista jälkitileistä). Kovinta hintaa maidosta maksettiin Irlannissa, Hollannissa, Tanskassa ja Itävallassa. Luomumaidon hintapreemio pienentyi useissa EU-maissa.

Syksyllä maitotuotteiden, etenkin voin ja jauheiden hintakehitys, lähti laskusuuntaan ja EU:n maitomarkkinoilla puhuttiin hintajuhlien olevan ohi. Huoli kuluttajien maksukyvyistä virisi myös EU-markkinoilla sähkön hinnan kivutesa ennätyslukemiin. Globaalisti kysyntä pysyi melko hyvällä tasolla inflaatiosta, energiakriisistä ja Kiinan voimakkaista koronarajoituksista huolimatta.

Globaali maidontuotanto oli vuoden aikana niukkaa. EU:n maidontuotanto väheni tammi-marraskuun aikana 0,1 % vuoden takaiseen nähden. Alkuvuonna tuotanto jätätti enemmänkin edellisen vuoden tasosta, mutta loppuvuodesta tuotanto hieman piristyi. Selvää, yli prosentin, maidontuotannon kasvua vuoden aikana nähtiin Itävallassa, Belgiassa, Puolassa, Tšekkoslovakiassa ja Liettuassa.

Tuotanto väheni eniten Kreikassa, Bulgariassa, Unkarissa ja Portugalissa. EU:n suurissa maidontuotantomaissa, Ranskassa ja Saksassa, tuotanto oli pienellä miinuksella. Inflaation, korkeiden tuotantokustannusten, säähaasteiden ja kovenevien ympäristörajoitusten vuoksi Australiassa ja Uudessa-Seelannissa tuotanto jäi selvästi totutusta. Australiassa ja Uudessa-Seelannissa maidontuotanto on vähentynyt selvästi 3–7 %. USA:ssa tuotanto kääntyi kasvuun jälleen loppukesästä ja kasvoi vuoden aikana 0,1 %.

Säilörehua saatiin kasvukaudella 2022 korjattua kohtalaisen hyvin. Etenkin toinen sato oli vaihteleva ja kuivuus vaivasi eteläisessä Suomessa aiheuttaen paikoin niukkuutta säilörehun määrään, mikä aiheutti tiloille lisähaasteita sisäruokintakaudelle. Kolmatta satoa korjattiin useissa maakunnissa. Valkoposkihanhet aiheuttivat tuhoja jälleen Itä-Suomessa.

Maidontuotannon muuttuvat kustannukset nousivat reippaalla tahdilla vuoden aikana. Tuotettua maitolitraa kohti 6,3 senttiä.

Luonnonvarakeskuksen Taloustohtoripalvelun ennakon mukaan lypsykarjajati-
lojen yrittäjätulo on romahtamassa 50 000 eurosta 17 000 euroon. Kannatta-
vuuskerroin on putoamassa 0,61:stä 0,21:een.

Suomessa maitoa tuotettiin meijereihin noin 2 151 milj. litraa, joka on 2,5 %
vähemmän kuin vuonna 2021. Keskituotos laski hieman, 8 723 litraan ja lyp-
sylehmien määrä väheni 2 % jääden 246 500 lehmään. Maitotilojen luku-
määrä pieneni 4 750 tilaan lopetustahdin ollessa 7,2 %.

Suomessa meijerituotteiden kulutus väheni 2,7 % vuoden takaiseen näh-
den. Muita tuoretuotteita (hapatetut kermavalmisteet, maustetut rahat yms.)
lukuun ottamatta kaikkien muiden tuoteryhmien kulutus Suomessa väheni.
Meijerituotteiden kuluttajahinnat lähtivät reippaampaan nousuun kevätkesäl-
lä varsin maltillisen hintakehityksen jälkeen. Meijerituotteiden kuluttajahinnat
nousivat 19,1 % aikavälillä joulukuu 2021 ja joulukuu 2022. Elintarvikkeiden
hinnat nousivat keskimäärin 16 %.

Viljamarkkinat

Hinnat olivat vuoden 2022 alussa normaalilla tasolla, mutta jo tammikuun ai-
kana nähtiin niiden vahvistuminen, ainakin futuurimarkkinoilla. Ukrainan so-
dan syttymisen jälkeen nähtiin hintojen raju nousu kaikkien viljojen kohdalla.
Samalla myös lannoitteitten hinnat kohosivat ennätyshintoihin. Vehnän hin-
tanoteeraus nousi jopa yli 400 €/t tasolla, Euronext vehnäfuturi kävi 438,25
€/t, 16.5.2023 missä vaiheessa vehnäkauppa pysähtyi maailmanlaajuisesti.
Tämän hintapiikin jälkeen nähtiin hidas alaviistoon palautuminen. Vasta Mus-
tanmeren viljakäytävän käynnistymisen jälkeen hinnat löysivät vakaamman
tason, joka liikkui 300–350 €/t välillä. Samalla aikajaksolla nähtiin rapsifutuu-
rien kohdalla ennätysnoteeraus, 1081,25 €/t tason Euronext Pariisin hyödy-
kepörssissä. Suurin syy näihin erittäin korkeisiin hinta noteerauksiin löytyy
Ukrainan sodan aiheuttamasta suuresta logistisesta häiriöstä.

Heinäkuun puolenvälin jälkeen viljojen hinnat alkoivat tasaantua ja sadonkor-
juun aikaan hintanoteeraukset liikkuivat jo 250–300 €/t välillä. Lannoitteitten
hinnat pysyttelivät korkealla tasolla koko loppuvuoden 2022.

Peruna

Korona ja helmikuussa syttynyt Ukrainan sota vaikuttivat perunamarkkinoihin
ja tuotantokustannuksiin vuonna 2022. Korona ja sen seurauksena lisäänty-
nyt etätö ovat vähentäneet lounasruokailua ja lisänneet kuoripäällisen pe-
runan ja perunatuotteiden käyttöä kotona. Tilanne on normalisoitunut, mutta
edelleenkin ei olla koronaa edeltävällä tasolla.

Kustannuskriisi leimasi vuotta. Ruokaperunan tuottajahinnat nousivat keväällä
ostajien pelätessä perunan viljelyalan laskua. Hinnat pysyttelivät hiukan edel-
lisvuosia korkeammalla tasolla vuoden loppuun. Suurten kauppojen keskusliik-
keiden kilpailutukset vaikuttavat edelleen perunamarkkinoilla ja tuottajahinnan
nousu ei vastaa lähellekään kustannuspuolella tapahtunutta rajua nousua.

Ruokaperunan varastomäärät Suomessa olivat syksyllä edellisvuosien kes-
kimääräisellä tasolla huolimatta sääoloiltaan vaihtelevasta kasvukaude-
sta. Euroopassa kuivuus leikkasi laajoilla alueilla perunan satoa. Ruoka- ja
ruokateollisuusperunan hinnat ovat Euroopassa edellisvuosia korkeammat.
Tärkkelysperunan heikko satotilanne Euroopassa on vähentänyt perunatärk-
kelyksen varastomääriä ja nostanut hintoja. Tilanne näkyy myös kotimaassa.

Sokerijuurikas

Maailmanmarkkinahintojen nousu tasaantui syyskaudella, mutta aiemmin hi-
taasti nousseet sokerin EU-hinnat kääntyivät jyrkkään nousuun syksyn aika-
na. Raju kustannuspaine näkyy sekä sokerijuurikkaan että sokerin hinnoissa
EU:ssa. Myös Suomessa sokerijuurikkaan hintaan saatiin merkittävä korotus
kattamaan kustannusnousuja. Tuottajia huolestuvat lisäksi torjunta-ainevali-
koiman voimakas kaventuminen ja komission suunnittelemat lisäleikkaukset.

Puutarhatuotannon edunvalvonta

MTK teki puutarhatuotannon edunvalvontaa erikoiskasvivaliokunnan ja puu-
tarhaverkoston toimesta. Puutarhaverkosto suunnitteli avomaavihannesten
mainontaa ja menekinedistämistyötä. Teimme avomaavihannesten viljelijöi-
den maksamilla mainosmaksuilla mittavan kasviskampanjan. Kampanja oli
jatkoa v. 2021 aloitetulle teemalle. Kasviskampanja kohdistettiin 25–45-vuoti-

aisiin, suurissa kaupungeissa asuviin perheellisiin. Toissijaisena kohderyhmänä olivat 18–25-vuotiaat, suurissa kaupungeissa asuvat nuoret aikuiset.

Kanavina kohderyhmien tavoittamiseen toimivat Facebook, TikTok, Instagram, YouTube, Snapchat, ohjelmallinen video ja ReadPeakin natiivimainokset. Sosiaalisessa mediassa tavoittelimme tietoisuuden ja kiinnostuksen herättämistä, videoiden katseluita sekä liikennettä kampanjasivustolle.

Kampanja tavoitti pelkästään sosiaalisen median kanavissa yli 850 000 kohderyhmiin kuulunutta henkilöä. Yhteensä kaikissa kanavissa kampanjamateriaaleja näytettiin yli 8 miljoonaa kertaa. Videoita katsottiin loppuun asti 1,6 miljoonaa kertaa ja kampanjan kotisivuille klikattiin yli 17 000 kertaa.

Puutarhaverkostolla on oma WhatsApp-ryhmä, jossa se kävi keskustelua ajankohtaisista asioista, kuten kausityövoiman saatavuudesta ja kasvinsuojeluongelmista. Näiden asioiden ratkaisemisessa teimme laaja-alaista ja aktiivista työtä koko sektorin yhteistyönä järjestön sisällä ja mm. viranomaisten suuntaan. Lisäksi vaikutimme CAP-uudistukseen. Verkosto piti sähköposti- ja etäkokouksia sekä teki edunvalvontatyötä Juuresten-, Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Puutarhaverkoston kokoonpano: pj. Stiina Lerkki, Jaana Elo, Noora Räsänen, Johanna Smith ja siht. Mika Virtanen.

Kasvinsuojelu

Kasvinsuojeluun ja kasvinsuojeluaineisiin liittyvä edunvalvonta liittyi edellisvuosien tapaan kasvinsuojeluaineiden saatavuuteen Suomessa. MTK haki niin sanottuja Minor use -lupia erikoiskasvien kasvinsuojeluun, jotta valmistetta oli mahdollista käyttää muun muassa avomaavihannesten kasvinsuojelussa. MTK:n hakemia minor use -lupia on voimassa noin 40 eri valmisteelle. Lisäksi haettiin hätälupia pääasiassa kasvitautien ja tuholaisien torjuntaan erikoiskasveilla sekä herneen ja härkävavun kasvunsäätöön. Hätälupia on haettu vuosittain noin 5-10 kappaletta. Euroopan tasolla osallistuimme erikoiskasvien kasvinsuojelun ongelmien ratkaisemiseen liittyvään työhön.

Luomutuotanto

Uusia luomutuotantoa tukevia säädöksiä EU:n laajuisesti astui voimaan 1.1.2022. Säädösten tavoitteena on kehittää luomutuotantoa koskevia lakeja, jotta luomutuotanto voi vastata alan suureen kasvuun tehokkaasti. Säädökset tähtäävät myös täyttämään Euroopan komission alkuperäiset tavoitteet vuoteen 2030 mennessä, jotta koko luomuala saavuttaa täyden potentiaalinsa osana koko ruuantuotantojärjestelmää.

Toisin sanoen tulevaisuudessa luomuruualla on suuri rooli kestävässä ruuantuotannossa Euroopassa. Luomun potentiaali tuottaa laadukasta ruokaa matalla ympäristövaikutuksella on keskeinen etu suunnitelman toteutumisen kannalta. Tämän lisäksi EU on lanseerannut uuden EU Organic Awards -palkintosarjan jokaakseen tunnustusta erinomaisen luomutyön edelläkävijöille. Palkinnot jaettiin ensi kertaa vuonna 2022.

Hevostalous

Hevosalan järjestöt MTK, Suomen Hippos, Suomen Ratsastajainliitto ja Hippopolis ovat tehneet yhteistä edunvalvontaa ja vaikuttamista hevosalan talous- ja hyvinvointikysymyksissä. Järjestöt ovat jakaneet tietoa hevostaloudesta tavoitteenaan lisätä eri tahojen tietämystä ja ymmärrystä hevosalan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta. Hevosalan näkyvyyttä mediassa ja yhteiskunnassa on pyritty lisäämään laajemmin.

Viime vuosi oli hevosalan tapahtumien kannalta antoisa. Hevoset Bastionissa -tapahtuma Haminassa sai hyvän vastaanoton. Yleisölle oli tarjolla este- ja kouluratsastuskilpailuja, vikellyskisoja muodossa, sekä kenttäratsastuskilpailuja. Tapahtuma kokosi viiden päivän aikana 14 800 kävijää. Kuninkuusravit Forssassa olivat viime vuoden vierailuin ravitapahtuma koko Euroopassa: koko viikonlopun yleisömääräksi ilmoitettiin 45 625 henkeä. Myös perinteiset Suomenhevosten työmestaruuskisat järjestettiin Joutsassa heinäkuussa. Työmestaruuskisat osaltaan pitävät hevoskulttuurin perinteitä ja suomenhevosten rotua hengissä.

Valiokunnat ja verkostot

Lihavaliokunta

Lihavaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Perinteinen kesäkokous järjestettiin Turussa kahden koronavuoden jälkeen markkinateemalla. Suomalaisen lihan vientipotentiaali tunnistettiin yhteisesti. Vuoden aikana kustannuskriisi ja tilanteeseen vaikuttaminen olivat esillä kaikissa kokouksissa. Lisäksi sekä kansallisessa että EU:n lainsäädännössä meneillään olevat asiat, kuten kestävän rahoituksen säädöspaketti, teollisuuspäästödirektiivi ja fosforiasetus olivat vahvasti keskusteluissa.

Kokoonpano: Mauno Ylinen (pj. MTK Johtokunta), Johan Åberg (vpj.), Tomas Långgård, Matti Kaase, Ilkka Uusitalo, Veikko Kemppe, Olli Paakkala, Ahti Ritola, Mika Niku, Reijo Flink, Risto Lahti, Pasi Pärnänen, Samuli Leinonen, Pasi Martikainen, Eeva Korimäki, Päivi Paulasaari, Roland Snellman, Jaakko Isomäki, Pia Parikka, Taru Antikainen (31.10 saakka), Jussi Joki-Erkkilä (1.11 alkaen) Harri Sippola, Juuso Hulmi, Mari Lukkariniemi (siht.) ja Saara Patama (siht.).

Maitovaliokunta

Maitovaliokunnan vuosi oli varsin ennen näkemätön ja työntäyteinen. Suomen CAP-suunnitelmaan vaikuttaminen, sodan alkamisen vuoksi syventynyt kustannuskriisi, muutokset eläinpalkkioissa ja tukien maksatusaikataulussa sekä uusi nautarekisteri olivat valiokunnan keskeisiä kokous- ja vaikuttamisaiheita. Lisäksi valiokunta seurasi tarkoin maitomarkkinoita, Pellolta pöytätyön strategian lakiuudistuksia ja kotimaan eläinten hyvinvointilain etenemistä sekä lomitussäädännön uudistusta.

Uuden CAP-kauden valmistelussa maitovaliokunta pyrki kovasti säilyttämään lypsylehmäpalkkion omana palkkiolajinaan. Yhdistämistä emolehmien kanssa yhteiseksi lehmäpalkkioksi ei nähty hyvänä. CAP-valmistelun edetessä Maitovaliokunta edellytti myös luonnonhaittakorvauksen kotieläinrotuksen säilyttämistä, ja mikäli siitä jouduttaisiin luopumaan, edellytti valiokunta korotuksen poistuman täysimääräistä korvaamista. Valiokunnan kovista pyrkimyksistä huolimatta Suomen CAP-suunnitelmassa ei päädytty valiokunnan ajamiin ratkaisuihin lypsylehmäpalkkion ja LHK:n kotieläinrotuksen osalta.

Tuotantokustannusten noustua sodan seurauksena entisestään alkoi huoltovarmuuspaketin valmistelu. Maitovaliokunta viesti hallintoon ja MTK:n johtoon näkemyksiään paketin toimenpiteistä.

Keväällä uudistetun EU-eläinpalkkiojärjestelmän myötä oltiin alkukesällä tarkoina maksatusaikataulujulkistuksen kanssa ja hallintoon kerrottiin useaan otteeseen samalla suulla MTK:n nautaverkoston kanssa, että maksatusaikatauluun ei saa tulla myöhästymisiä, vaan pikemminkin aikaistuksia.

Kuitenkin Ruokavirasto tiedotti kesäkuun lopussa, että kuluvan vuoden eläinpalkkiot ml. lypsylehmäpalkkio maksetaan alkuvuodesta 2023 tukijärjestelmään tehtyjen muutosten vuoksi. Maitovaliokunnan puheenjohtaja Asko Miettinen vaati Maaseudun Tulevaisuudessa, ”Eläinpalkkiot on pakko saada tämän vuoden puolella”. Maitovaliokunta laati myös kannanoton otsikolla ”MTK:n maitovaliokunta vaatii Maa- ja metsätalousministeri Kurvista, Ruokavirastoa ja Maa- ja metsätalousministeriötä etsimään vielä keinoja eläinpalkkioiden maksatusaikataulusta kiinnittämiseksi”.

Lokakuun 7. päivänä ministeri Kurvinen tiedotti, että lypsylehmäpalkkion ensimmäinen erä maksetaan 40 %:sti joulukuussa ja näin myös tapahtui. Samassa tiedotustilaisuudessa kerrottiin tulevalle CAP-kaudelle tulevista muutoksista maksatusaikatauluun, mikä oli tyrmistys, sillä sen mukaisesti lehmäpalkkion ensimmäinen erä tulisi jatkossa maksuun vasta helmikuussa.

Maitovaliokunta piti vuoden aikana kymmenen kokousta. Juuri aloittanut maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen vieraili maitovaliokunnan kokouksessa toukokuussa. Nautaverkoston kanssa kokoonnuttiin vuoden aikana kahteen yhteiskokoukseen ja pidettiin yhdessä painetta yllä hallintoon ja ministeri Kurvisen suuntaan EU:n eläinpalkkioiden maksatusaikataulusta kiinnittämiseksi.

Maitovaliokunnan jäsenet tapasivat syksyllä parlamentaarisen maatalouden tuotos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmän jäseniä tuoden esiin toimia maidontuotannon kannattavuuden kehittämiseksi. Syyskuussa Maitovaliokunta vieraili LähiTapiolassa keskustelemassa mahdollisesta indeksivakuuttamisesta ja eläintautivakuuttamisen tilanteesta.

Tämän lisäksi maitovaliokunnan jäsenet ovat osallistuneet tapaamisiin, työryhmiin sekä Brysselin kotieläinasiamiehen taustaryhmän kokouksiin. Useat läheisten sidosryhmien edustajat, MTK keskusliiton johtajat ja asiantuntijat sekä Brysselin kotieläinasiamies ja maitoasiamies pitivät vuoden aikana useita katsauksia valiokunnassa. Maitovaliokunnan jäsenet ovat myös osallistuneet Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Maitovaliokunnan jäsenet: Asko Miettinen (pj.), Tuomo Haikonen (vpj.), Mauri Penttilä, Jyrki Wallin, Markku Kiljala, Tiina Linnainmaa, Niclas Sjöskog, Katja Honkonen, Janne Näsi, Arto Heikkinen, Matti Leikkanen, Juha-Matti Penttilä, Marjukka Mattio (siht.).

Erikoiskasvivaliokunta

MTK:n erikoiskasvivaliokunta huolehtii perunan, tärkkelysperunan, sokerijuurikkaan ja puutarhatuotteiden tuotannon edunvalvonnasta, myös luomutuotannon osalta. Valiokunta käsitteli kokouksissaan erikoiskasvien sato-, markkina- ja sopimustilannetta, tuki-, siemen-, lannoite- ja kasvinsuojeluasioita. Erityisen tärkeitä asioita olivat kustannuskriisi ja kausityövoima-asiat.

Valiokunnalle esiteltiin AgriHubia ja MTK:n organisaatiouudistusta. Valiokunta järjesti erikoiskasvialan yhteiswebinaarin tukiasioista ja pakkausten tuottajavastuusta. Valiokunta piti kesäkokouksen Sauvossa ja tutustui marraskuussa Sucroksen toimintaan Säskylässä. Erikoiskasvien verkostot raportoivat toiminnastaan valiokunnalle. Erikoiskasvivaliokunta piti vuoden aikana neljä kokousta.

Kokoonpano: Petri Rakkolainen (pj.) (tärkkelysperunaverkosto), Johanna Smith (vpj.) (SLC), Jaakko Tervakangas, Heikki Kuusisto, Noora Räsänen, Petri Lauttia, Otso Heikola, Jaana Elo (luomu), Pekka Kärkäs (MTK:n johtokunta), Olli Cavén (sokerijuurikasverkosto), Heikki Markus (perunaverkosto), Stiina Lerkki (puutarhaverkosto) ja Antti Lavonen (siht.).

Peltokasvivaliokunta sekä sen verkostot

Vuosi 2022 oli kasvukautena kohtuullinen. Viljaa tuotettiin 1.078 miljoonalla hehtaarilla. Tästä oli leipäviljaa 251.000 hehtaaria. Rehuviljaa/muuta viljaa viljeltiin 827.400 hehtaarilla. Suurin yllätys tapahtui valkuaiskasvipuolella, kun

viljelyala nousi 46.100 hehtaariin. Öljykasvit puolestaan tuottivat pettymyksen alle 50.000 hehtaarin viljelyalalla.

Syksyllä 2021 kylvettiin ennätysmäärä syysvehnää, mutta talvehtiminen oli pettymys. Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueilla noin 95 prosenttia jouduttiin kylvämään keväällä uudestaan. Ruis talvehti paremmin ja siitä korjattiin kohtuullinen sato syksyllä sekä määrällisesti sekä laadullisesti.

Muiden viljojen osalta satokausi on normaali ja satoa korjattiin 3.5 miljoonaa tonnia. Kotimaan käyttö oli noin 2.8 miljoonaa tonnia ja myös vientiin saatiin ennusteen mukaan noin 540.000 tonnia. Samalla alkuvarastotaso nousi noin 900.000 tonniin, mikä on 203.000 tonnia enemmän kuin edellisenä satokautena.

Hintakehitys oli nousujohteinen Mustanmeren alueen sulkeutumisen takia. Ukrainan sodan syttymisen jälkeen viljamarkkinoilla sekä myös tuotantopanosmarkkinoilla nähtiin ennen näkemätön hintojen vahvistuminen. Euro-next-viljapörssissä vehnän futuurinoteeraus nousi yli 400 euroon tonnilta. Samalla myös lannoitteitten hinnat kohosivat ja kävivät satokauden aikana pitkälti yli 1.000 eurossa tonnilta. Syyskaudella nähtiin hintojen tasapainotusta, mutta vielä vuodenvaihteen tienoilla vehnänoteeraukset ylittivät 300 euroa tonnilta ja lannoitteiden tasot olivat vielä 1.000 euroa tonnilta.

Peltokasvivaliokunta, yhdessä öljy- ja valkuaiskasvi, mallasohra- sekä kylvösiemen verkostojen kanssa, työsti tiukasti uutta maatalouspolitiikan pakettia (CAP). Samalla se viimeisteli peltokasvistrategiaa ja teki edunvalvontaselonteon strategiansa tueksi.

Valiokunta kokoontui pari kertaa MTK Simonkadun kokoustiloissa. Lisäksi se piti Helsingin alueella yhteiskokouksen liittojen vilja- ja peltokasvivaliokuntien. Valiokunta kokoontui vuoden aikana kaikkiaan 8 kertaa. Vuoden loppupuolella pidettiin toimialasopimusneuvottelut Suomen kylvösiemenyhdistyksen kanssa. Neuvottelun tuloksena saatiin kolmevuotinen sopimus tilan oman siemenen käyttömaksusta.

Peltokasvivaliokunta seurasi myös tiiviisti markkinoiden kehitystä ja lanseera-

si joulukuussa markkinainformaatiopakettin, joka julkaistaan vuoden 2023 aikana kerran viikossa. Kokeilua jatketaan puoli vuotta, ja jos se nähdään hyvänä markkinatietoa lisäävänä toimenpiteenä, niin julkaisuja jatketaan.

Vilja-asiamies osallistui aktiivisesti Copa Cogecan kautta EU-alueen viljasektorin edunvalvontaan. Toimintaan kuuluu Agri Food Chainin puheenjohtajuus sekä phytosanitary-työryhmän varapuheenjohtajuus.

Kokoonpano: Esa Similä (pj.), Ari-Pekka Kirjonen (Vpj.), Ilari Sundberg (Öljykasviverkoston pj.), Heikki Mäkelä (Mallasohraverkoston pj.), Matti Kantola (Kylvösiemenverkoston pj.), Kalle Hankamäki, Ilkka Matinoli, Antti Lepola, Laura Hämäläinen (luomu edustaja), Bengt Nyman (SLC:n edustaja), Markus Eerola (Johtokunnan edustaja), Arto Laine (Verkoston johtokunnan edustaja), Mika Virtanen (MTK), Max Schulman (MTK).

Kokouksiin osallistui myös: Heikki Jalli, (Siemenverkoston Vpj.), Kalle Vähäpiikkiö, (Öljykasviverkoston Vpj.) ja Ilkka Mattila, (Mallasohraverkoston Vpj.)”

Nautaverkosto

Nautaverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa livetapaamiseen, joista toinen toteutettiin yhdessä Maitovaliokunnan kanssa. Lisäksi järjestettiin tapauksia etäyhteydellä erityisesti tukipolitiikan kantojen muodostamiseen nautaverkoston kesken, MMM:n kanssa ja Maitovaliokunnan kanssa. Nautaverkosto teutti kyselyn ja piti jäsentilaisuuden ritilämattoinvestointeihin liittyen. Nautaverkosto aloitti myös nautastrategian päivitystyön yhdessä sidosryhmien kanssa.

Kokoonpano: Jaakko Isomäki (pj.), Anne-Kangasvuori-Hosike (vpj.), Susanna Valtonen (MTK johtokunta), Johan Snickars (SLC), Saara Patama (siht.)

Sikaverkosto

Sikaverkosto kokoontui vuoden aikana kolmesti ja käynnisti näiden lisäksi alan strategiatyön päivittämisen. Maatalouden kustannuskriisi osui sikasektoriin voimakkaasti ja alalla tehtiin alkuvuodesta raskaita tappioita. Asiaa käytiin läpi myös vähittäiskaupan edustajien kanssa. Eläinten hyvinvointilaki ja eläinten hyvinvointikorvaus puhutti koko vuonna.

Kokoonpano: Taru Antikainen (pj. 31.10. saakka), Jussi Joki-Erkkilä (vpj. 31.10. saakka ja pj. 1.11. alkaen), Tomas Långgård (SLC), Jaakko Halkilahti (MTK johtokunta), Mari Lukkariniemi (siht.)

Lammasverkosto

Lammasverkosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa viralliseen kokoukseensa ja lisäksi se piti yhteistyöpalavereita erityisesti tukipolitiikan teemoista MMM:n kanssa. Lammasrekisteriin liittyvät haasteet ja korvamerkkityöseläykset värityivät vuotta. Petovahingot puhuttivat alalla jälleen.

Kokoonpano: Pia Parikka (pj.), Maija Suutarinen (vpj.), Kati Partanen (MTK johtokunta), Christer Ollqvist (SLC), Saara Patama (siht.)

Siipikarjanlihaverkosto

Siipikarjanlihaverkosto eli Lennosto kokoontui kahdesti vuoden aikana ja kokousten välissä se teki aktiivista markkinaedunvalvontaa vähittäiskauppojen suuntaan mm. tilavierailuin yhteistyössä kananmunaverkoston kanssa jatkaen vuonna 2021 aloitettua aktiivisempaa markkinaedunvalvontatyötä maatalouspolitiikkaan vaikuttamista unohtamatta.

Kokoonpano: Harri Sippola(pj.), Eeva Korimäki (vpj.), Kristian Bengts (SLC), Jaakko Halkilahti (MTK johtokunta), Mari Lukkariniemi (siht.)

Kananmunaverkosto

Kananmunaverkosto kokoontui kerran vuoden aikana ja kokousten välissä teki aktiivista markkinaedunvalvontaa vähittäiskauppojen suuntaan mm. tilavierailuin yhteistyössä Lennoston kanssa jatkaen vuonna 2021 aloitettua aktiivisempaa markkinaedunvalvontatyötä. Kananmuna-alalla edelleen kesken oleva muutos vähittäiskaupan aloitteesta tapahtuvaan virikehäkkituotannosta luopumiseen puhutti vuoden aikana erityisesti siksi, että kustannuskriisi vaikeutti investointien käynnistämistä.

Kokoonpano: Juuso Hulmi (pj.), Jouni Paunonen (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK johtokunta), Mari Lukkariniemi (siht.)

Perunaverkosto

Perunan edunvalvonnan tavoitteena oli viljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan ja tukipolitiikkaan vaikuttamisen kautta. Verkosto käsitteli sato- ja markkinatilanteita Suomessa ja Euroopassa. Perunaverkosto osallistui peruna-alan yhteisen organisaation PAYR:n toimintaan ja hallintoon ja kuuli perunaorganisaatioiden terveisiä.

Verkosto käsitteli kokouksissaan SOK:n kilpailutusta, elintarvikemarkkinainalain muutosta ja kasvinsuojelu-, lannoitus-, siemen- sekä kustannuskriisiin liittyviä asioita. Verkosto osallistui Luken ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastokyselyn valmisteluun ja tiedottamiseen. Verkosto kuuli Ruokaviraston Touko-palvelusta. Verkoston edustajat osallistuivat perunan tutkimushankkeiden ohjausryhmiin. MTK:n perunaverkosto kokoontui kaksi kertaa. Verkosto järjesti kolme vapaamuotoista perunan aamukahvilaisuutta etänä.

Ytimen kokoonpano: Heikki Markus (pj.), Susanna Suonio (vpj.), Mauno Ylinen (MTK:n johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.).

Tärkkelysperunaverkosto

Tärkkelysperunaverkosto seurasi perunatärkkelyksen markkina-, sopimus- ja viljelytilannetta, tuotantopanosten kustannuskehitystä sekä tuki-, tutkimus-, vienti-, siemen-, lannoite- että kasvinsuojeluasioita. Verkosto kuuli ja keskusteli ajankohtaisista lainsäädäntöasioista. Verkosto osallistui peruna-alan yhteistyöryhmän PAYR:n toimintaan ja hallintoon. Verkosto piti kolme kokousta.

Kokoonpano: Petri Rakkolainen (pj.), Ilpo Ulvinen (vpj.), Kjell Utfolk (SLC), Mika Männistö, Vesa Savola, Mauno Ylinen (MTK:n johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.). Asiantuntijoina Ossi Paakki (Finnamyl Oy), Mika Antila (Evijärven Peruna Oy), Kimmo Pusa (Finnamyl Oy) ja Arto Sillanpää (Finnamyl Oy).

Sokerijuurikasverkosto

Sokerijuurikasverkoston Facebook-ryhmän kautta välitimme jäsenille tietoa ja kävimme keskusteluita sato-, tuki-, markkina- ja toimialasopimusasioista. Verkosto järjesti helmikuussa viljelijätilaisuuden sopimushalukkuuden parantamiseksi.

Verkoston ytimen kokoonpano: Olli Cavén (pj.), Erno Toikka (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK johtokunta) ja Antti Lavonen (siht.).

Sokerijuurikasneuvotteluryhmä

MTK:n ja sen sokerijuurikasneuvotteluryhmän toiminnan tärkein tavoite on varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. TAS-neuvotteluita käytiin huhtikuusta lähtien. Ratkaisuun vuoden 2023 toimitussopimuksesta päästiin heinäkuussa.

Esillä kokouksissa oli erityisesti kustannuskriisi ja tukiasiat. Neuvotteluryhmä valmisteli ministeri Kurvisen tapaamista, joka kuitenkin peruuntui. Neuvotteluryhmä kirjelmöi neonikotinoidien hätäluvan ja sokerijuurikkaan talviaikaisen kasvipeitteisyyden puolesta. MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan EU-tasolla CIBE:n eri työryhmissä ja komission kansalaiskeskusteluryhmässä.

Neuvotteluryhmä kokoontui vuoden aikana 8 kertaa.

Kokoonpano: Erno Toikka (pj.), Juha Wikström (vpj.), Aarne Lehtonen, Stefan Saaristo, Sebastian Sohlberg (SLC), Marja-Leena Siiri, Olli Cavén, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta) ja siht. Antti Lavonen.

Puutarhaverkosto

MTK teki puutarhatuotannon edunvalvontaa erikoiskasvivaliokunnan ja puutarhaverkoston toimesta. Puutarhaverkosto suunnitteli avomaavihannesten mainontaa ja menekinedistämistyötä. Teimme avomaavihannesten viljelijöiden maksamalla mainosmaksuilla mittavan kasviskampanjan. Kampanja oli jatkoa v. 2021 aloitetulle teemalle. Kasviskampanja kohdistettiin 25–45-vuotiaisiin, suurissa kaupungeissa asuviin perheellisiin. Toissijaisena kohderyhmänä olivat 18–25-vuotiaat, suurissa kaupungeissa asuvat nuoret aikuiset.

Kanavina kohderyhmien tavoittamiseen toimivat Facebook, TikTok, Instagram, YouTube, Snapchat, ohjelmallinen video ja ReadPeakin natiivimainokset. Sosiaalisessa mediassa tavoittelimme tietoisuuden ja kiinnostuksen herättämistä, videoiden katseluita sekä liikennettä kampanjasivustolle.

Kampanja tavoitti pelkästään sosiaalisen median kanavissa yli 850 000

kohderyhmiin kuulunutta henkilöä. Yhteensä kaikissa kanavissa kampanjamateriaaleja näytettiin yli 8 miljoonaa kertaa. Videoita katsottiin loppuun asti 1,6 miljoonaa kertaa ja kampanjan kotisivuille klikattiin yli 17 000 kertaa.

Puutarhaverkostolla on oma WhatsApp-ryhmä, jossa se kävi keskustelua ajankohtaisista asioista, kuten kausityövoiman saatavuudesta ja kasvinsuojeluongelmista. Näiden asioiden ratkaisemisessa teimme laaja-alaista ja aktiivista työtä koko sektorin yhteistyönä järjestön sisällä ja mm. viranomaisten suuntaan. Lisäksi vaikutimme CAP-uudistukseen. Verkosto piti sähköposti- ja etäkokouksia sekä teki edunvalvontatyötä Juuresten-, Kaalin- ja Sipulin-tuottajat ry:n toiminnan kautta.

Puutarhaverkoston kokoonpano: pj. Stiina Lerkki, Jaana Elo, Noora Räsänen, Johanna Smith, Pekka Kärkäs (MTK:n johtokunta) ja siht. Mika Virtanen.

Kylvösiemenverkosto

Kylvösiemenverkoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat osallistuneet peltokasvivaliokunnan kokouksiin. Kylvösiemenverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Verkosto keskusteli mm. kylvösiementen tuotantoon liittyvistä tutkimustarpeista. Valmisteltiin siemenalan seminaarin ohjelmaa. EU:n siemen- ja lisäysmateriaalilainsäädännön uudistus on alkamassa ja verkosto keskusteli lainsäädännön muutostarpeista yhdessä kotimaan viranomaisten kanssa. Lisäksi tuotiin esiin kylvösiemensektorin erityistarpeet CAP-tukivalmistelun yhteydessä. Puheenjohtaja osallistui TOS-neuvotteluihin.

Kokoonpano: pj. Matti Kantola, vpj. Heikki Jalli, Arto Laine (MTK johtokunta) ja siht. Mika Virtanen.

Luomuverkosto

Viime aikoina keskeisimpiä toimenpiteitä luomualan hyväksi on ollut Luomu 2.0 -hanke. Vuoteen 2030 tähtäävän suunnitelman tavoitteena on, että 25 prosenttia peltoalasta on luomutuotantoalaa, luomukeruuala on kaksikertais- tunut 14 miljoonaan hehtaariin ja viljeltyä kalaa tai muita vesiviljelytuotteita on saatavilla kotimaan markkinoilla sekä vientiä varten.

Julkisten ruokapalveluiden elintarvikehankinnoista neljäsosa on luomua. Tavoitteena on myös, että Suomesta tulee merkittävä luomutuotteiden viejämaa.

Toimeenpanosuunnitelman suunnittelu keskittyi vuoteen 2022 ja se julkaistiin 8.2.2023. MTK:n luomuverkosto painotti erityisesti kohtaa 2: Ammattikeittiöiden luomun käytön lisääminen sekä kohtaa 8: Luomuosaamisen ja tiedon lisääminen.

Toimintavuoden aikana luomuverkosto kokoontui viisi kertaa.

Kokoonpano: Jaana Elo, erikoiskasvivaliokunta (pj.), Samuli Leinonen, lihava- liokunta (vpj.), Mauri Penttilä, maitovaliokunta, Laura Hämäläinen, erikoiskasvivaliokunta sekä Markus Eerola ja Asko Miettinen (johtokunnan edustajat).

Hevosverkosto

Vuonna 2022 Hippos, Suomen Ratsastajainliitto ja MTK lähtivät tekemään ti- laustyönä hevosalan vaikuttavuusanalyysiä. Hippos ja SRL käynnistivät työn tekijän kartoittamisen ja selvitystyön tekijäksi valittiin GAIA Consulting. Analyysi hahmottaa ensimmäistä kertaa syvemmin hevosalan sosiaali-, talous-, ja ympäristöhyötyjä yhteiskunnalle. Vaikuttavuusanalyysi valmistui helmi- kuussa 2023. Analyysin tuloksissa korostuu muun muassa alan 274 miljoon- nan euron vuosittaiset talousvaikutukset ja työllistävyysvaikutus, joka on tällä hetkellä noin 6 500 henkilötyövuotta.

Toimintavuoden aikana hevosverkosto kokoontui kolme kertaa.

Kokoonpano Helena Halinen, MTK (pj.), Minna Mäenpää, Hippos (vpj.), Minna Peltonen, SRL, Johanna Wasström, SLC, Matti Rehula, MTK, Kati Partanen (MTK:n johtokunta), Johanna Andersson, MTK (siht.).

METSÄNOMISTAJAT

Kansallinen metsäneuvosto hyväksyi joulukuussa 2022 uuden, vuoteen 2035 ulottuvan Kansallisen metsästrategian (KMS2035). Uusi Kansallinen metsästrategia on kasvustrategia, jolla haetaan metsien kasvua, liiketoimintojen kasvua ja ennen kaikkea hyvinvoinnin kasvua sekä metsistä että metsille. MTK oli aktiivisesti mukana strategian laadinnassa ja sen painopisteiden samoin kuin strategiaa toteuttavien kärkihankkeiden valinnassa. Korostimme strategian roolia metsäelinkeinojen edellytysten kehittämisessä ja kilpailukykyisen toimintaympäristön turvaajana. MTK piti välttämättömänä, että strategiassa otetaan huomioon vuoden aikana toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja erityisesti huoltovarmuuden korostuminen myös metsäsektorilla.

Kevättalvella 2022 kantokäsittelyaineiden saatavuus muuttui epävarmaksi Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan ja sitä seuranneiden Venäjä-pakotteiden johdosta. MTK piti tarpeellisena tehtyä väliaikaista lievennystä kantokäsittelyvelvoitteeseen, jolla pyrittiin välttämään huoltovarmuudelle tärkeiden hakuiden mahdollinen keskeytyminen. MTK kuitenkin korosti, että lievennys ei saa muodostua porsaanreiäksi, ja poikkeaminen torjuntavelvoitteesta tulisi sallia vain pakottavissa tilanteissa. Kantokäsittelyaineiden saataavuuteen liittyvä epävarmuus poistui ja torjuntavelvoite palautettiin 15.8.2022 alkaen.

MTK vaikutti uuden metsätalouden kannustejärjestelmän (METKA) valmisteluun. Eduskunta hyväksyi kannustejärjestelmää koskevan lain marraskuussa 2022. MTK piti tärkeänä, että tuki kohdennetaan edelleen yksityisille maanomistajille ja tukijärjestelmä on kannustava ja joustava. Tukijärjestelmässä säilyivät metsänomistajille tärkeät työlajit ja metsänhoidollinen kulutus palautui tuettavaksi. Suometsänhoidon tuki muuttuu sisällöltään kokonaisvaltaista metsien käsittelyn suunnittelua ja vesiensuojelua tukevaksi ja jatkossa itseojien kunnostukseen ei tukea myönnetä. MTK:n ajama kannustinjärjestelmän yksinkertaistaminen toteutui ennakkosuunnitteluvaatimuksen poistumisena ja vanhojen lakien siirtymäsäännösten lyhentämisenä ja yhtenäistymisenä taimikon- ja nuoren metsän hoidosta.

Metsänhoidon asiantuntijaryhmä toteutti vuoden alussa kyselyn metsänhoitoyhdistyksille taimikoiden ja nuoren metsän hoitotöiden palveluluista, toteutuksesta ja markkinoinnista. Mhy-kyselyn pohjalta tunnistettiin kehittämiskohteita metsänhoidon työmäärien lisäämiseksi ja toteutuksen laadun kehittämiseksi. Kyselyjen tuloksia käytiin läpi metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajien ja puheenjohtajien neuvottelupäivillä.

MTK osallistui useisiin metsätalouden kestävyttä parantaviin hankkeisiin. Talousmetsien luonnonhoitoa edistettiin Monimetsä-hankkeessa yhdessä metsäalan toimijoiden kanssa. Hankkeessa toteutettiin mittava metsänomistajien ja metsäammattilaisten koulutus luonnonhoidon keinoista sekä viestitettiin luonnonhoidosta suurelle yleisölle. MTK osallistui Luontolaatu-jatkohankkeen valmisteluun, jossa kehitetään luontotiedon keruuta. MTK jatkoi Lajiturva-hankkeen mukaista uhanalaisten lajien paikkatiedon saamista metsänhoitoyhdistysten paikkatietojärjestelmiin. Metsänhoitoyhdistyksillä on nyt käytössä viranomaisten kanssa yhtenevästi 2600 eliölajin havaintotiedot. Oikeellinen ja ajantasainen tieto on välttämätön perusta maanomistajien oikeusturvan ja tavoitteiden mukaisen metsänkäytön toteutumiselle.

MTK puolusti maanomistajien vapaaehtoisia luontotoimia kiihtyvässä metsäkeskustelussa ja lainsäädännön valmistelussa. METSO- ja Helmi-ohjelmien toteutusta koulutettiin sekä metsänhoitoyhdistyksille että metsänomistajille. Maanomistajien suojeluneuvonta ja kohdevälitys lisääntyivät metsänhoitoyhdistyksissä merkittävästi. MTK vaikutti voimakkaasti METSO- ja Helmi-ohjelmien rahoituksen kasvattamiseksi. Tavoitteessa onnistuttiin metsäkeskuksen suhteen erinomaisesti. METSO-rahoitus kaksinkertaistettiin ja metsäkeskus sai ensimmäisen oman Helmi-ohjelman budjetin. METSO- ja Helmi-ohjelmissa tehtiin valtakunnallisesti ennätysellisen paljon vapaaehtoisia suojelusopimuksia.

MTK osallistui Liito-orava-LIFE -hankkeeseen. Hankkeessa luodaan parhaita käytäntöjä lajin huomioimiseksi metsien käsittelyssä. MTK painotti kaikessa hanketoiminnassa selkeää jaottelua lakisääteisen suojelun ja maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvien suositusten välillä sekä toimien kustan-

nustehokkuutta. Hankkeessa toteutettiin hakkuusuunnitelmat n. 40 talousmetsään, joista 30 oli yksityismetsiä. Hakkuut toteutettiin vuoden 2022 aikana suunnitelmien mukaisina. MTK valmisteli ja osallistui lukuisiin metsämattilaisille ja metsänomistajille suunnattuihin hankkeen maasto- ja etäkoulutuksiin. MTK osallistui vuosien 2023 ja 2024 koulutusten valmisteluun. Nämä koulutukset toteutetaan maastossa esimerkkihakkuukohteilla.

MTK oli mukana ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen tuomisessa mukaan metsänhoidon suosituksiin. Suositukset tarjoavat metsänomistajille heidän omiin tavoitteisiinsa ja metsiinsä sopivia toimintatapoja ilmastokestävään metsänhoitoon.

Heinäkuun alussa Farmari-näyttelyn yhteydessä avasimme Luontoarvot.fi -palvelun. Palvelun jatkokehittämiseen haettiin hankerahoitusta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa panostimme erityisesti EU-vaikuttamiseen. Ajankohtaisiin metsäprosesseihin tuotiin mukaan metsänomistajien näkökulmat. Vuoden 2022 aikana mikään prosesseista ei päättynyt peruuttamattoman huonosti. Useita prosesseja saatiin ohjattua oikeaan suuntaan.

Taksonomiassa ja ennallistamisessa MTK oli Euroopan aktiivisimpia ja vaikuttavimpia toimijoita. Vuonna 2022 julkisuudessa keskustelua herätti kestävä rahoituksen taksonomia. Metsänomistajille hurjia vaatimuksia esittäneen luontokriteeristön valmistelu saatiin jäähylle pitkäksi aikaa ja valmistelutauon aikana MTK yhdessä metsäteollisuuden kanssa valmisteli vaihtoehdoisen mallin, joka olisi sekä toteuttamiskelpoinen että luonnontilaa parantava. Aktiivisen vaikuttamisen ansiosta on viitteitä, että metsätaksonomia ei vuonna 2023 etene vaan metsänomistajat voivat huokaista helpotuksesta.

Vuoden 2022 aikana tiivistimme yhteistyötä pohjoismaiden kesken yhteisen perhemetsänomistajien yhteenliittymän NSF:n kautta.

Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet

Hirvieläinkantojen hallintaan vaikutettiin laajalla yhteistyöllä kaikissa maakunnissa. Suomen hirvikanta on ollut laskeva yli viiden vuoden ajan. Hirvikannat ovat tavoitteenmukaisia yli ¼ hirvitalousalueista. Muutamilla hirvitalousalueilla hirvikanta jää kuitenkin toistuvasti tavoitteiden yläpuolelle. Ongelmia aiheuttaa myös hirvien epätasainen jakautuminen ja hirvitihentymät.

Kertomusvuoden alussa uutta toimikautta aloittaneiden riistanhoitoyhdistysten maanomistajien edustajien osaamista ja vaikuttavuutta vahvistettiin yhteisillä koulutuksilla. Myös alueellisten riistaneuvostojen maanomistajaedustajien valtakunnallista yhteistyötä tiivistettiin.

Kertomusvuonna riistaneuvostot asettivat valkohäntäpeuran kantatavoitteet kahdelle seuraavalle vuodelle. Kaikilla tihentymän alueilla tavoitteena on vain lievästi laskeva kanta. Maanomistajien edustajien esitykset reilummasta kannanleikkauksesta eivät toteutuneet. Riistaneuvostojen kokoonpano mahdollistaa riistanhoitoyhdistysten enemmistöön perustuvan yksipuolisen päätöksenteon kantatavoitteissa. Näistä päätöksistä ei ole edes valitusmahdollisuutta. Tämän vuoksi MTK on esittänyt toistuvasti ministeriölle riistahallintolain evaluoinnin käynnistämistä.

Valkohäntäpeuran kannan leikkaaminen tihentymäalueella toteutuu kokonaisuutena edelleen heikosti. Selkeä kannanleikkauksen käynnistyminen siirtyi jälleen, vaikka saalismäärää kasvatettiinkin. MTK on aktiivisesti vaikuttanut niin kaatolupamäärien kasvattamiseen kuin metsästyksen toteutukseenkin. Tilannetta ei saada hallintaan ilman toimintaympäristöä muuttavia lakimuutoksia. MTK on esittänyt useita vaihtoehtoja säädösmuutoksille.

Osallistuimme “Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen ja kasvukykyyn ilmastotavoitteiden kannalta” -hankkeen toimintaan. Hankkeessa tehdään kokonaisarviota sorkkaeläinten hyödyistä ja haitoista.

Kertomusvuoden loppupuolella eduskunta sai päätökseen MTK:n, Suomen metsästäjäliiton ja koirajärjestöjen valmisteleman suden kannanhoidollis-

ta metsästystä koskevan kansalaisaloitteen käsittelyyn. Eduskunnan tahtotila suden kannanhoidollisen metsästyksen käynnistämiseksi oli poikkeuksellisen selvä. Näistä päätöksistä huolimatta Suomessa on suurpetokantojen säätelyssä kansallisesti juridinen pattitilanne, missä valitusten ja hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten seurauksena suden kannanhoidollinen metsästys ei ole päässyt käynnistymään, kuten tapahtuu esimerkiksi Ruotsissa. Myös karhun kannanhoidollinen metsästys estyi Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa valitusten vuoksi. MTK:n tavoite on, että karhu ja susi siirretään koko Suomen alueella luontodirektiivin liitteeseen viisi. Vaikuttamista EU-tasolla tiivistetään. Osallistuimme myös SusiLife-hankkeen ohjausryhmän työskentelyyn. MTK:n panos kohdistuu erityisesti kotieläinvahtien ennakkotorjuntaan.

Kokosimme yhteistyöhankkeen Hämeen ammattikorkeakoulun, Suomen metsästäjäliiton ja Tornator Oyj:n kanssa, jossa selvitettiin teräshaulin käytön merkitystä sahoille ja metsänomistajille. Lyijyhaukien käyttökielto Ramsar-kosteikolla aiheuttaa hyvin merkittävän paineen teräshaulin käytön lisäämiseen. Kenttäkokeiden perusteella varmistui, että teräshaulin käyttökielto metsästysvuokrasopimuksissa ei ole tarpeen.

Osallistuimme ympäristöministeriön rahoittaman ja Luonnonvarakeskuksen toteuttaman hanhipeletohankkeen ohjausryhmän toimintaan. Vaatimuksettamme huolimatta hankkeessa ei tutkittu ampumiseen perustuvan karkotuksen tehokkuutta keväällä. MTK:n esityksistä huolimatta keväälle ei myönnetty poikkeuslupia valkoposkihanhan karkottamiseen ampumalla. Valkoposkihanhan siirtäminen metsästyslain piiriin ja muutokset lintudirektiivin ja Bernin sopimuksen lajiliitteissä ovat välttämättömiä.

Vaikutimme afrikkalaisen sikaruton leviämisen riskin alentamiseksi villisian kannan hallintaan. Kannankasvu on saatu todennäköisesti pysäytettyä. Erityistä huolta aiheuttavat muutamat alueelliset villisikatihentymät, jotka ovat samoja vuodesta toiseen.

Metsäsertifiointi

MTK oli mukana PEFC:n toiminnan kehittämisessä ja uusien metsäsertifiointivaatimusten käytäntöön viemisessä PEFC-Suomessa ja sertifikaattien haltijana toimivassa Kestävän metsätalouden yhdistyksessä.

Toimijoiden koulutus päivitetystä PEFC-sertifioinnin vaatimuksista käynnistyi. PEFC-Suomi ja Kestävän metsätalouden yhdistys järjestivät yhteensä 12 koulutustilaisuutta eri paikkakunnilla ympäri Suomea. MTK:n asiantuntijat osallistuivat koulutusten suunnitteluun, markkinointiin metsänhoitoyhdistyskentälle sekä itse koulutuksiin.

Alueellisten PEFC -metsäsertifiointitoimikuntien puheenjohtajina toimivat MTK:n asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti uusien metsäsertifioinnin vaatimusten käyttöönottoon ja toiminnan kehittämiseen yhteistyössä KMY:n kanssa niin toimikuntien kuin metsänhoitoyhdistysten ja jäsenistön näkökulmasta. Tähän liittyi muun muassa Sertifieri-verkkokurssin työstäminen yhdessä KMY:n toimihenkilöiden ja Tapion asiantuntijoiden kanssa. Myös uuden sisäisen auditoinnin vaatimusten kouluttamiseen toimijoille valmistauduttiin yhdessä KMY:n kanssa. PEFC-sertifiointiin liittyvistä uudistuksista viestittiin laajasti metsänhoitoyhdistyskenttään sekä jäsenille pitkin vuotta eri kanavissa.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan kansainvälinen PEFC linjasi, että Venäjältä ja Valko-Venäjältä peräisin oleva puu ja puuperäiset materiaalit ovat konfliktipuuta, mikä lopetti puun tuonnin ko. maista. Tuonnin loppuminen lisäsi edelleen kotimaisen puun kysyntää.

MTK käynnisti toukokuussa projektin FSC-ryhmäsertifioinnin toteuttamismallin selvittämiseksi Metsänomistajat-ketjussa yhteistyössä MHYP:in ja metsänhoitoyhdistysten kanssa. Projektin tuloksena oli päivitys 2017–2018 toteutettuun tarkasteluun sekä ehdotus Metsänomistajat-ketjun toimintamallista FSC-ryhmäsertifioinnin pilotoinniksi. Työ jatkuu vuonna 2023 hankkeella, jossa FSC-ryhmän perustamista valmistetaan MTK:n, MHYP:in ja pilotoinnista kiinnostuneiden neljän metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

FSC kontrolloidun puun osalta MTK on seurannut puun ostajien toimia kontrollitoimenpiteiden soveltamisessa puun hankinnassa ns. monimuotoisuuden liittyvillä HCV-alueilla ja pyrkinyt edistämään HCV-alueiden säilymistä puun hankinnan piirissä mm. Itä- ja Ylä-Lapissa. MTK on pitänyt yllä keskustelua HCV-alueiden merkityksestä puukaupan lisäksi tila-arvioissa ja kiinteistökaupassa.

MTK on toiminut aktiivisesti Ylä-Lapin suurten yhteismetsien tukena FSC kontrolloidun puukaupan tilanteen selvittämiseksi. FSC cw-puukauppa on ollut keskeytyneenä kolmen yhteismetsän osalta tammikuusta 2019 alkaen saamelaisyhteisöiksi tulkittujen paliskuntien vaatimusten ja ostajien toteaman markkinariskin johdosta. Tilanne vaikuttaa negatiivisesti myös alueen muiden yksityismetsänomistajien metsätalouden harjoittamiseen.

Puukauppa ja puutavaran mittaus

Markkinavaikuttamisessa korostimme julkisesti saatavilla olevien tietojen kautta markkinoiden toimivuutta. Teimme laajaa puumarkkinaedunvalvonnan strategiatyötä ja automatisoimme mm. markkinainformaation keräämistä. Kilpailulainsäädännön rajoittaessa emme aseta hinta- ja määrätavoitteita, mutta panostimme erityisesti metsänomistajien mahdollisuuksiin arvioida markkinoiden tilannetta sekä puukaupassa menestymistä. Viestinnässä korostimme etenkin puukauppojen kilpailutusta ja markkinoiden toimivuutta.

Metsänhoitoyhdistysten tekemät puukaupan kilpailutukset olivat avainasemassa siinä, että kuitupuumarkkinoilla nähtiin poikkeuksellisia puun hinnan kehityksiä. Vaikka moni metsänomistaja ei vielä ollut tyytyväinen saamaansa puun hintaan, nousi esimerkiksi koivukuitupuun hinta vuoden aikana lähes kolmanneksella.

MTK osallistui Suomen puukauppa Oy:n toimintaan ja edisti Kuutio-palvelun kehittymistä entistä paremmin metsänomistajia palvelevaksi.

MTK edusti metsänomistajia ja puunmyyjiä MMM:n puumarkkinatyöryhmässä ja puutavaran mittauksen neuvottelukunnassa sekä sen työryhmässä.

Energiapuun käytön ja hyödyntämisen edistämistä tehtiin Bioenergia ry:n hallituksessa ja puuenergiavaliokunnassa.

Maakuntaedunvalvonta

Vaikutimme alueellisten metsäohjelmien toimeenpanoon metsätalouden toimintaedellytyksiä vahvistaen. Osallistuimme maakunnallisten ilmasto-ohjelmien valmisteluun tuoden mukaan metsien mahdollisuudet, jotka liittyvät kasvun lisäämiseen ja fossiilisten raaka-aineiden korvaamisen puulla.

Vaikutimme maakuntastrategioihin ja –ohjelmiin. Vaikutimme maakuntakaavojen laadinnassa painottaen metsätalouden toimintaedellytyksiä muiden maankäyttöpaineiden puristuksessa. Osallistuimme ELY-alueiden vesienhoidon yhteistyöryhmiin vaikuttaen vesienhoidon tarkoituksenmukaiseen toteutukseen elinkeinotoiminnan näkökulmasta. Osallistuimme ELY:n tieasioiden yhteistyöryhmän toimintaan.

Vaikutimme valkohäntäpeuran kantatavoitteiden 2022–24 asettamiseen. Seurasimme hirvieläinten kantatavoitteiden toteutumista ja vaikutimme viestinnän keinon.

Teimme tiivistä yhteistyötä metsänhoitoyhdistysten ja MTK-liittojen kanssa kaikessa maakuntatason vaikuttamisessa. Osallistuimme Pohjois-Suomen metsänhoitoyhdistyksen rakennekehitykseen antamalla asiantuntijapalveluita ja tuottamalla tausta-aineistoa toimintaympäristöstä.

Koulutus

Koronaepidemia helpotti vuonna 2022. Se mahdollisti koulutusten järjestämisen jälleen myös lähitilaisuuksina. Epidemia-aikana ihmiset olivat kuitenkin tottuneet Teamsilla järjestettyihin tilaisuuksiin ja paikan päällä järjestettäviiin koulutuksiin oli aiempaa työläämpää saada osallistujia. Joko kokonaan tai osittain läsnä-koulutuksina järjestettiin uusien toimihenkilöiden perehdytyskoulutukset keväällä ja syksyllä, mhy-luottamushenkilöiden rivivaltuutetusta vaikeuttajaksi -koulutus.

Keväällä toteutettiin mhy-toiminnanjohtajien muutosjohtajavalmennus yhdessä konsultin kanssa. Tavoitteena oli antaa työkaluja ja tukea metsänhoito-yhdistysten johtoa muutosten läpiviennissä omissa yhdistyksissään. Projektin jatkona syksyllä MTK-koulutus suunnitteli ja toteutti yhdessä MSL:n kanssa mhy-henkilöstön kehittämispäivä -konseptin, jossa mhy:t pystyivät varamaan koko päivän kestävän valmennuksen henkilöstölleen valitsemistaan teemoista.

Uutta vuonna 2022 oli myös webinaari uusille ja tuleville metsänomistajille perinteisten verotukseen painottuvien spv-iltojen lisäksi sekä mhy-toimihenkilöille järjestetyt puukauppainfot.

Metsänomistaja-webinaareja järjestettiin yhteensä 8 kappaletta yhteistyössä MHYP:n kanssa. Lisäksi koulutusta oli tarjolla mm. maankäytöstä, verotuksesta ja sukupolvenvaihdoksista.

Metsäomistajat-linjan sekä mhy-kentän edustus oli vahvasti mukana MTK-koulutuksen ohjausryhmän työskentelyssä.

Metsänomistajat-strategian toimeenpanoa jatkettiin ja yhteistyö koko ketjun sisällä oli tiivistä ja eteenpäin vievää.

Metsäomistajien kannalta tärkeän tiedon saantia ja tutkimusta edistettiin osallistumallatutkimuslaitoksien hankkeisiin, työryhmiin ja työpajoihin. Tutkimusyhteistyötä tutkimusmaailman kanssa on tiivistetty. Yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä tilastollisia hyötyjä julkisen tiedon parempaan saatavuuteen. Yhteistyötä tehdään useissa hankkeissa kumppanina tai ohjausryhmän jäsenenä.

Omia selvityksiä tehtiin mm. metsätutkakyselyillä sekä tutkimuslaitosten tekeminä tilaustöinä.

Metsäala julkisuudessa

Metsäasiat olivat vuonna 2022 päivittäin julkisuudessa. Viestin sävy vaihteli sen mukaan, oliko julkaisijana YLE, Helsingin Sanomat, Maaseudun Tulevaisuus vai kenties maakuntalehdet – sosiaalisesta mediasta puhumattakaan. Selväksi kävi, että julkisuudessa metsää koskevia faktoja esitellään suppeasti. Usein tulokulmana oli suppea ilmasto- tai ympäristönäkökulma. Metsien hoitoa ja hakkuita jopa esitettiin vähennettäväksi ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, vaikka tästä luultavasti seuraisi fossiilisten raaka-aineiden käytön jatkuminen. MTK:n esittämä metsäbiotalouden tiedepaneeli perustettiin vuonna 2022 ministeriöiden päätöksellä. Ilmasto- sekä ympäristöpaneelin tuottaman tiedon lisäksi jatkossa on luvassa laajemmin myös metsätietoa päätöksenteon tueksi.

MAASEUDUN ELINVOIMA

Ympäristö ja maankäyttö

Laadimme ja julkaisimme MTK:n tuulivoimaoppaan, joka tarjoaa realistista tietoa tuulivoimahankkeiden etenemisen eri vaiheista maanomistajille ja maanomistajien edunvalvojille. Julkaisu tapahtui heinäkuussa 2022. Oppaalla vastattiin kasvavaan neuvontatarpeeseen ja opas on vapaasti kaikkien maanomistajien ja heidän edunvalvojien käytössä.

Laadimme ja julkaisimme MTK:n käyttöoikeus- ja maanvuokrasopimusmallin aurinkovoimasta. Aurinkovoimahankkeiden määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2022, kaikkiaan kaikista vireillä olevista aurinkovoimahankkeista kaksi kolmasosaa tuli vireille vuonna 2022. Mallisopimuksella vastattiin kasvavaan neuvontatarpeeseen.

Vaikutimme maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistustyöhön koko valmistelutyön ajan. MRL-kokonaisuudistus kaatui huhtikuussa 2022 annettujen lausuntojen perusteella. Samalla alueidenkäyttö- ja lunastuslainsäädäntöjen uudistaminen pysähtyi ja vain rakentamislain valmistelu eteni omana lakikokonaisuuteen MRL-kokonaisuudistuksen kaatumisen jälkeen. Rakentamislain eduskuntakäsittely venyi vuodelle 2023. Pääviestimme on ollut maankäytön suunnittelun ja luvituksen sujuvoittaminen omaisuudensuojaa kunnioittaen.

Käynnistimme yhdessä Energiateollisuus ry:n kanssa valmistelutyön yhteisen suosituksen laatimisesta sähkö- ja voimalinjoiden vier- ja reunametsien puustohakkuista. Nykytilanteessa toimijoilla on eri toimintamalleja, joita on tarkoitus yhtenäistää ja selkeyttää. Valmistelutyö jatkuu vuonna 2023.

Vaikutimme luonnonsuojelulain uudistukseen vaatimalla lainsäädännöltä selkeyttä ja ennakoitavuutta sekä puolustamalla omaisuuden suojaa. Eduskunnan joulukuussa 2022 hyväksymä uusi laki tulee voimaan 1.6.2023. Toimme lakihankkeen kaikissa vaiheissa esiin järjestön näkemyksiä johdonmukaisesti ja perustellusti. Tämä myötävaikutti siihen, että eduskunta korjasi hallituksen esitykseen sisältyneen merkittävimmän valuvian poistamalla laista uhanalaisia luontotyyppisiä koskeneen sääntelyn. Pääviestimme oli koko lainsäädäntöprosessin ajan se, että luontoarvoja on pystyttävä turvaamaan selkeillä ja oikeudenmukaisilla pelisäännöillä.

Olimme mukana Suomen kansallisen luonnon monimuotoisuutta koskevan strategian valmistelussa. Lisäksi osallistuimme EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien kansallisten sitoumusten valmisteluun. Molemmassa prosesseissa korostimme, että luonnon monimuotoisuutta on turvattava ja edistettävä luonnon kannalta vaikuttavilla ja yhteiskunnan resurssien kannalta kustannustehokkailta keinoilla omaisuuden suojasta ja hyväksytävyydestä huolehtien. Edunvalvontaa jatketaan sekä kansallisen strategian että sitoumusten osalta myös vuonna 2023.

Toimme esiin luonnon ennallistamista koskevaan EU-asetusehdotukseen liittyviä ongelmakohtia sekä peräänkuulutimme Suomelta vahvasti kriittistä kantaa ja aktiivista otetta neuvotteluihin. Vaikutimme siihen, että eduskunnassa Suomen kanta tiukentui hallituksen kantaan verrattuna. Teimme aktiivista yhteistyötä EU-tasojen järjestöjen kanssa valmistellessamme muutosehdotuksia asetusluonnoksen tekstiin EU-parlamentin käsittelyä varten. EU:n ennallistamisasetukseen liittyvää edunvalvontatyötä jatketaan myös vuonna 2023.

Aloitimme yhdessä SLC:n kanssa tekemään luonnon monimuotoisuuden tiekarttaa. Tiekartta, jossa käsitellään sekä maa- että metsätaloutta, on jatkoaskel keväällä 2020 julkaistulle MTK:n luonnon monimuotoisuusohjelmalle. Sovimme tiekartan tekemisestä tutkijoiden kanssa sekä kokosimme sidosryhmistä koostuvan ohjausryhmän tiekarttatyötä tukemaan ja kirittämään. Tiekartta julkaistaan vuonna 2023.

Vaikutimme aktiivisesti lainsäädäntövalmistelussa, jolla laajennettiin pakkausten tuottajavastuuta. Saimme lainsäädäntöön määritelmän viljelijäpakauksesta, jolla saimme vähennettyä jäseniimme kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja suoria kustannuksia.

Toimimme useiden ympäristöaiheisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden ohjausryhmissä sekä kansallisissa seurantaryhmissä. Kokouksissa on tuotu esiin käytännön maa- ja metsätalouden näkökulmaa ja toimintatapoja. Taavoitteena on, että hankkeiden tulokset olisivat mahdollisimman hyvin ja no-

peasti hyödynnettävissä myös tiloilla käytännön toimissa. Edistimme maa- ja metsätalouden vesiensuojelua muun muassa viestimällä vesiensuojelun toimenpiteistä, tukemalla kiertotalouden edistämistä sekä osallistamalla Saaristomeri-ohjelman toimeenpanoon.

Kansainvälinen politiikka ja EU

Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) on EU:n neuvoa-antava toimielin, joka koostuu työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä muiden etujärjestöjen edustajista. MTK on ollut edustettuna ETSK:ssa koko Suomen EU-jäsenyyden ajan. Tällä 5-vuotiskaudella MTK:sta komitean jäsenenä toimii johtaja Simo Tiainen.

ETSK:ssa on 329 jäsentä, joista suomalaisjäseniä on yhdeksän. MTK:n lisäksi edustettuina Suomesta ovat Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät, Akava, SAK, STTK, Kotitalous- ja kuluttaja-asiaain neuvottelukunta/Kuluttajaliitto sekä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry.

Komitean toiminta pohjautuu EU:n perussopimukseen ja sen tehtävänä on antaa lausuntoja EU:n lakialoitteista Euroopan komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Komitea antaa myös oma-aloitteisia lausuntoja tärkeiksi katsomistaan aiheista. Vakiintuneen käytännön mukaisesti myös kulloinenkin EU:n puheenjohtajamaa pyytää komitealta lausuntoja ohjelmaansa tukevista teemoista.

Lausuntotyön lisäksi ETSK:ssa käydään jatkuvasti keskustelua ajankohtaisista EU-asioista ja komitea järjestää säännöllisesti erilaisia kuulemistilaisuuksia, tapahtumia ja seurantakokouksia. Komitea pitää myös yhteyttä kansalaisjärjestöihin ympäri maailman sekä osallistuu lukuisiin kansainvälisiin kokouksiin ja EU:n kauppasopimusten seurantaan.

Kertomusvuoden alkupuolella koronakriisi vaikutti edelleen ETSK:n toimintaan. Fyysisiä tapahtumia järjestettiin aiempaa vähemmän ja komitean kokoukset toteutettiin hybridimallilla. Vuoden edetessä, koronapandemian helittäessä toiminnassa palattiin pääosin koronaa edeltäviin käytäntöihin, mutta

pienemmissä kokouksissa ja tilaisuuksissa hybridikokoukset jäivät pysyväksi käytännöksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikutti suuresti ETSK:n työskentelyyn kertomusvuonna. Heti alusta saakka komitea on kannanotoissaan ja toiminnallaan tukenut vahvasti Ukrainaa. Komitea järjesti heinäkuussa 2022 Puolan Krakovassa kongressin, jossa käsiteltiin järjestöjen ja vapaaehtoisten roolia ukrainalaisten ihmisten tukemisessa. Erityisesti Puolassa kansalaisjärjestöillä on ollut suuri rooli sotaa pakenevien ukrainalaisten auttamisessa. Kertomusvuoden suuria teemoja ETSK:ssa olivat myös muuttunut tilanne EU:n energiapolitiikassa ja energian hintojen nousu, Venäjään kohdistuva pakotepolitiikka sekä EU:n tulevaisuuskonferenssi.

MTK:n Simo Tiainen toimi kertomusvuonna ETSK:ssa oman ryhmänsä yhtenä varapuheenjohtajana sekä Venäjä-seurantaryhmän ja EU:n energia-politiikkaa seuraavan teemaryhmän puheenjohtajana. Tiainen toimi kertomusvuoden keväällä myös komission RePowerEU-toimintasuunnitelmaan liittyvän ETSK:n lausunnon laatijana. Hän vastasi vuoden lopulla myös bio-kaasun tuotannon lisäämistä koskevan kuulemistilaisuuden järjestelyistä. Vuoden aikana Tiainen esitteli Brysselissä useammassa tilaisuudessa ETSK:n lausuntoa EU:n metsästrategiasta, jonka laatijana Tiainen toimi vuoden 2021 lopussa.

Elinkeinopolitiikka, koulutus ja hankkeet

Kävimme tiivistä vuoropuhelua tutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulujen kanssa elinkeinojemme kannalta tärkeiden tutkimusteemojen edistämiseksi.

Otimme kantaa elinkeinojemme tutkimus- ja koulutusresurssien säilyttämisen puolesta sekä osallistuimme kansallisen osaamisverkoston AgriHubin vakiinnuttamisvaiheeseen.

Johdimme alan osaamisen ennakointityötä Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -toimialaryhmässä sekä luonnonvara-alojen AMK- ja tiedekorkeakoulujen liiketalous- ja kestävyysosaamisen kansallista arviointityötä.

Pysäytimme toisen asteen koulutuksen rahoitusuudistuksen heikkenemisen luonnonvara-alalla ja varmistimme rahoitusuudistuksen uudelleenarvioinnin.

Asiantuntijuuttamme hyödynnettiin maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman koulutuksen selvitystyössä ja sen ehdotusten laadinnassa.

Edistimme ukrainalaisten uudelleenkoulutusta maa- ja puutarhatalouden työnjohtokoulutuksessa, jota uusi erillislaitos jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA) pilotoi.

Osallistuimme aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön työvoiman kohtaantotyöhön tuomalla esiin elinkeinojemme kannalta haasteellisimpia työvoimaky-symyksiä.

Toimme näkemyksemme esiin ja puolustimme elinkeinojamme oppivelvollisuuden ja jatkuvan oppimisen uudistamisen lainsäädäntöprosesseissa.

TREASoURcE -hanke

Olemme mukana TREASoURcE -hankkeessa vauhdittamassa kiertotaloutta maa- ja metsätaloussektorilla. TREASoURcE on nelivuotinen (2022–2026) EU:n Horisontti Eurooppa –ohjelman rahoittama hanke, jonka tavoitteena on edistää kiertotaloutta alueellisten kiertotalouspilottien kautta. Piloteissa on mukana kolme arvoketjua: hyödyntämätön muovijäte, sähköautojen akkujen uusiokäyttö sekä biopohjaiset sivuvirrat ja jätteet, etenkin maa- ja metsätalouden osalta. MTK:n vastuulla on vetää osahanketta, jossa pyrimme löytämään käyttötapoja sekä liiketoimintamahdollisuuksia tällä hetkellä hyödyntämättömille biopohjaisille sivuvirroille ja jätteille. Lisäksi olemme mukana kehittämässä maatalousmuovien kiertotaloutta.

Pilotit toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on pilottien ja niistä viestimisen, erityisesti lukuisten eri kohderyhmille suunnattujen työpajojen, avulla lisätä merkittävästi tuotteiden ja materiaalin kiertoa sekä kansalaisten kiertotaloustietoutta Pohjoismaissa ja Itämeren alueella. Yhteistyö on ollut jo hankkeen aloitusvuonna laajaa.

Yhtenä osana työtä kehitämme MTK:ssa [KiertoaSuomesta.fi](https://kiertoasuomesta.fi) -digitaalista markkinapaikkaa, jonka kehittäminen oli vuonna 2022 jo hyvässä vauhdissa. Markkinapaikan on tarkoitus yhdistää erityisesti biopohjaisten sivuvirtojen myyjät ja ostajat. [KiertoaSuomesta.fi](https://kiertoasuomesta.fi) tavoitteena on parantaa sivuvirtojen kiertoa ja tuottaa samalla lisäarvoa. Uusien helposti lähestyttävien liiketoimintamahdollisuuksien tarve etenkin ruokaketjun alkupäähän on suuri. Pyrimme digitaalisen palvelun kautta kehittämään helppoa, luotettavaa ja kotimaista kanavaa kiertotalouden edistämiseksi.

Resilienssi, sosiaalinen kestävyys ja työhyvinvointi

Tunnistimme maatilojen taloudellisen kannattavuuden heikentymisen vaikutukset ruuantuottajien työhyvinvointiin ja sosiaaliseen kestävyys- ja elinolosuhteisiin. Kestävyttä syö myös ruuantuottajan heikko asema ruokaketjussa sekä ruuantuottajien turha syyllistäminen ilmastokeskustelussa.

Varmistimme, että päättäjillä oli riittävä tieto ja valmius päättää jatkorahoituksesta Väliä viljelijästä -työhyvinvointihankkeeseen kuluneen vuoden lisätalousohjelmaa yhteydessä. Väliä viljelijästä -hankkeelle osoitettiin rahoitus vuodelle 2024 ja näin varmistimme, että hankkeen työhyvinvointitoiminta voi jatkua nykyisellään seuraavan hallituksen päätöksentekovalmiuteen saakka.

Nostimme esille maatilojen resilienssin vahvistamisen tarpeen, viestimme maatiloille varautumissuunnitelmien tekemisen tärkeydestä ja aloitimme yhteistyön Melan kanssa laadukkaiden työhyvinvointipalvelujen saannin varmistamiseksi alueilla.

Järjestimme jäsenille keskustelun työhyvinvoinnista, jossa nostimme esille palautumisen tärkeyden sekä väsymyksen ja uupumisen havaitsemisen haasteet. Haimme tuettuja lomiam maatalousyrittäjille ja vaikutimme lomituspalvelujen säilymiseen työhyvinvointipalveluna.

Veropolitiikka

Kiinteistöverotus

Valtiovarainministeriössä oli virkamiestyönä valmisteltu uusi esitysluonnos kiinteistöverotuksen muuttamiseksi. Esityksen toteutuminen olisi merkinnyt merkittäviä kiristyksiä lähes kaikkien suomalaisten kiinteistöjen kiinteistöveroon.

Esitetyt muutokset eivät olisi ottaneet huomioon rakennusten todellisia markkina-arvoja eri osissa maata, kuten hallitusohjelma edellyttää. Esitysluonnos olisi nostanut asuinrakennusten kiinteistöverotusarvon lähes kaksinkertaiseksi ja vapaa-ajan asuinrakennusten kiinteistöverotusarvon yli kaksinkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Näin ollen kiinteistöveroprosenttien ylärajojen olisi pitänyt puolittua. Esitysluonnoksessa kiinteistöveroprosenttien ylärajat pysyisivät ennallaan tai alenivat vain hyvin vähän.

Ne maa- tai metsätalouteen kuuluvat tuotantorakennukset, joiden rakentaminen olisi aloitettu 1.1.2022 tai myöhemmin, olisivat tulleet keskimääräisiin alueellisiin rakentamiskustannuksiin perustuvan kiinteistöverotuksen kohteeksi. Tämäkään ei perustunut hallitusohjelmaan. Muutos olisi ollut hyvin periaatteellinen, koska nykyisin maa- tai metsätalouteen kuuluvien tuotantorakennusten kiinteistöverotusarvo perustuu tuloverotuksen poistamattomaan hankintamenuon.

Muutokset olisivat olleet perustavaa laatua olevia sekä periaatteellisia. Onnistuneella ja oikea-aikaisella edunvalvonnalla ja koordinoitulla yhteistyöllä lakiesityksen eteneminen onnistuttiin torjumaan syksyllä 2022. Tähän pohjautuen valtiovarainministeri päätti toistaiseksi olla antamatta ko. esitystä.

Energiaan liittyvä valmisteveron palautus maataloudelle

Normaali valmisteveron palautus tiloille on vuosittain noin 47 miljoonaa euroa. Kevyen polttoöljyn valmisteveroa laskettiin EU-energiadirektiivin sallimaan minimiin yhtenä maatalouden kriisitöimena. MTK:n vaatimuksen mukaan palautettavan veron määrä nousi 43,5 miljoonaa euroa eli kokonaispalautus oli 90,5 miljoonaa euroa.

Energiaveron palautus oli tämän perusteella melkein kaksikymmentä prosenttia vuotuisesta maatalouden tulosta, joka on viime vuosina ollut n. 450–550 miljoonaa euroa vuodessa.

Maatalouden talousrakennusten kiinteistövero

Toinen verotuksellinen kriisituki vuoden 2022 aikana oli maatalouden talousrakennuksiin investoineille tiloille hyvin kohdistuva kriisi- ja huoltovarmuustöimipide. Maa- ja metsätalouden tuotantorakennuksista kertyvä verotulojen määrä on vuositasona vajaan 14 miljoonaa euroa. Vastaavaa yritettiin toteuttaa elinkeinotoiminnan rakennuksille, jotka ovat joko virheellisesti tai muuten elinkeinoverolain piirissä. Tämä ei kuitenkaan vuoden 2022 aikana toteutunut. Ruotsissa maatalouden talousrakennukset ovat kokonaan kiinteistöverovapaita.

MTK:n veroseminaarit ympäri Suomen

MTK järjesti vuonna 2022 yhdessä MTK-liittojen kanssa osakeyhtiöittäimistöilaisuuksia ja veroseminareja Teams-kokouksina vallinneiden koronarajoitusten vuoksi. Tilaisuuksissa oli yli 800 maa- ja metsätaloudenharjoittajaa. Tämän lisäksi jäseniä palveli vero-oikeudellisissa kysymyksissä MTK:n oma palveleva veropuhelin.

Aluepolitiikka ja maaseutupolitiikka

Aluepolitiikassa kertomusvuoden keskeisin asia oli EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva- ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman valmistelu ja hyväksyntä. Suomen ohjelma kostuu kolmen EU-rahaston, Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESF+) sekä Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) kautta rahoitettavista toimenpiteistä. Komissio hyväksyi toukokuussa 2022 Suomen ohjelmaesityksen, jota täydennettiin vuoden lopulla Suomen JTF-ohjelmaesityksellä. JTF-ohjelma hyväksyttiin joulukuussa 2022, jolloin Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelma tälle EU-ohjelmakaudelle oli kokonaisuudessaan valmis. Ohjelmaan julkinen rahoitus koko kaudelle on yhteensä noin 3,2 mrd. euroa, josta EU:n rahoittama osuus on yli 1,9 mrd. euroa. Ohjelman rahoitus on etupainotteinen ja painottuu vuosille 2023 ja 2024.

MTK osallistui alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valmisteluun mm. EU:n alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman seurantakomitean toiminnan kautta. MTK:n edustajat kävivät myös asiaan liittyviä virkamieskeskusteluja niin kotimaassa kuin Brysselissä. Suomen JTF-ohjelman valmistelussa MTK painotti sitä, että ohjelmalla on edistettävä maan eri osien tasapainoista kehitystä ja että toimenpiteitä on kohdistettava erityisesti niille alueille, joilla turvetuotannosta luopumisen seuraukset ovat suurimpia. MTK korosti myös turpeen energiakäytön huoltovarmuuskohdista sekä sitä, että turpeen energiakäyttöä koskevat ratkaisut eivät saa vaarantaa kuivike- ja kasviturpeen saatavuutta Suomessa. MTK piti tärkeänä myös sitä, että JTF-ohjelmassa panostetaan turpeen uusiin innovatiivisiin käyttömuotoihin ja mahdollisuuksiin kehittää turpeesta uusia lisäarvotuotteita.

MTK oli kertomusvuonna aktiivisesti mukana Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan toiminnassa. Alueiden uudistamisen neuvottelukunta on alueiden kehittämisen keskeinen ja kokoava kansallinen toimielin. Sen työ kytkeytyy muihin alueiden kehittämistä edistäviin neuvostoihin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijaryhmiin. Valtioneuvoston työnjaossa alueiden kehittäminen kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle, jonka yhteydessä tämä työryhmä toimii. MTK osallistui myös Helsingissä marraskuussa 2022 pidetyille aluekehittämispäiville.

Maaseutupolitiikkaan liittyvä keskeisin asia kertomusvuonna oli Suomen CAP-suunnitelman valmistelu ja hyväksyntä. CAP-suunnitelmaan sisältyviin EU-osarahoitteisiin maaseudun kehittämistoimiin kuuluvat Suomessa kehittämishankerahoitus, maaseudun yritysrahoitus sekä Leader-toiminta.

Kertomusvuonna valmisteltiin tiiviisti uuden ohjelmakauden yritys- ja hanke-rahituksen kansallista toimeenpanoa pitäen tavoitteena sitä, että toimeenpanon vaiheittainen käynnistyminen tapahtuu kevään 2023 aikana. MTK osallistui CAP-suunnitelman valmisteluun laajasti. Maaseudun kehittämisspolitiikan kokonaisuuteen liittyvää valmistelua toteutettiin mm. kansallisten tukien valmisteluryhmässä. Lisäksi asiaan liittyen käytiin keskusteluja hallinnon edustajien kanssa.

MTK osallistui kertomusvuonna maaseutupolitiikan neuvoston sekä neuvoston sihteeristön toimintaan. Maaseutupolitiikan neuvosto on poikkihallinnollinen ja sektorit ylittävä elin, joka osallistuu mm. kansallisen aluekehittämisen sekä EU:n maaseutu- ja aluepolitiikan yhteensovittamiseen. Maaseutupolitiikan neuvosto toteuttaa vuosille 2021–2027 laadittua maaseutupoliittista kokonaisuohjelmaa. Nykyisen maaseutupolitiikan neuvoston toimikausi päättyy 31.12.2025. MTK:sta maaseutupolitiikan neuvoston varsinaisena jäsenenä vuonna 2022 oli toiminnanjohtaja Jyrki Wallin ja hänen varajäsenenään johtaja Simo Tiainen. Lisäksi Tiainen sekä MTK:n maaseutunuorten asiamies Meri Remes olivat maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristön jäseninä.

MTK teki kertomusvuonna yhteistyötä maaseutuverkostoyksikön kanssa ja osallistui myös useisiin maaseutuverkoston järjestämiin webinaareihin. MTK oli mukana järjestämässä myös maaseutuyksikön vierailua Brysseliin keväällä 2022. MTK osallistui maaseutuverkoston koordinoiman Kurikassa 30. syyskuuta järjestetyn maaseutugaalan valmisteluun. Tapahtumassa palkittiin päättyvän kauden menestyneimpiä maaseuturahaston rahoittamia hankkeita sekä vierailtiin rahoitusta saaneissa kohteissa. Yksi palkituista oli Voimaa farmarille -hanke, jolla on edistetty Pirkanmaan alueen maatalousyrittäjien työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Maaseututapahtuman yhteydessä järjestettiin 1.10. Kurikassa MTK:n ja Kurikan kaupungin yhteistyönä toteutettu sadonkorjuutoritapahtuma. Torilla oli myynnissä eteläpohjalaisia lähiruokatuotteita ja jalostettuja ruokavalmisteita sekä monenlaisia luonnontuotteita ja käsityötuotteita. Tapahtuman juontajana toimi MTK:n ruokamarkkina-asiantuntija Heidi Siivonen.

EU:n tasolla maaseudun kannalta kertomusvuonna merkittävää oli EU:n pitkän aikavälin maaseutuvision liittyvien asioiden eteneminen. Komissio antoi vuonna 2021 tiedonannon Maaseutuvision, jolla tavoitellaan kokonaisvaltaista ja vaikuttavampaa maaseudun kehittämistä EU:ssa. Siinä mm. ehdotetaan maaseutusopimusta ja maaseutua koskevaa toimintasuunnitelmaa, joiden avulla EU:n maaseutualueista on tarkoitus tehdä vahvempia, verkotuneita, selviytymiskykyisiä ja vauraita. Komissio esittää, että EU:n politiikka-koja pitäisi tarkastella erityisesti maaseutunäkökulmasta. Komissio kehottaa

jäsenmaita harkitsemaan maaseutuvaikutusten arvioinnin periaatteen täytäntöönpanoa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Suunnitelmat erityisestä maaseutuvaikutusten arvioinnista etenivät kertomusvuonna komission sisällä. Komissio perusti myös asiaa tukevan, erityisen maaseudun seurantakeskuksen (Rural Observatory) komission sisälle. EU:n parlamentti valmisteli kertomusvuoden loppupuolella oman lausuntonsa pitkän aikavälin maaseutuvisiosta. Parlamentin lausunto asiasta hyväksyttiin 12. joulukuuta. Euroopan parlamentti antaa vahvan tukensa EU:n maaseutuvisiolle. Neuvostossa asiasta ei kuitenkaan ole saatu aikaiseksi päätelmiä. MTK:n edustajat kävivät kertomusvuonna maaseutuvisioon liittyviä keskusteluja komission edustajien kanssa useaan kertaan. Järjestön kantoja viestitettiin myös Euroopan parlamentin suuntaan. MTK osallistui myös Brysselissä 6.10. pidetty Euroopan maaseutuverkoston avaustilaisuuteen.

Maaseutumatkailu

Teimme maaseutumatkailun edunvalvontaa, vaikuttamista ja viestintää yhteistyössä keskeisten sidosryhmiemme kanssa. Yhteistyötahojamme olivat erityisesti Lomalaidun ry, Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry ja eurooppalainen maaseutumatkailun kattojärjestö RuralTour. Edunvalvonnassamme painotimme maaseutumatkailuyritysten taloudellista kestävyyttä muuttuneessa markkinatilanteessa haastavien koronavuosien päälle tulleiden Ukrainan sodan ja kustannusten nousun vuoksi.

Vaikutimme TEM:n Matkailufoorumissa ja sen valmisteluverkostossa tuoden esille maaseutumatkailulinkeidon ja -yrittäjyyden tarpeita valtakunnallisessa matkailun edistämistyössä. Panostimme kotimaan matkailun 100 Syytä matkailulla Suomessa –kampanjaan Matkamaalle.fi -kokonaisuudella ja näkyvyydellä. Toimme esille vaatimuksemme kotimaan matkailun näkyvyyden, koordinaation ja lisäresurssien tarpeesta yhdessä Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys Suoma ry:n kanssa.

Vaikutimme ja suunnittelimme toimenpiteitä ruokamatkailun kehittämisverkostoissa. Lomalaidun ry:n hallinnoimana toteutettiin maaseutumatkailuyritysten ruokapalvelujen kehittämistä tukevaa Gastropajat –hanketta, joka jat-

kuu elokuuhun 2023 saakka. Lisäksi valmisteltiin ruuan tuottajien ja matkailutoimijoiden yhteistyötä lisäävää Itämeren alueen yhteishanketta “Innovative Solutions for the Rural Food Production Sector to Diversify into Sustainable Culinary Tourism Services”. Hanke käynnistyy vuoden 2023 alussa.

Järjestimme järjestyksessään 46. Valtakunnallisen maaseutumatkailun seminaarin ensimmäistä kertaa webinaarina 16.-17.3.2022. Osallistuimme Kotimaan matkailumessuille Tampereella 22.-24.4.2022 ja 10.9. järjestetyn valtakunnallisen Lähiruokapäivän järjestelyihin ja viestintään. Toimimme aloitteen tekijänä ja järjestäjänä maaseutumatkailuyrittäjien kuukausittaisissa Virtuaaliset aamukahvit – tilaisuuksissa.

Autiotalot ja hiljaiset kiinteistöt hyötykäyttöön – Autiotalot hanke

Vuoden mittaisessa hankkeessa kehitimme täysin uudenlaisen konseptin sekä www.talomaalta.fi -verkkopalvelun, jossa maallemuutosta haaveilevat ihmiset sekä kiinteistöjen omistajat voivat kohdata. Palvelun tavoitteena on saattaa yhteen toisilleen sopivat kiinteistöt ja maalle muuttajat.

Vuonna 2021 maaseudulla noin 147 000 pientaloa oli ollut kolme vuotta peräkkäin ilman vakituisia asukkaita. Arvion mukaan näistä jopa 100 000 on täysin ilman käyttöä ja loput ovat satunnaisessa loma- ja vapaa-ajan asumiseen liittyvässä käytössä. Vuonna 2021 tehdyn kyselytutkimuksen perusteella jopa 844 000 suomalaista pohti vakavissaan maallemuuttoa.

Valtakunnallisessa hankkeessa olemme tehneet aktiivista yhteistyötä mm. Suomen Kylät ry:n sekä useiden kuntien ja muiden maallemuuttoon liittyvien hankkeiden kanssa. Hanketta rahoitetaan EU:n Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja kansallisin varoin (Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma).

Huhtikuussa 2023 päättyvän hankkeen jatkolle on tunnistettu tarve. Maalla asumisesta haaveilu on noussut voimakkaasti kasvavaksi trendiksi, johon pitää tarttua aktiivisesti ja mahdollistaa haaveiden toteutuminen. Ihmisten halu jättää oma jälkensä talojen ja paikkakuntien historiaan, omavaraisuus, kierto-

talous ja asuntojen korjausrakentaminen kiinnostavat kaupunkilaisia. Etätyö mahdollistaa useiden perheiden maallemuuton entistä paremmin ja myös sivutoiminen yrittäjyys maaseudulla houkuttelee maalle muuttoon. Keskustapuolue on myös nostanut teeman mukaan eduskuntavaaliohjelmansa.

Kauppapolitiikka

WTO muutosvaatimusten ristitulessa

Monenkeskinen kauppajärjestelmä Maailman kauppajärjestön WTO:n toiminta on ollut vaikeuksissa. WTO:n pääjohtajaksi nimettiin ensimmäinen afrikkalainen ja ensimmäinen nainen Ngozi Okonjo-Iweala helmikuussa 2021. Uusi pääjohtaja on omalla persoonallaan ja karismallaan luonut positiivista ilmapiiriä WTO:n ympärille. Kesän WTO:n ministerikokous oli askel uuteen maailmaan, kun MC12 keskusteli korona-rokotteiden saatavuuden parantamisesta, Maailman ruokaohjelman WFP:n ruokaostojen tullimenettelyistä ja WTO:n tulevasta työohjelmasta. Kauppapolitiikasta on tullut entistä keskeisempi geopolitiikan väline.

Monenkeskisen kauppapolitiikan valmistelu on ollut yhtä hidasta viimeisten ministerikokousten välillä. Keskeisillä jäsenmailla ei ole ollut halua löytää uusia ratkaisuja. Nairobin kokouksessa vuosikymmeniä pyöritetty ns. Dohan kehityskierros saatiin loppusuoralle. Maatalouden kannalta tärkein päätös oli vientituesta ja vastaavista kilpailumuodoista luopuminen.

Vaikka EU ei käytä vientitukea, se on ollut maatalouspolitiikan yksi markkinahäiriötyökalu. Sama tukivaikutus voidaan saada aikaan valtion vientiyrittäjien, vientiluottojen tai ruoka-avun kautta. Valtionyrittäjien rooli on kasvanut erityisesti Kiinan vientituen työkaluna.

Nairobin ratkaisun tärkeä osuus oli vientikilpailun muidenkin muotojen kieltö. Kirjaukset tehtiin mm. ruoka-avusta ja vientiluotoista sekä niiden maksimipituudesta. Kehitysmaat kuten Brasilia sai vientituen käytölle jatkoaikaa, mitä kritisoitiin yleisesti EU:n tuottajamaiden järjestön COPA-COGECA:n kannanotoissa.

Huonot tulokset ministerikokouksessa yhdessä USA:n kauppapoliittisten toimien kanssa ovat herättäneet huolta monenkeskisen järjestelmän tulevaisuudesta. Presidentinvaihdos USA:ssa ei ole muuttanut merkittävästi maan kauppapolitiikkaa. Erityisesti riitojenratkaisupaneelien tuomarinimityksien esittäminen on halvauttamassa WTO:n toimintaa. EU:n uuden komission tärkeänä tehtävänä on WTO:n toiminnan uudistaminen ja riitojenratkaisun huolehtiminen jatkossakin. MTK on kannustanut tapaamisissaan ratkaisun löytämisen tärkeyttä Helsingin, EU:n ja WTO:n keskeisille päättäjille.

Kahdenkeskisiä kauppaneuvotteluja eri suuntiin

Monenkeskisten neuvottelujen vaikeudet ovat johtaneet keskeiset kauppakumppanit neuvottelemaan suoraan keskenään alueellisista vapaakauppasopimuksista. Kahdenkeskisissä neuvotteluissa päästään aina syvemmälle yksityiskohtiin kuin monenkeskisissä neuvotteluissa. Nyt neuvotteluissa uusissa kahdenkeskisissä sopimuksissa on edetty erityisesti kestävän kehityksen kysymyksissä, kuten eläinten hyvinvointi-, ilmasto- ja ympäristökysymykset.

EU:n ja USA:n kauppaneuvottelut jumittuivat Trumpin tultua USA:n presidentiksi. USA:n kauppakiista Kiinan kanssa on laajentunut lähes hallitsemattomasti. Edellisen komission puheenjohtajan Junckerin ja presidentti Trumpin teräs- ja alumiinitullien estämiseksi käydyissä neuvotteluissa USA on painostanut EU:ta avaamaan myös elintarvikemarkkinoita USA:n viejille. Trade and Technology Council TTC perustettiin ratkomaan sanktioiden jälkeistä kauppayhteistyötä, jolla keskeisintä on ollut rakentaa Atlantin yli teknologiajohtajuutta Kiinan kilpailua vastaan.

MTK on tukenut COPA-COGECA:n linjaa, jonka mukaan maataloutta ei pidä erottaa erillisiksi neuvotteluiksi USA:n kanssa, vaan elintarviketurvallisuuteen liittyvät vaikeat asiat on pystyttävä ratkaisemaan osana laajempaa kauppasopimusta USA:n kanssa. Tehtävä on vaikea, koska USA kytkee hyvin nopeasti EU:lle tärkeät gmo- ja elintarvikehygieniakysymykset sekä hormonien käytön neuvottelujen ydinkysymyksiksi. TTC:n rinnalla USA:n maatalousviranomaisen USDA ja komission maatalouspääosasto ovat käyneet keskusteluja yhteistyön ongelmakohtien ratkomiseksi.

EU on hakenut aktiivisesti uusia markkinoita kauppasopimuksien avulla. Eri-tyisesti Japanin ja Korean kanssa saavutetut sopimukset ovat avannut uutta vientiä Aasiaan. Samaan aikaan Aasian ja Tyynenmeren alueen kauppasopimus (CPTPP) saatiin valmiiksi USA:n irtaannuttua neuvottelutuloksesta. Kiinan isoksi kauppapoliittiseksi voitoksi on katsottu perinteinen tulleja alentava Aasian-Tyynenmeren alueen 15 maan RCEP-vapaakauppasopimus. Uudet sopimukset ovat muuttaneet mm. Uuden-Seelannin ja Australian markkina-asemaa Aasian markkinoilla.

Pitkään jumissa olleet EU:n ns. Mercosur-neuvottelut saatiin päätökseen 20-vuotisjuhlien kunniaksi vuonna 2019. Sopimustekstien tarkastus ja kriittinen, Amazonin alueen metsäpalojen kuumentama poliittinen keskustelu on viivästyttänyt sopimuksen ratifiointia. EU tarjosi kasvavia maataloustuotteiden tuontikiintiöitä vastapainoksi Mercosur-maiden markkinoiden avautumisesta. MTK on kiinnittänyt huomiota erityisesti naudanlihan ja siipikarjan lihan tuontikiintiöiden kasvattamiseen samassa yhteydessä, kun Iso-Britannia on eroamassa EU:n sisämarkkinoilta. Oleellista on se, että tuotaville tuotteille asetetut laatuvaatimukset eivät vastaa EU:n omia tuotantovaatimuksia.

Monen viivytyksen jälkeen Iso-Britannian kanssa käydyt kauppaneuvottelut saatiin valmiiksi jouluna 2021. Neuvottelu oli ensimmäinen, jossa kauppasopimuksella sovittiin kaupan esteistä aikaisemmin vapaakauppaa harjoittaneiden maiden välillä. Vaikka sopimukseen päästiinkin niin, että tuotteista ei peritä tulleja ja kauppa ei rajoiteta kiintiöillä, brittien EU-erosta aiheutuu merkittävää kitkaa. Eurooppalaisen elintarvikealan kannalta haastavinta on merkittävän sisämarkkinaostajan menettäminen, kun brittien elintarvikeomavaraisuus on ollut vain 60 %. Samalla kilpailu brittikuluttajien markkinoista kiristyy.

EU:n kauppapolitiikan päivitys

Avoimuuden ja taloudellisen kasvun ohjelmaa on päivitetty vastaamaan Green Dealin vaatimuksia ja toisaalta koronan ja Venäjän hyökkäyssodan vaatimuksia. Komissaari Phil Hogan joutui eroamaan koronapyörityksessä ja uutena kauppakomissaarina aloittanut komission varapuheenjohtaja Vadis Dombrovskis on vienyt johdonmukaisesti päivitysprosessia eteenpäin. Uu-

si strategia korostaa EU:n strategista autonomiaa, jossa EU:n avoimuutta ei voida antaa muiden väärinkäytettäväksi.

Strategisen autonomian kauppapolitiikkaan liittyy kolme uutta kokonaisuutta: hiilirajamekanismi CBAM, metsäkatoasetus ja yritys vastuudirektiivi (Due Diligence). Näillä uusilla mekanismeilla komissio pyrkii estämään ns. hiilivuodon ympäristövaatimusten osalta löysempiin säädösympäristöihin ja mahdollistamaan Etelä-Amerikan maatalousviejämäiden Mercosurin kanssa neuvottelun sopimuksen ratifiointi EU-maissa.

Hiilivuodon torjumisessa CBAM on maataloudelle haastava, kun markkinatilanteen ja sodan seurauksena lannoitteiden hinnat ovat nousseet ja CBAM-maksut nostaisivat entisestään typpilannoitteiden hintoja sisämarkkinoilla. MTK on kritisoinut myös polkumyöntitullien jatkoa yhdessä muiden EU-maiden tuottajien kanssa mm. siksi, että CBAMin ja polkumyöntitullien yhteisvaikutusta ei ole mietitty päätöksenteossa.

Metsäkatoasetuksella pyritään estämään globaalia metsäkatoa, josta maataloustuotannon laajentuminen aiheuttaa 80 prosenttia. Suomessa maatalouden osuus on ollut pieni ja pääosa metsäkadosta aiheutuu infrastruktuurin rakentamisesta. Joulun alla yhteensovitettu parlamentin ja neuvoston kanta jäi vielä lopullista sinettiä vaille, mutta taannehtivana lainsäädäntönä se tulee aiheuttamaan ongelmia Suomessa viime aikoina investoineille nauta- ja maotiloille. MTK muistutti, että tavoite on tärkeä niin metsäkadon kuin luontokadon torjumiseksi, mutta esitys lisää kaikille kotieläintiloille hallinnollista taakkaa ja nostaa erityisesti tuontirehujen hintoja.

MTK on korostanut, että EU ei voi muuta omaa kuluttajälähtöistä ruokapolitiikkaansa ilman, että sen vaikutukset näkyvät myös kauppapolitiikassa. Eurooppalaisen ruoantuotannon mallin tulevaisuuden kannalta kauppapolitiikan tarkastelu on välttämätöntä. MTK on huomauttanut, että eläinten hyvinvointiin ja viljelyn ympäristövaatimuksiin on EU:ssa asetettu yhä uusia lisävaatimuksia ilman, että vastaavat muutokset tehtäisiin tuontielintarvikkeiden vaatimuksiin.

Kestävä rahoitus

EU:ssa aloitettiin jo edellisen komission aikana yksityisen rahoituksen ohjaaminen ympäristön kannalta tärkeisiin investointeihin, kun nähtiin, että julkisella rahoituksella kannustettaessa muutosta ei saada riittävän nopeasti eteenpäin. Von der Leyenin komissio on Green Dealin myötä laajentanut vihreän siirtymän työkaluja ja tukia. Vapaaehtoisuuteen perustuvien korkean tavoitetasoin investointikriteerien ja nykyisen komission politiikka-aloitteiden yhteensovittaminen on ollut hankalaa.

Kestävän rahoituksen ilmastokriteerien tullessa voimaan joulukuussa 2021 alkoi luontojärjestöjen kritiikki sääntöjen löysyydestä erityisesti bioenergian ja metsien osalta. Sanaharkka kasvoi entisestään, kun maakaasu ja ydinvoima määritettiin siirtymäkauden tuotteiksi. Maatalouskriteereitä komissio ei julkaissut ensimmäisessä toimeenpanoasetuksessa, vaan ne jäivät odottelemaan CAP-uudistuksen valmistumista.

Luonnon monimuotoisuuskriteerien valmistelussa platformilla olivat mukana ainoina eurooppalaisen alkutuotannon edustajina CEPF:n Maria Pohjala ja MTK:n Juha Ruippo. Metsäkriteerien valmistelu kriisiytyi ja CEPF yhdessä BusinessEuropen kanssa tarjosi kriteereihin vaihtoehtoisen mallin eriyvänä mielipiteenä. Valmistelussa olleet maa- ja metsätalouskriteerit eivät ole käytäntöön sovitettavissa ainakaan Suomen luonnonoloissa. Komissio kokosi vuoden lopussa uutta platform 2.0:aa jatkamaan valmistelua ja varmistamaan kriteerien käyttökelpoisuutta.

Valiokunnat

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta

MTK:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa, joista etäkokouksia oli kolme. Valiokunta käsitteli kokouksissaan laajasti yrittäjyyteen ja elinkeinotoimintaan liittyviä teemoja. Eri-tyisesti energiaan liittyvät asiat olivat kertomusvuonna vahvasti esillä. Sähkömarkkinatilanteen lisäksi valiokunta käsitteli biokaasun tuotannon mahdollisuuksia sekä aurinko- ja tuulivoimasopimuksia. Valiokunta käsitteli useammassa kokouksessa työvoimakysymyksiä, erityisesti kausityövoiman tilan-

netta. Lisäksi valiokunta paneutui maaseutumatkailun erityiskysymyksiin, huoltovarmuusasioihin sekä luonnonvara-alojen koulutukseen liittyviin kysymyksiin. Loppuvuonna valiokunta paneutui maaseudun kehittämisen kokonaisuuteen Suomen CAP suunnitelmassa sekä uuteen Osaava ja Uudistuva Suomi -alue- ja rakennepoliittikan ohjelmaan. Lisäksi jokaisessa valiokunnan kokouksessa käytiin keskustelua ajankohtaisista edunvalvonnan asioista.

Valiokunnan puheenjohtajana vuonna 2022 toimi Leena Erälinna ja varapuheenjohtajana Kimmo Ihalainen sekä jäseninä Riku Kalmari, Tuomo Raininko, Hannu Uitto, Pekka Vihtonen sekä Jaakko Halkilahti johtokunnan edustajana, Thomas Lindroth SLC:n edustajana ja Helena Halinen hevosverkoston puheenjohtajana. Valiokunnan sihteerin tehtävää hoiti Perttu Pyykkönen ja elokuusta alkaen Simo Tiainen.”

Osaaminen ja hyvinvointivaliokunta

Osaaminen ja hyvinvointivaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana neljä kertaa. Valiokunta käsitteli kokouksissaan maatalojen varautumista, sosiaalisen ulottuvuuden NEUVO-palvelua, lomituspalvelulain muutosehdotuksia, työterveyshuoltoa, ruuantuottajien työhyvinvointia ja resilienssiä huoltovarmuuden kannalta, Maaseudun tukihenkilöverkon toimintaa, Väliä viljelijästä – työhyvinvointihankkeen rahoituksen turvaamista, Melan ajankohtaisia asioita, osaavan työvoiman saatavuutta, ammatillisen koulutuksen kehittämistä, omistajavaihdoksia maataloilla, osaamiseen liittyviä kasvavia vaatimuksia erityisesti maankäyttösektorin ilmastomuutoksen näkökulmasta sekä koulutuspolitiikkaa.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi MTK:n johtokunnan jäsen, maatalousyrittäjä Kati Partanen ja varapuheenjohtajana maatalousyrittäjä Mika Nieminen. Valiokunnan jäseninä kertomusvuonna toimivat maatalousyrittäjät Henna Vuotila, Liisa Salmela, Jaana Timonen, Sakari Manninen, Juhana Jalkanen sekä SLC:n edustajana maatalousyrittäjä Mats Wikner. Asiantuntijajäsenenä valiokunnan toimintaan osallistuivat Melasta toimitusjohtaja Päivi Huotari ja johtaja Päivi Wallin. Valiokunnan sihteerinä toimi asiantuntija Maire Lumiaho.

Ympäristö- ja maankäyttövaliokunta

MTK:n ympäristö- ja maankäyttövaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana viisi kertaa, joista viimeinen oli läsnäkokous. Valiokunnan kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia ympäristöön ja maankäyttöön liittyviä kysymyksiä. Kertomusvuonna oli erityisesti luonnonsuojeluun liittyviä aiheita johtuen valmisteilla olleesta luonnonsuojelulainsäädännön uudistamisesta sekä kansallisella että EU-tasoilla valmistelun alla olleista biodiversiteettistrategioista. Lisäksi kokouksissa käsiteltiin kertomusvuoden aikana valmistuneita ja valtioneuvoston hyväksymiä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa (MISU) ja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaa (KAISU). Maankäyttösektorin piiriin kuuluvista aiheista isoimmiksi nousivat lunastuslain uudistamisen tarve erityisesti sähkölinjojen osalta sekä aurinko- ja tuulivoiman tuotantoa koskevat maanvuokrasopimukset.

Valiokunnan puheenjohtajana vuonna 2022 toimi Vesa Paavola ja varapuheenjohtajana Hannu Karppila. Muut valiokunnan jäsenet olivat Sami Nivala, Lassi-Antti Haarala, Kari Pennanen, MTK:n johtokunnan edustajana Pekka Kärkäs, SLC:n edustaja Thomas Antas ja MHY:n edustajat Sari Lantta sekä Ritva Toivonen. Valiokunnan sihteerinä toimi alkuvuoden Jenni Bergholm ja kesäkuusta alkaen Jenni Hunnako.

JÄSENET JA JÄRJESTÖTOIMINTA

Vuoden 2022 järjestötoiminnan merkittävin ulospäin näkyvä tekeminen oli Porissa järjestetty liittokokous. Koronapandemia haastoi edelleen järjestelyitä, mutta teknisesti tilaisuus onnistui erinomaisesti. Liittokokoukseen osallistui yhteensä lähes 1 000 virallista kokousedustajaa sekä kutsuvierasta. Merkittävän panoksensa sekä itse kokoukseen että kaupungilla järjestettyihin yleisötapahtumiin antoivat myös mukaan kutsutut noin 100 maaseutunuorta. Lisäksi mukaan oli kutsuttu tärkeiden sidosryhmien edustajia.

Liittokokouksessa hyväksyttiin liittokokousasiakirja ”Yhteiset juuret, yhteinen tulevaisuus”, joka linjaa järjestön tulevaa tekemistä. Liittokokousasiakirjaa oli valmisteltu sekä toimihenkilö- että luottamushenkilöryhmissä, mutta Venäjän helmikuun Ukrainaan hyökkäyksen jälkeen asiakirja kirjoitettiin monilta osin uusiksi, koska turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutos vaikutti MTK:n perusjäsenien elinkeinoin ja suoraan että välillisesti erittäin voimakkaasti. Asiakirjassa otettiin voimakkaasti kantaa maa- ja metsätalouden elintärkeiden huoltovarmuudelle, mutta samaan hengenvetoon linjattiin, että markkinoilla on menestyttävä ja että järjestön voima on sen yhtenäisyydessä.

MTK:n jäsenmaksut kerättiin nyt toista kertaa uudistetun jäsenmaksujärjestelmän mukaisesti. Selätimme ensimmäisen Oiva-vuoden haasteet jäsenrekisteritiedoissa ja teknisesti jäsenmaksujen keruu onnistui erittäin hyvin. Rekisteritietojen korjaamiseksi vuonna 2021 tehty työ kantoi siis hedelmää, josta iso kiitos kaikille yhdistyksille. Maatalousyrittäjäjäsenten osalta erittäin heikko taloustilanne näkyi jossain määrin jäsenmaksujen viivästymisenä ja jopa kokonaan maksamatta jättämisenä. Siitä huolimatta lähetetyistä jäsenmaksulaskuista maksettiin lähes 96 %, mitä on pidettävä erittäin hyvänä tuloksena.

Jäsenet ja järjestötoiminnan vastuualueen ensimmäisen toimintavuoden tärkeitä tehtäviä oli myös yhteistyön lisääminen erityisesti metsäisen järjestötoiminnan osalta. Konkreettisimmin tämä näkyi metsävaltuuskunnan kokousjärjestelyiden siirtymisenä tälle vastuualueelle. Tiivistimme yhteistyötä MHYP:n kanssa mm. jäsenviestinnässä ja -jäsenhankinnassa sekä erityisesti Oivaan liittyen.

Yksi isoja teknisiä haasteita olikin MHY:sten uuden vuosina 2022 – 2023 käyttöön otettavan toiminnanohjausjärjestelmän LeafPointin integroiminen toimimaan yhdessä Oivan kanssa. Saimme integraation vuoden loppuun mennessä lähes valmiiksi ja se tulee helpottamaan huomattavasti rekisteritietojen ajantasaisena pysymistä.

Vuoden 2022 aikana panostimme myös jäsenhankintaan sekä rahallisin kannustimin että myös jäsenhankintakoulutuksella. Uusista jäsenistä maksettiin yhdistyksille 24 € kannustin ja lisäksi, jos yhdistys onnistui kasvattamaan yritystoiminnan laajuuteen perustuvien edunvalvontamaksujen kertymää, puolet lisäyksestä maksettiin yhdistyksille kannustimena. MTK- yhdistyksille maksoimme kannustimia myös päiväkotijäsen- ja alakouluikäisten lasten maatilavierailuiden järjestämisestä, jotka virisivät koronapandemian hellitettyä, sekä yläkoululaisten Kokkaa kotimaista- konseptin toteuttamisesta.

Kuluneen vuoden aikana pääsimme liikkeelle myös Oivan muiden kuin jäsenmaksujärjestelmään suoraan liittyvien jäsenpalveluominaisuuksien kehittämisessä. Etenimme erityisesti Oiva-verkko-opiston rakentamisesta.

Jäsenpalveluiden osalta valmistelimme vuoden aikana MTK:n EU-tukiavustaja-konseptin uusimisen vuonna 2023 käynnistyvää uutta CAP-ohjelmakautta varten. Rakensimme uuden konseptin yhteistyössä ProAgrian kanssa. Jäsenetukirjomme laajeni myös MTK Hankinnat Oy:n toiminnan vakiintuessa ja edelleen laajentuessa.

Jäsenviestinnän ja järjestön koulutuksen osalta hyödynsimme koronapandemian aikana hyvin käyttöön otettuja sähköisiä kokous- ja koulutuslustoja. Kehitimme sähköisten uutiskirjeidemme sisältöä, tavoitavuutta ja kohdentavuutta. Tämä työ jatkuu osana jäsenpalvelualusta Oivan kehittämistä.

Toteutimme jäsenkyselyn yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa kartoittaaksemme jäsenien mielipiteitä ja toiveita järjestön tekemisestä sekä pystyäksemme jatkossa kohdentamaan erityisesti viestintämme entistä paremmin. Jäsenviestinnän osalta järjestimme lukuisia jäsenwebinaareja ja kehitimme jäse-

niitakonseptia. Jäseniltojemme sisältöjä ja niiden markkinointia tulemme edelleen kehittämään yhteistyössä järjestökentän kanssa, jotta illat tavoittaisivat enemmän jäseniämme. Valmistelimme myös jäsenlehti Mainion uuden konseptin niin, että se tavoittaa kaikki järjestön perusjäsenet: sekä MTK- että metsänhoitoyhdistysten jäsenet.

Koronaepidemian hellitettyä pystyimme syksyllä palaamaan jo osin ”normaaliaikaan” ja järjestämään koulutuksia, kokouksia ja erilaisia tapahtumia myös kasvokkain. Toisaalta myös säilytimme hyvät ja kustannustehokkaat koulutuskäytännöt, jotka olemme pandemian myötä Teamsia ja Howspacea hyödyntämällä oppineet. Kehitimme niitä myös edelleen mm. erilaisia osallistujien vuorovaikutusta lisääviä ominaisuuksia hyödyntämällä.

Erityisen tärkeää oli, että pääsimme aloittamaan uuden vaikuttajavalmennuksen neljän vuoden tauon jälkeen. Valmennuksen tavoitteena on antaa valmiuksia MTK:n edunvalvonta- ja vaikuttamistyöhön kansallisesti ja kansainvälisesti. Valmennuksen aikana osallistujat ymmärtävät omat vahvuutensa ja kehittymisalueensa maa- ja metsätalouselämän vaikuttajina, kirkastavat omat tavoitteensa sekä saavat valmiuksia toimia luottamushenkilöinä järjestön kaikilla tasoilla.

Metsänhoitoyhdistyksille toteutettiin organisaation muutosvalmiutta tukeva valmennuskokonaisuus. Valmennuksen tavoitteena oli vahvistaa toiminnanjohtajien osaamista muutoksen johtamisessa. Lisäksi metsänhoitoyhdistysten henkilökunnalle järjestettiin kehittämispäiviä, joissa tarkasteltiin työyhteisön prosesseja muutoksessa, oman työn johtamista, ajanhallintaa ja työhyvinvointia.

Organisaatio ja jäsenistö 2022

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäseninä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 52 metsänhoitoyhdistystä, Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen Yhteismetsät ry ja Suomen Hippos ry. MTK-liittojen jäseninä oli 309 MTK-yhdistystä sekä yhteisöjäseninä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja. MTK-yhdistykseen kuului vuoden lopussa 100 707 jäsentä ja 38 810 jäsentilaa. Jäsenten määrä metsänhoitoyhdistyksissä oli 174 883. Yli 6 000 jäsentä on jäsenenä kahdessa tai useammassa metsänhoitoyhdistyksessä.

Jäsenpalveluvaliokunta 2022

Jäsenpalveluvaliokunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa, kokouksista 4 pidettiin Simonkadulla ja loput teamsilla. Valiokunta keskittyi kevätkauden kokouksissaan jäsenkyselyyn ja sen perusteella tehtävään jäsensegmentointiin. Syksyllä painopiste suuntautui yhdistysten tukemiseen jäsenpidossa ja jäsenmarkkinoinnissa.

Valiokunnan kokouksissa käsiteltiin myös jäsenviestinnän kehittämistä, jäsenkoulutusten toteutusta sekä viestinnän tehostamista tulevista koulutuksista. Valiokunta huolehti myös EU-avustajatoiminnan kehittämisestä uudelle ohjelmakaudelle.

Valiokunnan kokoonpano: Johanna Kankaanpää, Ähtäri, pj., Tuomo Tikkanen, Vesanto, vpj., Sirpa Alkkio, Jämijärvi, Hanna-Mari Kasurinen, Ivalo, Kari Klaavu, Kotka, Kari Korpi, Mhy Länsi-Uusimaa, Paavo Myllymäki, MTK-Varsinais-Suomi, Elina Nummela, MTK-Häme, Kaisa Ralli, Sulkava, Juha Sarviluoma, Karvia, Susanna Valtonen, Hämeenlinna ja Hannu Välikangas, Kemijärvi.

MAASEUTUNUORET

Maaseutunuorten toimintaa leimasi laaja yhteiskunnallinen herääminen maatilayritysten omistajavaihdosten vähäiseen määrään. Tutkimuksen ja hallinnon kiinnostus maaseutunuorten toimintaan ja sitä kautta saavutettu ”kosketuspinta” nuoriin maa- ja metsätalousyrittäjiin nosti maaseutunuorten profiilia. Maaseutunuria haluttiin uudella tasolla mukaan erilaisiin valmistelu- prosesseihin ja keskusteluihin niin järjestön sisällä kuin sen ulkopuolella. Maaseutunuorilla oli muun muassa omat mandaattipaikat MTK:n liittokoussiasiakirjaa valmistelleissa työryhmissä, maa- ja metsätalousministeriön CAP-työryhmissä ja useissa eri tutkimuksen ohjausryhmissä (mm. ProSPV-hanke ja KasvuPolku-hanke).

Tämän laajan yhteiskunnallisen keskustelun siivittämänä saatiin syysparlamenttiin myös alan jatkuvuutta ja omistajavaihdosten merkitystä kuvaavat videot lähes kaikista poliittisista puolueista. Aiheen puitteissa käytiin keskustelua myös maa- ja metsätalousministerin kanssa useaan otteeseen.

Muodostui selkeä tarve kokoavalle linjapaperille, joka toimisi maaseutunuorten toiminnan selkärankana ja yksittäisen luottamushenkilön tukena. Näin aloitettiin maaseutunuorten oma maataloussektorin houkuttelevuutta ja toimenpiteitä kokoava linjapaperin laadinta. Prosessi lähti käyntiin laajalla kuulemiskierroksella Pirkanmaan syysparlamentissa. Raakileena tunnetun paperin laadinta on leimannut MTK:n keskusliiton maaseutunuorten valiokunnan toimintaa ja luonut uuden vuorovaikutuksen välineen maaseutunuorten ja järjestön välille sekä järjestön ulkopuolisen edunvalvontaan. Kokonaisuus nivoo maaseutunuorten toiminnan ja oman edunvalvonnan entistä tiiviimmin osaksi MTK-järjestöä.

Vuoden mittaan toteutettiin runsaasti maaseutunuorten tapahtumia, näistä valtakunnallisina muun muassa edellä mainittu Pirkanmaan syysparlamentti ja maaseutunuorten joulutulet. Liittokokouksessa oli oma maaseutunuorten kiintiö, jonka puitteissa päästiin tutustumaan kokoukseen, MTK:n päättäjiin ja vaihtamaan ajatuksia niin edunvalvonnasta kuin laajasti järjestön toiminnasta valtakunnallisesti ja ylisukupolvisesti verkostoituen. Tapahtumatarjontaa maaseutunuorille lisää vakiintumassa oleva toimintatapa, jossa esimerkik-

si MTK-liiton tai yhdistyksen järjestämään tilaisuuteen avataan mahdollisuus osallistua lähialueilta tai vaikka ympäri Suomea.

Maaseutunuoret osallistuivat CEJA:n, Euroopan nuorten viljelijän kattojärjestön toimintaan. Korona-ajan jälkeen hypättiin innokkaasti kohtaamaan kollegoja ja kuulemaan muun muassa uuden tukikauden käytännöistä ja tukimuodoista nuorille viljelijöille eri jäsenmaissa. Maaseutunuorten CEJA-edustajana toimi Susanna Suonio. CEJA:n mandaatilla maaseutunuoret myös osallistuivat DG AGRI:n keskusteluryhmiin. Pohjoismainen yhteistyö CEJA:n sisällä oli luonteva tapa vaikuttaa yhteiseen linjaan. Myös NYFA (Nordic Young Farmers Association) kokousti innokkaasti, suunnitellen muun muassa kesällä järjestetyn Seinäjoen NBC-kokouksen sisältöä.

Maaseutunuorten toiminta etsi vuonna 2022 koronan jälkeistä ”uutta normaalia” ja paluuta osallistumisrutiiniin. Kevättä väritti Ukrainan eskaloituneen tilanteen ja akuutin kannattavuuskriisin lisäksi myös MTK:n liittokokoukseen valmistautuminen. Syksyllä katse kääntyi maaseutunuorten oman edunvalvonnan kehittämiseen.

Maaseutunuorten valiokunnan kokoonpano:

Ville Koivuniemi (pj.), Antti Tyyneä (vpj.), Susanna Valtonen (MTK:n johtokunta), Mikko Tukeva (mhy-edustaja), Alekski Kortessalmi, Emma-Sofia Jutila, Olli Cavén, Aki Laaksonen ja sihteeri Meri Remes.

VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

MTK:n ulkoinen viestintä keskittyi vuonna 2022 erityisesti Venäjän Ukrainassa aloittamaa hyökkäyssotaa seuranneisiin vakaviin markkinahäiriöihin sekä EU:n useisiin, metsätalouteen ja maankäyttöön vaikuttaviin säädöshankkeisiin.

Maatalouden osalta pidimme vahvasti julkisessa keskustelussa mukana maatalouden kustannusten nousua ja sen aiheuttamaa maatalouden kannattavuuskriisiä sekä ruokaketjun epätasaista tulojakoa. Julkisen keskustelun avulla pystyimme järjestönä vaikuttamaan merkittävästi kaupan ja teollisuuden välisten sopimusten avaamiseen, joka avasi mahdollisuuden tuottajaintojen korotuksiin.

Maatalouteen liittyneessä poliittisessa vaikuttamisessa keskeinen sija oli kannattavuuskriisin edellyttämä sähkön ja lannoitteiden kustannustuki maataloilille. Maan hallituksen riidoista johtuen kustannustuesta päättäminen venyi, mutta se saatiin lopulta kirjattua noin 100 miljoonan euron suuruiseksi vuoden 2023 ensimmäiseen lisäbudjettiin.

Poikkeusaika palautti suomalaiset perusasioihin

Sekä maatalous että metsätalous olivat keskeisiä aiheita vuoden 2022 julkisessa keskustelussa ja poliittisessa päätöksenteossa. Maataloudessa keskustelu liittyi sodan käynnistämään maailman ruokakriisiin, Suomen huoltovarmuuteen ja ruokaturvaan sekä tilojen talousvaikeuksiin. Metsän osalta julkisuutta hallitsivat keskustelu hakkuiden kestävästä tasosta, luonnon monimuotoisuudesta sekä EU:n säädöshankkeista kuten ennallistamisasetuksesta, taksonomiasta ja uusiutuvan energian direktiivistä.

MTK:n viestinnässä korostimme, kuinka ruuan huoltovarmuus Suomessa perustuu kannattavaan maatalouteen. Tämä oli kriisiaikana perustelluina tapana vaikuttaa sekä markkinoihin että poliittisiin päättäjiin. Metsäpääöksissä vetosimme metsien merkitykseen koko kansantaloudelle ja hyvinvointiyhteiskunnan turvaamiselle. Sekä maatalous- että metsäaiheet johtivat loppuvuodesta 2022 eduskunnassa opposition välilyksymyksiin, joissa keskustelua käytiin varsinkin MTK-laisin argumentein. Sekä Suomen kantaa EU:n ennallistamis-

asetukseen että hallituksen esitystä luonnonsuojelulaiksi saatiin eduskunnan valiokuntakäsittelyssä korjattua. Tämä vaati hallituspuolueiden repeytymistä valiokuntien äänestyksissä ja aiheutti hallituksen sisällä riitaa erityisesti keskustan ja vihreiden välillä.

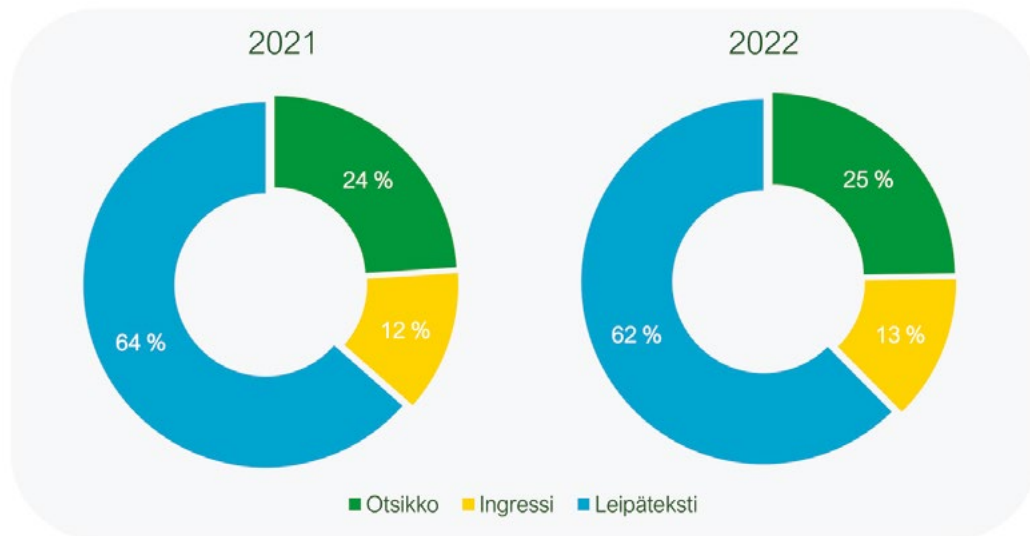
Ilmasto- ja ympäristökeskustelussa MTK korosti viestinnässään maa- ja metsätalouden roolia ilmastomuutoksen ratkaisijoina ja ainoina hiiltä sitovina elinkeinoina. Marraskuussa kerroimme SLC:n ja tutkimuslaitosten kanssa yhdessä laadittavasta maatalous- ja metsäympäristöjen biodiversiteettitietokartasta. Yhdessä vuonna 2020 julkistetun ilmastotiekartan kanssa nämä antavat jatkossa vahvan perustan MTK:n vastuullisuusviestintään.

Osallistuimme vuonna 2022 pitkän koronataun jälkeen useisiin tapahtumiin. Olimme omilla keskusteluilla mukana Porin Suomi Arenassa sekä Turun Eurooppa-foorumissa. Myös Mikkelin Farmarissa MTK oli mukana näkyvällä osastolla, ja järjestön johto ja asiantuntijat olivat vahvasti esillä tapahtuman ohjelmalavan keskusteluissa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa muutti myös viestinnässä valmistautumista vaalivuoteen 2023. Vaikka sota Euroopassa keskeytti vaaliohjelmien valmistelut, osallistuimme vaalialueilla kesän suurimpiin puoluekokouksiin. Varsinainen vaalivaikuttaminen ja järjestön oman vaaliohjelman laatiminen painoutuivat loppuvuoteen.

Mediaseurannassa otimme vuonna 2022 käyttöön Meltwaterin kvartaaliansalyysin, jonka avulla pystymme seuraamaan ja arvioimaan MTK:n näkyvyyttä sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Analyysi tuottaa tietoa myös näkyvyyden sävyistä sekä avaintoimijoista, kuten eri medioista, toimittajista, poliitikoista ja järjestön omista henkilöistä.

Kotimaisessa mediassa MTK esiintyi vuonna 2022 yhteensä 2529:ssä uutisessa ja artikkelissa (tv- ja radiokanavat ovat luvussa mukana vain, kun kyseinen media teki aiheesta artikkelin myös verkkojulkaisuunsa). Uutiset saivat aikaan sosiaalisen median jokoja ja reaktioita yhteensä 542400 kertaa.

Näkyvyyssluvuissa on 4–6 prosentin nousu vuoteen 2021 verrattuna.

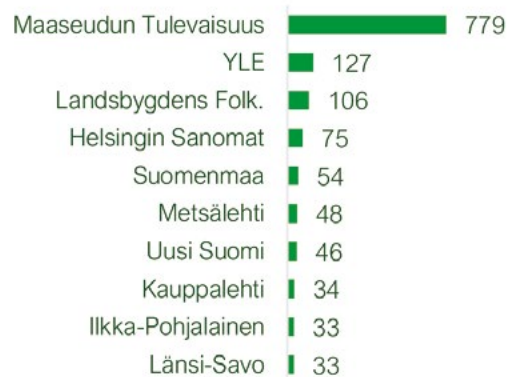
Sota Ukrainassa ja sen vaikutukset erityisesti ruuan huoltovarmuuteen sekä energia-, maatalous- ja tuotantopanosmarkkinoihin korostuivat MTK:n medianäkyvyydessä. Samoin metsäkeskustelu. Kritiikkiä järjestöä kohtaan esitettiin eläinten hyvinvointiin, luonnon monimuotoisuuteen ja hakkuisiin liittyen ja erityisesti sosiaalisen median aktivistiryhmissä. Yleisesti uutisoinnissa sekä mielipidetiedusteluissa maa- ja metsätalous saivat vuoden 2022 aikana laajan tuen ja hyväksynnän. Esimerkiksi ruuan kuluttajahintojen ennätysmäinen nousu ei johtanut vähäiseen kritiikkiin alkutuotantoa kohtaan.

Merkillepantavaa vuoden 2022 medianäkyvyydessä oli, että MTK esiintyi uutisissa usein asiantuntijaroolissa. Tämä korostui uutisissa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista maailman ruokamarkkinoihin, muutoksista kansainvälisissä tarjontaketjuissa sekä kotimaisen ruuan- ja energiantuotannon näkymistä kriisin edetessä. Vuoden loppua kohti median mielenkiinto kääntyi tuotantoketjuista tavallisten kotitalouksien kohtaamiin vaikeuksiin - kalliiseen sähkөөn, korkojen nousuun ja inflaation nopeaan kiihtymiseen.

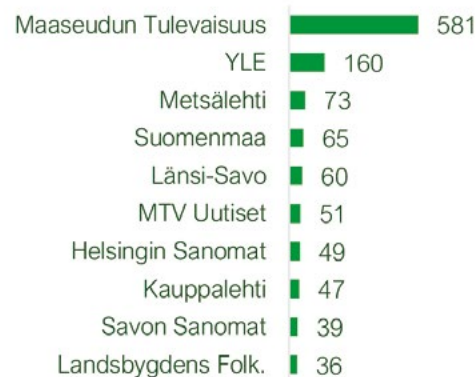
Kuluttajatyöryhmä ja kuluttajaviestintä

Vuonna 2022 kuluttajatyöryhmä kokoontui neljä kertaa, kolmasti etänä, ja kerran Helsingissä. Läsnä olevaan kokoukseen yhdistettiin työpajamaista toimintaa ja saimme kuulla mm. Pauligin mielenkiintoisen puheenvuoron vastuullisuudesta. Vuoden loppuksi kuluttajatyöryhmä teki MTK:n johtokunnalle ehdotuksen kuluttajatyöryhmän uudistamisesta.

2021 | Eniten kirjoittaneet mediat

2022 | Eniten kirjoittaneet mediat

Poiminta MTK:n medianäkyvyyden vuosivertailusta. (Meltwater)

Kevättalvella kuluttajatyöryhmän aloitteesta järjestettiin Vaikuta Valokuvala- jäsenkoulutus, johon osallistui noin 50 MTK:n jäsentä. Lisäksi syksyllä järjestettiin yhdessä Kuluttajaliiton kanssa Ketju kirikkaaksi kotiin asti- webinaari, jossa noin 100 kuulijaa. Kuluttajatyötä tekeville tai siitä kiinnostuneille MTK:laisille suunnattu jäsenkoulutus päätettiin järjestää keväällä 2023, Educa-messujen yhteydessä. Kokkaa kotimaista- tempaus jatkui edellisvuosien tapaan, tavoittaen lähes 9000 nuorta.

Kokoonpano: Susanna Valtonen (pj.), Arto Laine (vpj.), Heidi Siivonen (kuluttajatyöryhmän sihteeri), MTK keskusliitto: Johanna Andersson ja Jukka Rantala, varaedustajat: Max Schulman ja Saara Patama, Liisa Pietola, Lea Jylhä, Kaija Stormbom, varaedustaja Henrietta Dahlman, MTK liitot: Terhi Löfstedt, MTK Varsinais-Suomi, varaedustaja Sirpa Laitinen, MTK Pohjois-Suomi, MTK yhdistykset: Anna Siiriäinen, MTK Hirvensalmi, Etelä-Savo, varaedustaja Liisa Vuorela, MTK Jalasjärvi, Etelä-Pohjanmaa

Kuluttajille viestittiin kotimaisesta ruuasta ja huoltovarmuudesta omin kampanjoin. Niiden lisäksi olimme mukana yhteisissä kampanjoissa muiden alan toimijoiden kanssa. Kevään ”kasviskampanja” ja syksyn ”Ruokaa meiltä meille” -kampanja kestävästä suomalaisesta ruokajärjestelmästä tavoittivat hyvin kohderyhmänsä ja saivat myönteisen vastaanoton. Nämä molemmat yhteistyökampanjat toteutettiin sosiaalisen median eri kanavissa. Some-yhteistyö jatkui myös sponsoriurheilijoidemme Kristiina Mäkelän, Perttu Hyvärisen ja Kaisa Honkaharjun kanssa. Syyskuussa nautimme Maalaistentalossa mitalikahveja Münchenistä EM-hopeaa tuoneen Mäkelän kanssa.

MTK BRYSSSELISSÄ JA KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

EU-edunvalvonta ja Brysselin toimisto – 30 vuotta edunvalvontaa Brysselissä

Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan Unionissa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, ruotsinkielisten maanviljelijöiden ja metsänomistajien keskusliitto SLC ja Osuustoimintakeskus Pellervo ovat toimineet Brysselissä vuodesta 1991 lähtien. Juhlimme kolmea vuosikymmentä Brysselissä keskiviikkona 26.10.2022 seminaarin ja gaalailallisen merkeissä.

Seminaarissa kolmen järjestön puheenjohtajat Juha Marttila (MTK), Tomas Antas (vpj, SLC) ja Petri Pitkänen (Pellervo) kertoivat menneestä ja linjasivat tulevaa. Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston pääjohtaja Wolfgang Burtscher piti puheen EU:n maatalouspolitiikasta. Kuulimme myös europarlamentaarikko Elsi Kataisen ja ETSK:n tervehdyksen kansalaisyhteiskuntaryhmän puheenjohtajalta Séamus Bolandilta. Erityisasiantuntija Tapio Kytölä, Suomen pysyvästä edustustosta EU:ssa, kertoi Brysselin toimiston historiasta.

Gaalailallisella Concert Noblessa nautimme keittiömestari Kim Palhusin suomalaisesta gaalabuffetista, kuuntelimme pop-kantele soittaja Ida Elinan musiikkiesityksiä sekä Copa-Cogecan pääsihteeri Pekka Pesosen juhlapuheen.

MTK:n johtokunta osallistui juhlintaan ja keskusteli ajankohtaisista asioista Brysselin matkallaan komission ja parlamentin edustajien sekä suurlähettiläs Markku Keinäsen kanssa.

Historiikki 2011–2021

30-vuotisjuhlissa julkaisimme myös historiikin Brysselin toimiston työstä viimeisen 10 vuoden ajalta, toimiston työntekijöiden kertomana. Historiikissa todetaan, että Brysselin toimiston tehtävänä on varmistaa, että MTK:n,

SLC:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon jäsenten ääni kuuluu ja tarpeet otetaan huomioon EU-päätöksenteossa. Viestin vieminen tehokkaasti onnistuu erinomaisella yhteistyöllä organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa sekä pitkäjänteisellä verkostojen rakentamisella. Tärkeää on myös olla luotettava yhteistyökumppani sekä faktoihin perustuvan ja kokonaisuudet huomioon ottavan tiedon tuottaja ja välittäjä.

Tärkein viestimme Brysseliin on viime vuosina ollut, että maa- ja metsätaloudella on ratkaisuja ja osaamista aikamme haasteisiin emmekä suinkaan ole ongelmien aiheuttaja. Yhteisenä tavoitteena on kestävä luonnonvarojen käyttö ja ruokaturva sekä kannattava taloudellinen toiminta. Kestävyyttä voidaan ja halutaan parantaa, mistä aiheutuu kustannuksia, jotka on jaettava koko ketjussa.

Edunvalvontatyössä emme kaipaa vastakkainasettelua, vaan avointa ja toista kuuntelevaa keskustelua. On myös huomattava, että päättäjät tietävät nykyään vähän käytännön viljelystä ja metsänhoidosta tai ruokaketjun toiminnasta.

Globaalisti on kannettava vastuu ruokaturvasta ja kestävyiden parantamisesta, sekä myös EU:n ruuantuotannon kilpailukyvystä. Emme voi museoida ruuantuotantoa, vaan on otettava käyttöön innovatiivista teknologiaa ja uusia tapoja tuottaa ruokaa kestävämmiin ja tehokkaampiin. Biokierratotalouden mahdollisuudet on otettava käyttöön täysillä. Metsissä, erityisesti Suomessa, on huikeat mahdollisuudet korvata fossiilisia polttoaineita, sitoa hiiltä, vähentää päästöjä sekä tietenkin tuottaa taloudellista ja sosiaalista hyvää, kaikki samassa paketissa.

Vuoden ajankohtaiset asiat

Vuosi 2022 oli muutosten ja vaikuttamisen vuosi. MTK:n Brysselin edunvalvonnassa keskeistä on maataloustuotteiden markkinoin, ruokaketjun toimivuuteen ja viljelijöiden mahdollisuuksiin vaikuttaminen.

Koronapandemiasta ei ollut kokonaan toivuttu ruokamarkkinoilla, kun helmikuussa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sekoitti elintarvike- ja energiamarkkinat. Tuotantopanosten ja myös ruuan hinnan nousu oli voimakasta koko vuoden. Globaali vilja-aitta Ukraina sai sodasta huolimatta osan sadostaan kylvettyä ja korjattua. Ukrainan satoa kuljetettiin maitse EU-maiden kautta maailmanmarkkinoille, kun sota sulki Mustanmeren satamat. EU poisti myös kaikki tullit ja tariffit Ukrainan tuonnilta taloudellisen tilanteen helpottamiseksi ja myönsi Ukrainalle jäsenyyshakijamaan statuksen.

MTK toi alkuvuodesta ensimmäisenä esiin komission luonnon ennallistamisasetuksen vaikutukset maa- ja metsätaloudelle sekä esityksen korkeat kustannukset jäsenmaille. Komission vaikutusanalyysi ei vakuuttanut toimijoita.

Fit for 55 -ilmastopaketiin vaikutukset maa- ja metsätaloudelle näkyvät erityisesti maankäyttösektorin päästö- ja nielutavoitteissa (LULUCF), joista saatiin kansallisesti tyydyttävä ratkaisu.

Uusiutuvan energian direktiivin (RED) päivittäminen toi keskusteluun Euroopan parlamentin esityksen, että primäärimetsäbiomassan käyttö energiaksi ei ole kestävä. Lopullinen päätös asiasta on vielä auki, mutta esitys hankaloittaa tulevia keskusteluja metsän taloudellisesta käytöstä.

Komission esityksessä kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön asetukseksi ei ole huomioitu riittävällä tavalla sen vaikutuksia globaaliin ruokaturvaan. Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisvaatimuksissa on otettava huomioon lähtötaso ja jo sektorilla tehty työ.

Vuoden 2022 aikana käytiin läpi myös hiiliviljelyn mahdollisuuksia ilmastotyössä ja viljelijöiden tulomuodostuksessa. Metsäkatovapaita tuotantoketjuja turvaavan lainsäädännön huomattiin aiheuttavan haasteita myös kansallisesti. EU:n promootio- eli menekinedistämispolitiikan uudistaminen oli myös valmistelussa. Viestimme myös kannoistamme uusista jalostusmenetelmistä Brysselin keskusteluihin. Teollisuuspäästödirektiivin uudistaminen uhkaa tulla tiukentuvia lupavaatimuksia isommille kotieläintiloille. Eläinten hyvinvoin-

nissa valmistauduttiin EU:n eläinten hyvinvointilakiesitykseen, jota odotetaan syksyllä 2023.

Aktiivinen vaikuttaminen kansainvälisten järjestöjen kautta

MTK on jäsenenä eurooppalaisten tuottajajärjestöjen muodostamassa COPA:ssa. COPA on MTK:n päävaikuttamiskanava Brysselissä. COPA:lla on jäseniä lähes kaikista EU-maista. COPA edustaa 23 miljoonaa viljelijää ja heidän perheitään EU:ssa. COPA:n puheenjohtajana toimi Ranskan viljelijäjärjestön FNSEA:n puheenjohtaja Christiane Lambert. COGECA:n puheenjohtajana on espanjalainen Ramon Armengol. Pellervon hallituksen varapuheenjohtaja Tiina Linnainmaa toimii COGECA:n varapuheenjohtajana kaudella 2020–2023.

COPA:lla on yhteinen sihteeristö maaosuuskuntien järjestön COGECA:n kanssa. Sihteeristön päällikkönä toimii pääsihteeri Pekka Pesonen.

COPA:n ja COGECA:n johtokunnat kokoontuivat viisi kertaa vuoden aikana. MTK:n edustajana COPA:n johtokunnassa on puheenjohtaja Juha Marttila. Myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden viljelijäjärjestöjen edustajat kokoontuivat COPA:n kokousten yhteydessä käymään läpi ajankohtaisia asioita. Yhteistyössä tehtiin kirje kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä.

COPA:n ja COGECA:n kokousten tärkeimmät aiheet kuluneen vuoden aikana ovat olleet CAP-uudistus, Fit for 55 -ilmastopaketti, ruokaketjun kestävyysparantaminen sekä biodiversiteettikysymykset. Myös kestävä rahoituksen taksonomian valmisteluun vaikutettiin.

COPA:n ja COGECA:n politiikkavalmistelu tehdään yhteisissä työryhmissä ja johtokunnan kokouksissa valmistelevalle politiikan koordinaatioryhmässä (POCC), joka kokoontuu kuukausittain. Koordinointikokous sovittaa yhteen COPA:n eri työryhmien ja jäsenjärjestöjen mielipiteitä yhteiseksi COPA:n linjaksi, jonka johtokunta käsittelee ja hyväksyy. MTK:n edustajina POCC-kokouksissa on ollut toimiston johtaja sekä kotieläinasiames.

COPA:ssa MTK:n vientijohtaja Thimjos Ninios toimi promootiotyöryhmän varapuheenjohtajana. COPA:n ympäristötyöryhmän varapuheenjohtajana toimi ympäristöjohtaja Liisa Pietola elokuun loppuun saakka. Kasvinterveystyöryhmän varapuheenjohtajana toimi vilja-asiamies Max Schulman ja hunajatyöryhmän puheenjohtajana MTK:n ja SLC:n edustajana Stanislav Jas.

MTK:n asiantuntijat osallistuivat komission maatalouspääosaston sidosryhmäkuulemisiin Civil Dialogue -ryhmissä sekä maataloustuotteiden markkinaseurantaan, jota tehdään sidosryhmien kanssa yhteistyössä Market Observatory -työryhmissä.

Copa-Cogecan Euroopan viljelijäkongressi kokoontui Kroatiassa syyskuussa.

Toimiston arki

Keskeistä toimiston työtä on aktiivinen toiminta EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestössä Copa-Cogecassa sekä säännöllinen viestin vieminen päätöksentekoon EU:n eri toimielimissä. Brysselin toimisto koordinoi EU-edunvalvontaa ja luo verkostoja keskeisiin sidosryhmiin Brysselissä.

Toimiston johtajana oli Hanna Leiponen-Syyrakki ja kotieläinasiamiehenä Rauli Albert. Kotieläinasiamies vastaa myös osuuskuntien edunvalvonnasta. Yhteispohjoismaisena metsäkoordinaattorina toimi Maria Pohjala. Toimiston assistenttina toimi Maarit Holma ja harjoittelijoina 5 kuukautta kerrallaan olivat Vilma Lintunen sekä Matti Eerola ja Joonatan Reunanen. Maaseudun Tulevaisuuden Eurooppa-kirjeenvaihtajana aloitti helmikuussa 2022 Tapio Nurminen.

Vuoden aikana tavattiin myös vierailijaryhmiä, joita olivat muun muassa pohjoismaiset metsäjohtajat, Suomen turkistuottajat, PROFOR metsätutkijat ja useita maakuntahallituksia.

Huhtikuussa järjestimme yhdessä Tanskan ja Saksan viljelijäjärjestöjen kanssa webinaarin hiiliviljelystä *“Carbon farming as a market – how should it be configured”*. Webinaarin järjestämisessä olivat mukana Euroopan parlamentin jäsenet Asger Christensen ja Nils Torvalds.

Syyskuussa järjestettiin perinteinen MEP-illallinen Strasbourgissa.

Viestimme Brysselin suomalaisvaikuttajille ja Suomen sidosryhmillemme noin kerran kuukaudessa ilmestyneen *“Bryssel-viesti”* -uutiskirjeen kautta. Viestinnässä hyödynsimme myös *“MTK-viesti”* -uutiskirjettä, kokousraportteja sekä tammi- ja syyskuussa julkaistua *Bryssel-Agenda*a, johon kokosimme ajankohtaiset EU-asiat ja MTK:n kannat.

MTK Pohjoismaisissa ja globaaleissa verkostoissa

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC – toiminta 2022

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC:n sihteeristö jatkoi koronapandemian aktivoimaa työtä Venäjän hyökkäyssodan vaikutusten lieventämiseksi. Pohjoismaisen tuottajajärjestöjen kesken jaettiin paljon kokemuksia yhteiskunnan ja markkinoiden toimivuuden rajoituksista, työvoiman saatavuudesta ja tukitoimenpiteistä. Tämä tarjosi kaikille osapuolille uusia näkökulmia, millä jäsenistön sopeutumiskykyä uuteen tilanteeseen voitiin helpottaa.

NBC:n yleiskokous MTK, SLC ja Pellervo järjestettiin Seinäjoella yhdessä paikallisten toimijoiden (Ruokavirasto, Maaseutuverkosto, MTK-Etelä-Pohjanmaa, Österbottens svenska producentförbundet ÖSP, A-tuottajat ja Atria) kanssa. Pääkeskustelu käytiin yhteiskunnan varautumisesta ruokakriisiin, jossa valotettiin muun muassa suomalaista, eurooppalaisessa mittakaavassakin poikkeuksellista, huoltovarmuusjärjestelyä, jossa Huoltovarmuuskeskuksella ja elintarviketoolilla on tärkeä rooli. Ajankohtainen teema keräsi ison joukon pohjoismaisia vieraita, mutta samalla erittäin laajan mediahuomion digitaalisessa mediassa sekä printtimediassa. Kokoukseen paikan päälle osallistui pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist sekä perjantaiamun osuuteen etänä maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen.

Kokouksen aluksi käytiin läpi maaseutunuorten, Pellervon ja ÖSP:n vedolla Närpiö-ilmioita. Närpiö on saavuttanut ison roolin kasvihuonevihannestuottajana Suomessa. Tämä on vaatinut panostuksia ympäröivältä yhteiskunnalta, jotta monikansallinen yhteisö toimii hyvin ja sitouttaa maahanmuuttajat osaksi paikallista yhteisöä. Kokoukseen osallistui myös laaja joukko maaseutunuria eri Pohjoismaista.

Kesäkokouksen pääpuheenvuorona kuultiin Kati Partasen tilannekatsaus Maailman tuottajajärjestön tilanteeseen vuosikokouksen jälkeen. WFO:n kokouksessa Kati Partanen oli valittu hallituksen eurooppalaiseksi jäseneksi ja samalla järjestön treasurer-rooliin seuraamaan talouden kehitystä. Lisäksi työryhmistä kokoukselle raportoivat kuluttaja-asiaryhmä ruokakilpailu EMB-LA:sta, ilmastyöryhmä ja ympäristöryhmä itämeriyhteistyöstä BFFE:n alla sekä LRF:n Christina Furustam kauppapoliittisesta tilanteesta.

NBC on vuonna 1934 perustettu pohjoismaisten tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöfoorumi. Jäseninä ovat Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf ja Osuustoimintakeskus Pellervo (Suomi), Lantbrukarnas Riksförbund LRF (Ruotsi), Landbrug og Fødevarer (Tanska), Bændasamtök Islands (Islanti), Norges Bondelag ja Norsk Landbrukssamvirke (Norja). NBC:n Suomen osaston johtokunnassa ovat mukana MTK:n, SLC:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon edustajat. Puheenjohtajana on puheenjohtaja Juha Marttila, varapuheenjohtajana puheenjohtaja Mats Nylund ja sihteerinä Juha Ruippo.

World Farmers' Organisation WFO – Maailman viljelijäjärjestö

WFO on vuonna 2011 perustettu maailman tuottaja- ja osuustoimintajärjestö, jossa on mukana lähes 100 järjestöä maapallon kaikista maanosista. WFO edustaa 1,3 miljardia alkutuottajaa 40 maasta. Suomesta WFO:n jäsenenä on MTK. WFO jatkaa edeltäjänsä IFAP:n (International Federation of Agricultural Producers) työtä, joka toimi vuosina 1946–2010. MTK on ollut mukana alusta lähtien viljelijöiden globaalissa yhteistyössä jatkaen aktiivista rooliaan IFAP:ssa.

Koronan jälkeinen paluu fyysisiin kokouksiin auttaa maailman viljelijäjärjestöä motivoimaan jäseniään aktiivisiksi. Järjestön kymmenes vuosikokous järjestettiin 7.-10.6.2022 Unkarin Budapestissa. Paikan päällä oli 34 järjestön 35 äänivaltaisesta jäsenestä.

Varapuheenjohtajana tähän asti ollut Arnold Puech d'Alissac (FNSEA/Ranska) valittiin puheenjohtajaksi Theo de Jagerin viiden vuoden puheenjohtajuuskauden jälkeen. Vastaehdokkaana ollut Uuden-Seelannin Katie Milne valittiin varapuheenjohtajaksi. Euroopan viljelijöitä hallituksessa edustaa seuraavat kaksi vuotta Kati Partanen ja hän toimii jatkossa myös hallituksen treasurer-roolissa. Ajankohtaiskatsauksessaan väistyvä puheenjohtaja Theo De Jager korosti omassa tilannekuvassaan WFO:n aktiivista osallistumista World Economic Forumiin kokouksiin samoin kuin Food Systems Summitissa. WFO on pystynyt saavuttamaan aseman, jossa on mahdollisuus korkealla poliittisella tasolla viedä eteenpäin viljelijöiden agendaa.

Maksamattomia jäsenmaksuja WFO pyrkii korjaamaan jäsenmaksu-uudistuksella. Teollisuusmaiden jäsenmaksut pysyvät entisellään, muiden maksumäärä laskee ja kriisiapuun luodaan myös tukirahastomalli. Solidaarisuusrahastolla autetaan taloudelliseen ahdinkoon joutuneita viljelijäjärjestöjä kolmen vuoden ohjelmalla.

WFO:n ulkopuolinen rahoitus on kasvamassa nopeasti ja heikossa kunnossa ollut talous on saatu korjattua kahden fyysisen kokouksen jäätyä väliin. Yleiskokouksessa hyväksyttiin politiikkapaperit nuorten ja naisten asemasta tukitoimenpitein, osuuskuntatyöstä ja innovaatioista. Kati Partanen veti aikaisemmin WFO:n naiskomiteaa ja oli keskeisessä roolissa politiikkapaperin uudistuksessa. Seuraavaksi WFO valmistelee päivitystä kauppapoliittikkapaperiinsa ja viisi vuotta sitten päätettyyn strategiaansa.

Järjestön uusi puheenjohtaja Arnold Puech d'Alissac haluaa uuden hallituksen toimivan aikaisempaa enemmän tiiminä, jossa hallituksen jäsenillä on omat vastualueensa. Puech d'Alissac haluaa painottaa WFO:n työssä nuorten asemaa muun muassa luomalla Gymnasium -koulutusohjelman lisäksi.

si nuorten suoran edustuksen WFO:n hallitukseen. Asiaa käsitellään seuraavassa vuosikokouksessa. Kati Partanen on uudistanut Euroopan jäsenten yhteistyömallia ja tiedonvälitystä meneillään olevista WFO-asioista.

WFO:lla on useita erityistyöryhmiä. Jokaisessa ryhmässä kaikilla maanosilla on kaksi paikkaa. Pitkään WFO:n naisten ryhmän fasilitaattorina toimineen Kati Partasen tultua valituksi WFO:n hallitukseen Euroopan edustajana MTK:ta on vain ruokaturvaryhmässä jäsenenä Juha Ruippo.

WFO on viljelijöiden puhemies YK:ssa

Nälänhätä maailmassa on kasvussa, elintarviketurva heikkenemässä ja aliravitsemus kasvamassa. Äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät. Viljelijöiden pääsy käsiksi tuotantoresursseihin, sukupuolten tasa-arvo, nuorten vaikutusmahdollisuudet ja markkinoille pääsy ovat edelleen haasteita. Viljelijät ovat ensimmäisiä, jotka kohtaavat nämä ongelmat ja joiden pitää ratkaista niitä päivittäin, jotta ruokaa voitaisiin tuottaa enemmän ja kestävämmin vähemmällä tuotantopanoksilla.

WFO:n vahvistaman The Farmers' Route -ohjelma mukaisesti WFO edistää viljelijöiden omaa lähestymistapaa maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi ja korostaa tapaa, jolla viljelijät ympäri maailmaa ovat jo rakentamassa kestävämpää tulevaisuutta koko ihmiskunnalle. Ohjelma on myös ohjenuora WFO:n valmistautuessa YK:n Food Systems Summit -jatkotyöhön.

Ohjelmassa korostetaan, että maailma on vuosituhansien ajan elänyt viljelijöiden työssä ja sitoutumisessa. Kuitenkin päätöksentekijät kansallisesti ja kansainvälisesti tekevät heidän päivittäiseen työhönsä ja elämäänsä koskevat päätökset. Viljelijöiden on sanottava mielipiteensä ja osoitettava tietään kohti kestävää kehitystä.

WFO kokoaa viljelijät yhteen YK:n ilmastokokouksissa

Maa- ja metsätalouden rooli ilmastomuutoksessa on iso ja vaativa. On välttämätöntä, että viestinnässä tuodaan esille maatalouden asema ja sen merkitys ilmastotyössä. Monet ihmiset ovat kovin etäällä perustuotannon arjesta,

mikä vaatii tutkimuksiin perustuvaa faktatietoa ja sen tehokasta viestintää. Maataloustuotannon olosuhteet ovat maapallon eri osissa hyvin erilaiset, mikä on otettava huomioon ratkaisuisissa.

The Climakers on tärkeä WFO:n toimintatapa, jolla viljelijöillä on konkreettinen mahdollisuus esittää toimenpiteitä ilmastomuutokseen sopeutumisen edistämiseksi. Maatalous sitoo miljardeja tonneja hiiltä ilmakehästä. On löydettävä kannusteet, miten työstä maksetaan viljelijöille.

YK:n ilmastokokous on nostanut WFO:n roolia viljelijöiden ilmastoryhmittymän vetäjänä jo COP26 Glasgow:ssa ja valmisteluissa syksyn Sharm el Sheikhin COP27-kokoukseen. COP26 sitoutti teollisuusmaita ilmastorahoitukseen. COP27:ssa kehitysmaat käänsivät rahoituksen painopistettä enemmän viljelijöiden kannalta oleelliseen ilmastomuutokseen sopeutumiseen. WFO:n ilmastotyöryhmän vetäjällä NFU:n Ceris Jonesilla oli tärkeä rooli viljelijöiden työn organisoimisessa COP-kokouksissa. Ilmastokokoukset linkittivät myös MTK:n työn AgriCordissa yhteen WFO:n työn kanssa, kun järjestöt toimivat yhdessä viljelijöiden edun vaalijoina.

FFD ja kehitysyhteistyöverkosto AgriCord

MTK on AgriCord Allianssin jäsen ja näin ollen kansallinen maatalousjärjestö Food and Forest Development Finland (FFD) -kehitysjärjestön perustajana ja tukena. AgriCord Allianssin kautta MTK vahvistaa maa- ja metsätaloussektoreilla toimivia tuottajajärjestöjä globaalissa etelässä, pitää sektorien tärkeyttä esillä kehityspolitiikassa ja -rahoituksessa. Tämän työn tärkeys on entisestään vahvistunut covid-19-pandemian aikana ja ilmastomuutoksen vaikutusten alkaessa tuntua. AgriCord on pyrkinyt nostamaan esille ilmastorahoituksen pullonkauloja, kuten minkä vuoksi pientuottajat eivät yleensä saa tukea ilmastosopeutumiselleen tai pääse osallisiksi kompensatorahoitukseen.

FFD on kymmenen vuotta vanha kehitysjärjestö, joka tukee kehittyvien maiden viljelijäjärjestöjä ja osuuskuntia parantaakseen heidän ja heidän perheidensä toimeentuloa maaseudun elinkeinojen kautta. Vahvistamme naisten ja tyttöjen asemaa niin järjestöjen päätöksenteossa kuin elinkeinonharjoittajina.

Tuemme kumppaniemme sopeutumista ilmastomuutokseen ja osallistamme heitä myös ilmastomuutoksen hillintään. Toimintamme tukee useampaa kestävästä kehityksen tavoitetta, mutta erityisesti köyhyyden vähentämistä (1.), ruokaturvan parantamista (2.), sukupuolten tasa-arvoa (5.), ihmisarvoisen työn ja talouskasvun tukemista (8.) ja ilmastotekoja (13.). MTK on jäsen viljelijäjärjestöjen AgriCord -allianssissa, johon kuuluu 12 ns. Agri-Agencya eri maista mukaan lukien FFD. Verkoston jäsenenä FFD toteuttaa Allianssin yhteistä Farmers Fighting Poverty-ohjelmaa, mikä vähentää köyhyyttä viljelijäjärjestöjen kautta.

Kehitysyhteistyöhankkeiden kokonaisbudjetti 2022 oli n. 1,1 miljoonaa euroa. Rahoitus toiminnalle saatiin Suomen ulkoasiainministeriön, Ranskan (AFD) kehitysjärjestöltä ja Euroopan komissiolta osin suoraan ja osin IFAD:n teknisellä tuella. Hankkeilla tuettiin maa- ja metsätalouden tuottajajärjestöjä tai osuuskuntia eri aloilla, kuten metsänhoidon, hunajan, maidon ja vihannesten tuotannossa sekä kalankasvatuksessa. Tuetut järjestöt sijaitsevat Hondurasissa, Keniassa, Nepalissa, Tansaniassa ja Vietnamsissa. Niiden kautta saavutettiin suoraan yli 23 000 tuottajaa, joista noin 30 % oli naisia. Kaiken kaikkiaan hankkeista hyötyi noin 115 000 henkeä.

Vuoden 2022 aikana FFD valmisteli neljä hanketta UM:n hankehakuun, mitkä saivat kaikki rahoituksen vuosille 2023–26. Yhteensä hyväksytyt rahoitus oli noin 1,6 miljoonaa euroa ja tuettavat järjestöt ovat Tansaniassa, Ugandassa ja Vietnamsissa.

Tuetuilla järjestöillä on suomalainen kummiyhdistys, joita olivat metsähoito-yhdistykset Savotta ja Päijät-Häme sekä MTK:n metsäosasto vuonna 2020. Maatalouspuolella kummeina toimivat: Suomen Puutarhanaiset ry, Puutarhaliitto ry, Pellervo osuustoimintakeskus sekä Suomen Kalankasvattajaliitto ry. Marraskuussa järjestettiin kummikoulutus, mikä keskittyi käymään läpi FFD:n toiminnan perusteet, kummimateriaalin sekä keskustelemaan kummien roolista etelän kumppanien sparraajina. Uusina kummeina mukaan on tulossa MHY Pirkanmaa, Paliskunnat ry sekä henkilöasiantuntijat LUKE:sta ja BSAG:sta.

FFD on vetänyt AgriCord Allianssissa ilmastotyötä 2018 lähtien. Vuonna 2022 FFD järjesti kolme koulutusta kouluttajille Building Resilience sopeutumistyökalun I osasta (Latalainen Amerikka, Vietnam ja Kamputsea). Lisäksi avustimme Togossa ranskalaisen AFDI:n järjestämää koulutusta mihin osallistui myös Asprodeb Senegalista. Lisäksi valmisteltiin FFD:n vetämän Building Resilience työkalun osa II, mikä ohjaa tuottajajärjestöjen ilmastosuunnittelua.

Syyskuussa 2022 FFD osallistui Forest and Farm Facilityn järjestämään kansainvälisen webinaariin Vietnamsissa, mihin osallistui noin 250 osallistujaa. Lisäksi FFD koordinoi yhdessä AgriCordin sihteeristön kanssa Allianssin osallistumisen COP-27 ilmastokokoukseen Egyptissä (AFDI, FFD, Trias, UPA-DI ja WeEffect).

FFD:n Tiina Huvio on AgriCordin hallituksessa tällä hetkellä ja Juha Ruippo edustaa MTK:ta AgriCordin yleiskokouksissa. Tiina Huvio edustaa MTK:ta myös FAO:n Forest and Farm Facilityn ohjauskomiteassa ja toimi sen puheenjohtajana.

Pohjoismainen metsänomistajajärjestö NSF, eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA

MTK on aktiivinen jäsen Euroopan metsäomistajajärjestössä CEPF:ssä (the Confederation of European Forest Owners). CEPF on kansallisten metsäomistajajärjestöjen kattojärjestö ja se valvoo noin 16 miljoonan metsäomistajan etuja Euroopan tasolla. Nämä yksityiset perheet ja metsänomistajat huolehtivat 60 prosentista Euroopan metsäpinta-alasta. MTK:n Puheenjohtaja Juha Marttila on CEPF:n hallituksessa. EU:n metsäasioiden määrän ollessa valtavan suuri, yhteistyö on CEPF:n ja jäsenjärjestöjen välillä tiivistä. MTK:n rooli CEPF kannanmuodostuksessa on merkittävä.

Pohjoismaiset metsäomistajat tekevät erittäin tiivistä yhteistyötä erityisesti eurooppalaisten metsäpoliittisten haasteiden tiimoilta. Yhteistyö on organi-

soitu Nordens Skogsägareorganisationers Förbund (NSF) muodossa. NSF:llä on osana CEPF:n toimistoa yhteinen metsäkoordinaattori Brysselissä. Vuonna 2022 metsäkoordinaattorina toimi suomalainen metsänhoitaja Maria Pohjala. Vuonna 2022 yhteistyötä NSF:n kanssa tiivistettiin ja meneillään olevat EU-prosessit priorisoitiin pohjoismaisen vaikuttamisen näkökulmasta. Kukin NSF:n jäsenmaa otti vastuulleen tiettyjen prosessien vaikuttamisyhteistyön koordinoimisen. CEPF:n lisäksi MTK:n rooli Copa-Cogecan metsäkantojen muodostamisessa oli merkittävä.

MTK on myös jäsenenä globaalissa metsäomistajien yhteistyöverkostossa IFFA:ssa (International Family Forestry Alliance). MTK:n edustajana hallituksen jäsenenä oli vuonna 2022 Satu-Marja Tenhiälä. IFFA:n toiminta perustuu perhemetsätalouden edistämiseen globaalilla tasolla. IFFA:n toimintaa on tuettu myös FFD:n kehitysyhteistyöaktiviteettien kautta. Järjestön puheenjohtajana toimi MTK:n entinen toiminnanjohtaja Antti Sahi.

MTK-KESKUSLIITON HALLINNON JA TOIMIELINTEN TOIMINTA

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 15 kertaa. Kokouksista kevätpuolella osa pidettiin vielä etäkokouksina Teams-sovelluksella edelleen jatkuvan koronapandemian vuoksi. Strategiapäivinä käsiteltiin valmistautumista eduskuntavaaleihin, liittokokousasiakirjaa, energia-asioita, maatalouden kannattavuuskriisiä ja siihen liittyviä MTK:n esityksiä varautumisen ministerityöryhmälle sekä markkinoita. Suurin syy kannattavuus- ja kriisiasioiden nousuun asialistalle oli 24.2. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen seuraukset.

Johtokunta käsitteli kokouksissaan myös muita maatalouteen, ympäristöön, metsänomistukseen, maaseutuyrittäjyyteen ja koulutukseen sekä muuhun edunvalvontaan, mm. vaalivaikuttamiseen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä kannanottoja. Myös monia maankäyttö-, sosiaali- ja veropolitiikkaan liittyviä asioita oli johtokunnan asialistalla.

Vuoden 2023 eduskuntaaleihin valmistautuminen omalla ohjelmalla oli käsitelyssä syksyllä useampaan kertaan. Kesäkuun 2022 liittokokouksen valmistelussa keskityttiin ennen kaikkea kokouksen asiakirjaan, joka sodan syttymisen jälkeen joutui uudelleen muokkaukseen. Johtokunta sai katsauksia puheenjohtajalta ja toiminnanjohtajalta sekä jäseniltä valiokuntien ja verkostojen kokouksista. Myös linjojen johtajat antoivat lyhyitä katsauksia kokouksissa asiantuntijoiden pöydällä olevista asioista.

Eri sidosryhmien, mm. ministeriöiden, muiden järjestöjen ja osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan yhteisöjäsenien kanssa. Johtokunta käsitteli ja teki päätöksiä myös keskusliiton taloudesta ja sijoituksista.

Johtokunta käsitteli liittojen ja valiokuntien lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli myös asiantuntija-alustuksia. Johtokunnan jäsenet kiersivät aktiivisesti liittojen ja yhdistysten kokouksissa ja tilaisuuksissa ympäri Suomea.

MTK:n Brysselin toimiston 30-vuotisjuhlat sekä siihen liittyvä johtokunnan

edunvalvontamatka saatiin lopultakin toteutettua pandemian vuoksi kahteen kertaan siirtämisen jälkeen syksyllä. Neljän päivän matkan aikana tavattiin lukuisia eri EU-instituutioiden virkahenkilöitä ja päättäjiä. Itse juhlaseminaari ja juhla järjestettiin keskiviikkona 26.10. Johtokunnan kesäretkeä ei järjestetty, koska kyseessä oli liittokokousvuosi.

Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, mv. Juha Marttila Simosta (2009 –, johtok. jäsen 2005 -)
2. puheenjohtaja agronomi, mv. Mauno Ylinen Alahärmästä (2009 -, johtok. jäsen 2006 -)
3. puheenjohtaja TaM, mv. Markus Eerola Hyvinkäältä (2011 -)
maalaisyrittäjä Kati Partanen Iisalmesta (2011 -)
maanviljelijä Jaakko Halkilahti Salosta (2014 -)
maanviljelijä Asko Miettinen Joensuusta (2019 -)
maanviljelijä Susanna Valtonen Hämeenlinnasta (2022 -)
maanviljelijä Arto Laine Hattulasta (2021 -)
maanviljelijä Pekka Kärkäs Imatralta (2021 -)

Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Eerikki Viljanen, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja mv. Mikko Tirola sekä toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Johtokunnan sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana 15 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmistelee johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee päätöksiä keskusliiton talous- ja henkilöstöasioista siinä laajuudessa kuin johtoryhmän ohjesäännössä on määritetty. Lisäksi johtoryhmä nimeää järjestön edustajia eri ministeriöiden tms. työ- ja muihin ryhmiin.

Johtoryhmän kokoonpano:

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Marttila ja jäseninä 2. puheenjohtaja Mauno Ylinen, 3. puheenjohtaja Markus Eerola sekä toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Läsnaolo-oikeutettuna johtoryhmän kokouksiin osallistuivat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Eerikki Viljanen sekä metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin tarpeen tullen omien vastuualueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmän sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 55 MTK-liittojen nimeämää jäsentä, 20 MTK:n jäseniksi liittyneiden metsänhoitoyhdistysten nimeämää jäsentä, neljä yhteisöjäsentä ja kuusi asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous järjestettiin Espoon Hanasaassa 6.4.2022. Kokouksessa oli läsnä 63 varsinaista jäsentä, 6 varajäsentä ja valtakirjalla edustettuna 8 jäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli neljä edustajaa ja yksi osallistuja etänä.

Kokouksessa käsiteltiin 35. Liittokokouksen asiakirjaluonnos, joka lähetettiin liittokokouksen käsiteltäväksi. Vuoden Helmi -palkinto myönnettiin MTK-lisalmelle Maaseutu Tutuksi lapsille-hankkeesta. Valtuuskunta vahvisti MTK:n ja MTK-konsernin edellisen vuoden tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden asianomaisille.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin jatkamaan Eerikki Viljanen MTK-Uudeltamaalta, 1. varapuheenjohtajaksi Tero Lahti MTK-Keski-Suomesta ja 2. varapuheenjohtajaksi Sari Lantta Mhy Mänty-Saimaalta.

Valtuuskunnan syyskokous järjestettiin 23.–24.11.2022 Espoon Hanasaassa pandemian jälkeen ilman poikkeusjärjestelyjä. Kokouksessa oli läsnä 65 varsinaista jäsentä, 12 varajäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli viisi edustajaa.

Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion. Ensimmäisenä päivänä aloitettiin yleiskeskustelu, jossa tehtiin henkilöesitykset toisen päivän vaaleihin. Ensimmäisen kokousosauuden päätteeksi annettiin kullekin johtokunnan vaaliin osallistuneelle ehdokkaalle aikaa esittäytyä. Illallinen nautittiin Säätytalolla maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvisen isännöimänä.

Toinen kokouspäivä jatkui yleiskeskustelulla ja tämän jälkeen kuultiin asiantuntijoiden vastaukset ja siirryttiin henkilövaaleihin. Puheenjohtajaksi valittiin jatkamaan äänestyksessä Juha Marttila, hänen vastaehdokkaansa oli Pekka Pesonen. 2. puheenjohtajaksi valittiin myös äänestyksessä Tero Lahti ja 3. puheenjohtajaksi Arto Laine. Markus Eerola valittiin Laineen tilalle johtokuntaan tämän jäljellä olevaksi loppukaudeksi. Kati Partanen sekä Jaakko Halkilahti uusivat jatkokautensa johtokunnassa.

MTK:n valtuuskunnan kokoonpano 2022

	MTK-Liitot	Nimi
1	Etelä-Pohjanmaa	Huhtala Arto
2	Etelä-Pohjanmaa	Kankaanpää Timo, pj.
3	Etelä-Pohjanmaa	Kohtakangas Kati
4	Etelä-Pohjanmaa	Isomäki Jaakko
5	Etelä-Pohjanmaa	Ojala Tero
6	Etelä-Pohjanmaa	Rantala Suvi
7	Etelä-Pohjanmaa	Uitto Hannu
8	Etelä-Savo	Makkonen Otto
9	Etelä-Savo	Hämäläinen Sanna pj
10	Etelä-Savo	Pajunen Taneli
11	Häme	Kantola Matti
12	Häme	Haarala Lassi-Antti pj
13	Häme	Mänki Marianne
14	Häme	Parikka Pia
15	Häme	Väilä Päivi
16	Kaakkois-Suomi	Hovi Petri
17	Kaakkois-Suomi	Pesonen Helena
18	Kaakkois-Suomi	Savelainen Ville

19	Kaakkois-Suomi	Seitsonen Matti pj
20	Keski-Pohjanmaa	Ala-Kopsala Atso pj
21	Keski-Pohjanmaa	Vuotila Henna
22	Keski-Pohjanmaa	Kanala Arsi
23	Keski-Suomi	Jalkanen Juhana pj
24	Keski-Suomi	Lahti Tero
25	Keski-Suomi	Ahonen Tomi
26	Lappi	Kasurinen Hanna-Mari pj
27	Lappi	Leinonen Tuomo
28	Pirkanmaa	Hevonoja Jani
29	Pirkanmaa	Niittyoja Jukka pj
30	Pirkanmaa	Välikoski Anu-Maarit
31	Pohjois-Karjala	Myllynen Kalle
32	Pohjois-Karjala	Mäkisalo Jouni pj
33	Pohjois-Karjala	Pennanen Kari Pekka
34	Pohjois-Savo	Huuskonen Jukka
35	Pohjois-Savo	Sirviö Perttu pj
36	Pohjois-Savo	Kiiski Atte
37	Pohjois-Savo	Räty Simo
38	Pohjois-Suomi	Ahlholm Jari pj
39	Pohjois-Suomi	Komulainen Eija
40	Pohjois-Suomi	Joensuu Sauli
41	Pohjois-Suomi	Mulari Laura
42	Pohjois-Suomi	Ojantakanen Jukka
43	Satakunta	Heikola Otso pj
44	Satakunta	Kangasvuori-Hosike Anne
45	Satakunta	Ruski Jari
46	Satakunta	Tiusanen Johannes
47	Satakunta	Uusitalo Mikko
48	Uusimaa	Kurki Sanna
49	Uusimaa	Kyrö Aleksis pj
50	Uusimaa	Viljanen Eerikki
51	Varsinais-Suomi	Ahokas Pekka
52	Varsinais-Suomi	Kirjonen Ari-Pekka pj

53	Varsinais-Suomi
54	Varsinais-Suomi
55	Varsinais-Suomi

Mahkonen Tero
Riiko Kaisa
Setälä Anna

Yhteisöjäsenet

1	STKL
2	ProAgria
3	Suomen Yhteismetsät
4	Suomen Hippos ry

Nimi

Ingman Kenneth
Keisala Merja
Kerkelä Antti
Voutilainen Harri

Mhy-alueet

1	Itä-Suomi
2	Itä-Suomi
3	Itä-Suomi
4	Itä-Suomi
5	Itä-Suomi
6	Itä-Suomi
7	Itä-Suomi
8	Itä-Suomi
9	Länsi-Suomi
10	Länsi-Suomi
11	Länsi-Suomi
12	Länsi-Suomi
13	Länsi-Suomi
14	Länsi-Suomi
15	Länsi-Suomi
16	Länsi-Suomi
17	Pohjois-Suomi
18	Pohjois-Suomi
19	Pohjois-Suomi
20	Pohjois-Suomi

Nimi

Aalto Jouni
Lantta Sari
Tirola Mikko
Otronen Päivikki
Tolppanen Tapio
Vauhkonen Mikko
Koskiaho Lari
Hatakka Markku
Hakala Herman
Sillanpää Jarmo
Mäntylä Juha
Raininko Tuomo
Piekkä Tuula
Kataja Jukka-Pekka
Villman Jarmo
Pettersson Outi
Lehtiniemi Heikki
Granroth Aaro
Heikkilä Matti
Moilanen Heikki

Asiantuntijajäsenet

1	Valio Oy
---	----------

Nimi

Toimitusjohtaja Annikka Hurme

2	Mela	Toimitusjohtaja Päivi Huotari
3	Osuustoimintakeskus Pellervo ry	Toimitusjohtaja Mari Kokko
4	Atria Yhtymä Oyj	Toimitusjohtaja Flink Reijo
5	Berner Oy	Toimitusjohtaja Antti Korpiemi
6	Luke	Professori Johanna Buchert

Metsävaltuuskunta

Metsävaltuuskunta kokoontui vuonna 2022 yhden kerran. Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 3.11. Espoon Hanasaassa. Kokouksessa valtiovallan tervehdyksen toi valtionvarainministeri Annika Saarikko. Vuoden Kymppi -tunnustus luovutettiin Metsänhoitoyhdistys Oulun Seudulle. Metsävaltuuskunta myönsi kultaisen ansiomerkin Annukka Kimmolle, Kari Immoselle ja Auvo Kaivolalle.

Varsinaista kokousta edeltäneenä päivänä 2.11. Espoon Hanasaassa järjestettiin metsävaltuuskunnan 80 vuotis-juhlaseminaari ja illallinen. Seminaarin jälkeen metsävaltuuskunnan kokousedustajat pitivät suuralueittaiset kokouksensa.

Metsäjohtokunta

Metsäjohtokunta kokoontui vuonna 2022 yksitoista kertaa. Lisäksi pidettiin yksi sähköpostikokous. Kokouksissa käsiteltiin monipuolisesti metsäalan ajankohtaisia aiheita ja linjattiin metsällisen edunvalvonnan suuntaa. Metsäjohtokunta myönsi 32 ansiomerkkiä ja 7 hopeista ansiomerkkiä.

Metsäjohtokunnan perinteinen kesäretki suuntautui Itä-Suomeen, Pohjois-Karjalan maakuntaan. Ensimmäisenä retkipäivänä metsäjohtokunta kuuli alueen metsänhoitoyhdistyksen ajankohtaiset terveiset ja vieraili erilaisten metsäisten toimijoiden luona. Päivän päätteeksi vaihdettiin ajatuksia eri sidosryhmien edustajien kanssa illallistilaisuudessa. Toisena retkipäivänä metsäjohtokunta piti kokouksensa ja sen jälkeen pidetyssä seminaarissa kuultiin ajankohtaisista metsiin liittyvistä tutkimushankkeista.

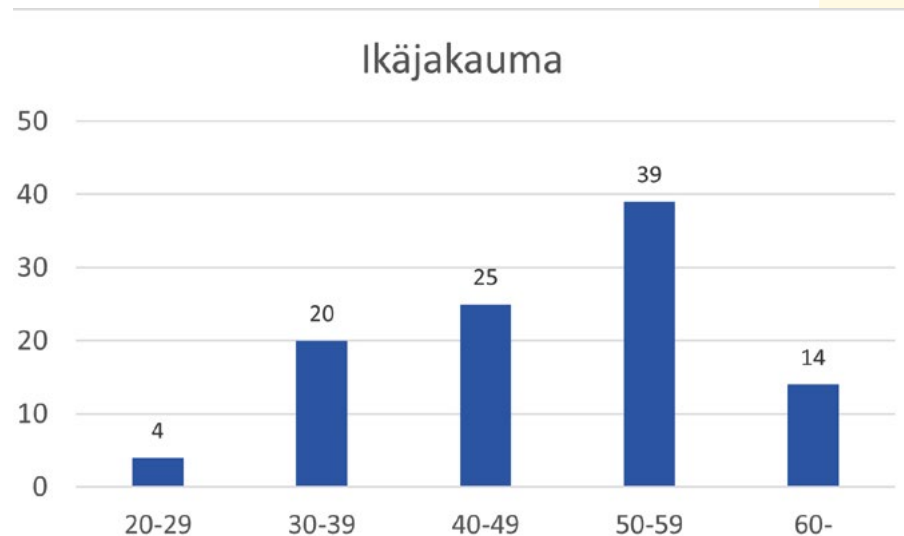

HENKILÖSTÖKERTOMUS

Keskusliitossa työskenteli vuoden 2022 lopussa 102 henkilöä. Henkilöstön määrä on noussut edellisiin vuosiin nähden (2019: 90 henkilöä, 2020: 92 henkilöä ja 2021: 89 henkilöä). Henkilöstömäärän nousu johtuu ennen kaikkea määräraikaisten hankehenkilöiden selvällä nousulla sekä tietyillä sijaisuuksilla. Myös joitakin uusia positiota perustettiin.

Naisten osuus henkilöstöstä vuoden 2021 lopussa oli 53 % ja miesten 47 %. Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 49 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen kesto oli 8 vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus on maltillista. Vakituisten henkilöstön kokonaisvaihtuvuus on noin 17 %, mikä on noussut vuodesta 2021 (7 %). Työsuhteet ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja kokoaikaisia.

Ikäjakauma 31.12.2022:

Aktiivinen kehittäminen jatkui vuonna 2022. Vuonna 2021 aloitetussa organisaation kehittämishankkeessa valmisteltu organisaatio käynnistyi vuoden 2022 alussa. Alkuvuonna järjestö toteutti vielä joitakin uuteen organisaatioon liittyviä rekrytointeja. Vuoden alussa MTK:n operatiivinen johtoryhmä aloitti toimintan-

sa ja säännölliset koko henkilöstölle avoimet asiantuntijapalaverit käynnistyivät. Asiantuntijapalaverien tarkoitus on jakaa ajankohtaista tietoa ja osaamista organisaation sisällä.

Organisaation läpileikkaavaa yhteistyötä vahvistamaan sekä MTK:n tärkeitä teemoja edistämään perustimme asiantuntijaryhmiä. Ensimmäiset asiantuntijaryhmät käynnistyivät loppukesällä 2022. Asiantuntijaryhmien käynnistymistä tuettiin valmennuksilla. Tehtäväkuvaukset täsmennettiin kehityskeskustelukierroksen yhteydessä ja tehtävänimikkeitä yhtenäistettiin loppuvuonna.

Uuteen organisaatioon liittyvien rekrytointien lisäksi toteutimme hankehenkilöiden rekrytointeja sekä muutamia korvausrekrytointeja eri asiantuntijatehtäviin. Kesäksi palkkasimme kesätyöntekijöitä ja Brysseliin toimistoon harjoittelijoita 5 kuukauden harjoittelujaksolle.

Koronapandemian vaikutusten vähennettyä siirryimme joustavaan ja tehokkaaseen työntekemisen tapaan, jossa yhdistyy monipaikkaisen työn joustavuus ja yhteisöllisyyttä vahvistavat fyysiset kohtaamiset niin yksiköittäin kuin organisaatiotasolla.

Vuonna 2022 toteutimme henkilöstötutkimuksen ja sitä täydentävän pulssikyselyn. Käsitelimme tulokset ja sovimme kehittämistoimista yksiköittäin ja keskusliiton tasolla. Tulosten perusteella työpaikan vahvuuksia ovat olleet työtovereilta saatu apu ja tuki, hyvä yhteishenki, hyvä osaamistaso sekä työn mielenkiintoisuus. Kehittämiskohteiksi nousi erityisesti työn henkisen ja kognitiivisen kuormituksen vähentäminen.

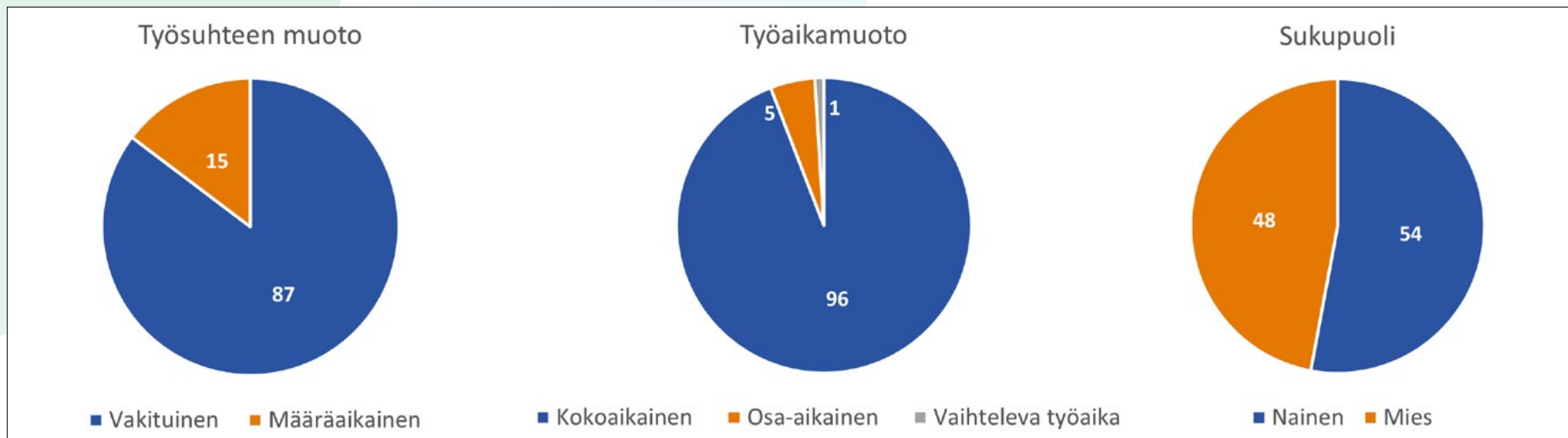
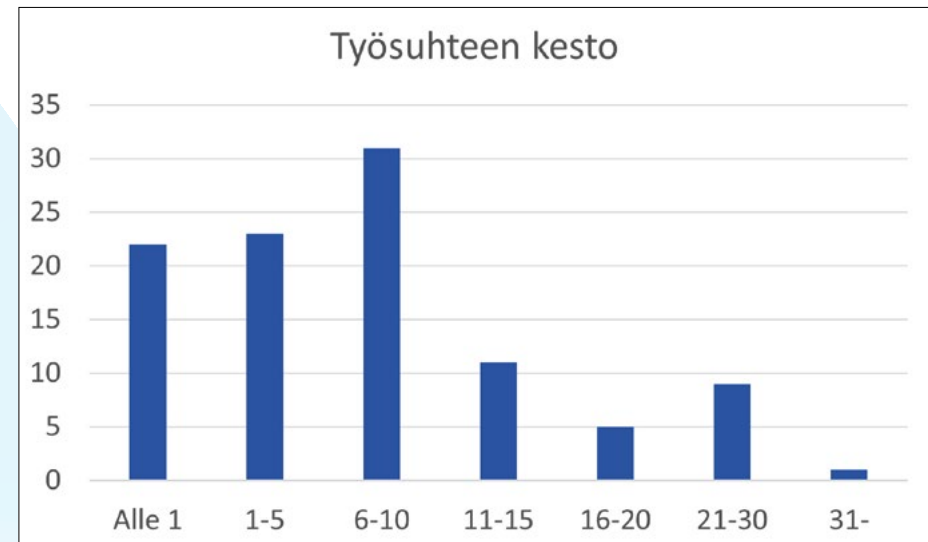
Keskusliiton henkilöstön kehittäminen jatkui normaalein toimin keskittyen asiantuntijoiden oman substanssiosaamisen kehittämiseen sekä uuden organisaation käynnistämiseen. Henkilöstölle tarjottiin monipuoliset mahdollisuudet tietoteknisten taitojen kehittämiseen Eduhousen koulutustarjonnan kautta.

Vuoden 2022 syksyllä käynnistimme kvartaaleittain toteutettavat esihenkilöille tarkoitetut esihenkilötärskyt, joissa on käsitelty ajankohtaisia johtamisen ja esi-

henkilötyön teemoja. Talon yhteisiä perehdytystilaisuuksia järjestimme vuoden mittaan kolme kertaa. Sisäisen viestinnän ja tiedonkulun varmistamiseksi jatkoimme säännöllisiä yhteisiä henkilöstötilaisuuksia ja infoja.

Jatkoimme työhyvinvoinnin monipuolista ylläpitämistä ja kehittämistä yhteistyössä henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa. Vuoden aikana pidimme useita työhyvinvointia tukevia tietoisuuksia sekä valmennuksia. Jatkoimme edelleen 50 vuotta täyttäneiden mahdollisuutta osallistua työkykyä tukevaan Kuntoviikkoon.

Kuntoviikko on ennalta ehkäisevää varhaisvaiheen kuntoutusta, jota Kela tukee. Syksyllä toteutimme EA1-ensiapukoulutuksen. Lisäksi tuimme henkilöstön hyvinvointia, liikunta- ja kulttuuriharrastuksia tarjoamalla virike-etua. Vuonna 2022 sairauspoissaolot nousivat jonkin verran edellisvuosista. Sairauspoissaoloprosentti oli 2 %. Jatkoimme henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen tähtäävää yhteistyötä työeläkeyhtiö Varman kanssa. Myös työtaturma- ja työkyvyttömyyseläketietojen näkökulmasta vuoden 2022 tilanne oli erinomainen. Vuonna 2022 aloitimme työn MTK:n toimintakentän turvallisen työskentelykulttuurin kehittämiseksi.

TIETOHALLINTO

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui toimintavuonna 10 kertaa. Johtoryhmän kokoonpano säilyi ennallaan koko toimintavuoden. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Heikki Laurinen, jäseninä Jyrki Wallin ja Anu Nissinen sekä sihteerinä Kimmo Kallionalusta. Ryhmän vastuuna on koko MTK-ryhmää koskevat yhteiset toimintamallit ja palvelut sekä kokonaisarkkitehtuurin periaatteet ja tietoturva.

Tietohallinnon organisoitumista ja vastuita muutettiin vastaamaan voimaantulleita organisaatiokohtaisia toimintamalleja ja ennakoimaan entistä paremmin toimintaympäristön muutoksia. Toiminnan vaatimukset ja teknologian muutosnopeus edellytti tietohallinnon painopisteiden yhteensovittamista ja päätöksenteon terävöittämistä. Muutoksessa huomioitiin perusrakenteet, tehtäväalueen selkeys, asiantuntijatyön ICT-intensiivisyys sekä sidosryhmätyön vaatimukset. Tietohallinnon ja operatiivisen johtoryhmän vastuulla on kokonaisuutena toimintaa tehostavien tietotekniikkapalveluiden kehittäminen ja johtaminen sekä päätöksenteko uusien konseptien ja palveluiden kehittämisestä vastuualueiden esityksien pohjalta.

Tietohallinnon johtoryhmän ja organisaatiokohtaisten operatiivisten johtoryhmien yhteistyöllä varmistettiin organisaation kyvykkyys teknologian hyödyntämiseen. Asiantuntijatyön tuottavuus edellyttää sujuvaa tietotyötä läpi organisaation. Noudattamalla hyvää tietohallintotapaa perustietotekniikan tuottamisessa varmistettiin palvelutuotannon korkea suorituskyky ja palvelutuotannon hallittu muutos monipaikkaisen työn lisääntyessä.

Perustietotekniikan ratkaisuissa kehittäminen kohdistettiin kapasiteettipalveluiden uudistamiseen ja taustapalveluiden modernisointiin. Palveluiden korkea kypsyystaso säilytettiin ja lisäksi kasvatettiin kyvykkyyttä tuottaa tietoteknisiä palveluita monipaikkaisen tietotyöympäristön tarpeisiin. Loppukäyttäjien käyttäytyvyys säilyi korkealla tasolla läpi toimintavuoden. Kasvatimme tietohallinnon kyvykkyyttä vastata organisaation digitalisaation kasvuun palkkaamalla ICT-arkkitehtuurista vastaavan asiantuntijan.

Tietoturvaan liittyvän osaamisen kehittämisellä ja teknologiaa hyödyntämällä nostimme tietotyöympäristön tietoturvan tasoa. Nimesimme organisaatiolle tietosuojavastaavan, joka seuraa henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojasäännösten noudattamista. Tietosuojavastaava neuvoo henkilötietojen käsittelyssä ja toteuttaa tarvittaessa henkilötietoja sisältävien uusien palveluiden vaikutusarvioinnin.

Järjestimme johdolle, esimiehille ja avainhenkilöille tarkoitetun tietohallintopäivän 1.12.2022. Tavoite oli avata keskustelua ajankohtaisista ilmiöistä ja teemoista digitalisaatioon ja tietotyöhön liittyen. Joulukuussa 2022 aamupäivän teemana oli kokonaisarkkitehtuurin merkitys digitaalisten palveluiden kehitystyössä. Tilaisuuden puhuja Timo Rinne Sanoma Oyj:ltä kuvasi esityksessään mitä kaikkea digitaalisten palveluiden kehittäminen on tarkoittanut toimintamalleissa, strategiassa ja päivittäisessä tekemisessä.

Toimintavuonna jatkoimme voimakasta panostusta vuonna 2020 käyttöön otetun jäsenpalvelualustan kehitystyössä. Perustoimintojen vakauttaminen tuotti tuloksia ja ydinprosessien osalta saavutettiin merkittävää edistymistä. Toimintamallien yhtenäistäminen ja osaamisen kehittäminen läpi järjestöketän edellytti asiantuntijoiden hyödyntämistä sekä organisaation sisällä että ulkoisten kumppaneiden taholta.

Käynnistymme kokonaispalvelusopimuksen arvioinnin ja markkinatilanteen kartoittamisen ICT-kokonaispalveluiden osalta. Voimassa oleva sopimuskautsi viestintäpalveluiden, kapasiteetti- ja loppukäyttäjäpalveluiden sekä tietoliikennepalveluiden osalta päättyi Elisa Oyj:n kanssa kesällä 2023.

TALOUSTIEDOT

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry konsernin konsernitiilin päätökseen on vuonna 2022 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestimedia Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaisten Talo Oy (66,04 %). Osakkuusyhtiöinä konsernitiilin päätökseen on sisällytetty Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), MTK Hankinnat Oy (42,00 %), Myyntimestarit Oy (31,62 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (20,65 %), ja Töitä Suomesta Työvoimapalvelut Oy (33,33 %) sekä tilikaudella perustettu Dataspace Europe Oy (31,72 %).

Konsernin tilikauden tulos oli +53,1 milj. euroa voitollinen (+18,2 milj. euroa vuonna 2021). Tilikauden ylijäämä verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli +52,3 milj. euroa voitollinen (+17,1 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista lisäarvoa.

Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2022

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) jatkoi toista vuotta perätiäin voimakasta kasvuaan tilikauden 2020 poikkeuksellisen alhaiselta tasolta koronapandemian jäädessä hiljalleen taakse. Kulujäämä nousi +13,9 % eli +1,534 milj. euroa ollen 12,532 milj. euroa (+7,5 %, 10,998 milj. euroa) alit- taen kuitenkin budjetoidun (13,735 milj. euroa):

- Varsinaisen toiminnan kulujäämän jääminen budjetoidusta selittyy yhtäältä henkilöstökulujen jääminen budjetoitua -0,6 milj. euroa alemmaksi, koska keskusliiton toimiston organisaation järjestelyyn liittyneet kaikki rekrytoinnit eivät toteutuneet heti tilikauden alussa ja vapaaehtoiset henkilöstökulut jäivät budjetoidusta
- Lisäksi alkuvuosisuoliskoon 2022 vaikutti edelleen koronapandemia, mikä johti siihen, että mm. matkakulut sekä kokous- ja neuvottelukulut jäivät edelleen molemmat selvästi budjetoidusta

- Varsinaisen toiminnan kulujäämä ei ole vertailukelpoinen vuotta 2020 edeltäviin vuosiin verrattuna johtuen siitä, että jäsenpalvelurekisterin kulut (n. -0,5 M€ vuonna 2019) raportoitiin aiemmin varainhankinnan kulujen sijaan varsinaisen toiminnan kuluina.

Edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kulut olivat 12,482 milj. euroa kasvaen +1,529 milj. euroa eli +14,0 % vuodesta 2021. Henkilöstökulut muodostivat merkittävimmän osan eli 61 % kaikista edunvalvonnan kuluista (66 % v. 2021). Henkilöstökulut kasvoivat +0,406 milj. eurolla eli +5,6 %.

Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimuksiin liittyviä veloituksia, joiden kokonaismäärä oli 1,710 milj. euroa (2021 1,390 milj. euroa).

Projektitoiminnan kulujäämä oli -0,533 milj. euroa (-0,216 milj. euroa). Projektitoiminnan kulujäämään vaikuttaa jossain määrin eri projektien tuottojen ja kulujen kohdentuminen eri tilikausien välillä.

Järjestökoulutuksen aktiviteetit säilyivät korkealla tasolla. MTK:n Säätio myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin sekä muuhun toimintaan 0,360 milj. euroa.

Jäsenlehti Mainion tuottaminen siirtyi Viestimedia Oy:lle vuoden 2016 alussa. Jäsenlehden kulujäämä kasvoi neljänneksellä ollen -0,226 milj. euroa tuottojen pysyessä alhaisina. Jäsenlehden v. 2012 toteutettu toimintakonseptin muutos kasvatti sen kulujäämää pysyvästi yli -0,3 milj. euroa. Jäsenviestintäkonsepti uudistuu vuonna 2023. Painettu lehti jaetaan kaksi kertaa vuodessa kaikille jäsenille. Samalla sen kulujäämä suurenee edelleen noin -0,1 milj. euroa.

Varainhankinta

Varainhankinnan bruttotuotot vuonna 2022 olivat +4,831 milj. euroa (+4,503 milj. euroa) kasvaen +7,3 %. Jäsenmaksujen bruttotuotoilla kyettiin kattamaan 31 % (32 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Jäsenmaksutuotot kasvoivat +0,323 milj. euroa ollen 4,673 milj. euroa jääden merkittävästi bud-

jetoidusta -0,562 milj. eurolla. Varainhankinnan uudistuksessa keskusliiton jäsenmaksujen bruttotuotot ovat jääneet toistaiseksi selvästi tavoitellusta tasosta sekä vuonna 2021 että 2022.

Varainhankinnan kulut -1,5 milj. euroa muodostuivat mm. jäsenhankintakampanjakuluista -0,2 milj. euroa sekä uuden jäsenpalvelurekisteri Oivan käyttöönottoon ja operointiin käytetyistä kuluista -1,2 milj. euroa. Varainhankinnan kustannukset keskusliitolle ovat kasvaneet järjestöuudistuksen johdosta erittäin voimakkaasti. Varainhankinnan bruttotuotoista lähes kolmannes menee kuluihin, mikä on pitkällä aikavälillä kestäväntöntä. Sen taustalla on jäsenmaksulaskutusprosessin kustannusten siirtyminen kokonaisuudessaan metsänhoitoyhdistyksiltä keskusliitolle, uuden jäsenrekisteripalvelun rakentamisen loppuunsaattaminen ja jäsenhankintakampanja. Nykyinen laskutusmalli on kustannuksiltaan liian korkea. Tilikauden aikana ennakoimattomia kuluja syntyi lisäksi metsänhoitoyhdistysten uuden toiminnanohjausjärjestelmän rajapinnan rakentamisesta jäsenpalvelurekisteriin. Varainhankinnan kuluiksi kirjattiin lisäksi -0,109 milj. euroa korvauksia maataloustuottajain yhdistysten järjestämistä koululaistapahtumista sekä Kokkaa kotimaista -kampanjasta. MTK:n Säätiö myönsi +0,070 milj. euron avustuksen näihin tapahtumiin. Varainhankinnan kulut nousivat yhteensä -1,463 milj. euroon.

Varainhankinnan nettotuotto kasvoi hieman 3,368 milj. euroon jääden merkittävästi varainhankinnan uudistusta alemmalle tasolle. Varainhankinnan nettotuotoilla kyettiin kattamaan 27 % varsinaisen toiminnan kulujäämästä.

Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -9,165 milj. euroa (-7,887 milj. euroa). Kulujäämä II kasvoi +16 % (-1,278 milj. euroa) ollen kuitenkin -0,4 milj. euroa budjetoitua (-9,559 milj. euroa) pienempi.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 60 % (2021 59 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja / tappiota ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten / palautusten muutok-

sia oli +8,2 milj. euroa (+11,7 milj. euroa). Kokonaisuutena juoksevalla sijoitustoiminnalla ei kyetty kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämää varainhankinnan jälkeen, mikä on pitkällä aikavälillä välttämätöntä keskusliiton kestäväen rahoitus pohjan varmistamiseksi.

Viestimedia Oy maksoi osinkoa 4,0 milj. euroa (4,0 milj. euroa). Muut osinkotuotot olivat 7,2 milj. euroa (7,8 milj. euroa). Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen kulujäämä oli -3,4 milj. euroa (-0,5 milj. euroa) negatiivinen. Tilikaudelta kirjattiin Revontulentie 9 kiinteistön peruskorjauksen vuosikuluksi -4,6 milj. euroa (v. 2021 -1,5 milj. euroa) ja lisäksi kuluja aktivoitiin -3,6 milj. eurolla (-0,5 milj. eurolla). MTK sai peruskorjauksesta merkittävän tunnustuksen, Hurraa -kunniamaininnan, Espoon kaupungilta. Hurraa-tunnustus-palkinto on espoolainen hatunnosto ajankohtaiselle, erityisen ansiokkaasti ja onnistuneesti toteutuneelle, rakennettuun ympäristöön liittyvälle teolle.

Espoon Henttaan (Suurpelto) osalta alueelle tullaan laatimaan maanomistajien esityksen mukaisesti useita pienempiä asemakaavoja, jotta alueen rakentaminen sekä maankäyttösopimusten laadinta voisi edetä aiempaa sujuvammin. MTK:n alueella omistaman maa-alueen koko oli tiikauden lopussa 13,0 hehtaaria.

Sijoitustoiminnan osalta vuosi oli hyvin kaksijakoinen sekä poikkeuksellinen. Likvideillä markkinoilla vuosi oli historiallisen heikko ja epälikvideillä hyvä ja osin erinomainen. Sekä korko- että osakesijoitusten tuotto oli samanaikaisesti huomattavan negatiivinen, mikä on hyvin poikkeuksellista. Vastaavaa ei ole koettu neljään vuosikymmeneen. Vaihtoehtoisten sijoitusten tuotto oli hyvä ja osin erinomainen.

Vuotta 2022 leimasi Venäjä hyökkäys Ukrainaan, voimakas hintapiikki raaka-aineiden hinnoissa ja 40 vuoteen voimakkain inflaatio. Keskuspankit kiristivät rahapolitiikkaa poikkeuksellisen paljon poikkeuksellisen nopeasti. Samaan aikaan poliitikot jatkoivat avokätistä finanssipolitiikkaa velkarahoituksella. Koronnostojen ensimmäiset vaikutukset reaali talouteen alkoivat näkyä. Työllisyys säilyi kuitenkin edelleen korkealla. Osakkeiden sisällä eni-

ten laskivat korkoherkät kasvu- ja pienyhtiöiden osakkeet. Korkosijoituksista yleisesti turvallisiksi koettujen valtionlainojen arvo laski eniten. Niiden paino oli keskusliiton salkussa vähäinen johtuen pitkän aikavälin strategisesta allokaatiomuutoksesta.

Keskusliiton pitkän ajan strateginen allokaatiomuutos, jossa vaihtoehtoisten sijoitusten painoa on järjestelmällisesti lisätty useiden vuosien ajan, on ainakin toistaiseksi ollut hyvin perusteltu ja onnistunut. Vaihtoehtoisten sijoitusten tasearvo kasvoi vuodessa 19 milj. eurolla (20 milj. eurolla) 96 milj. euroon. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus markkina-arvoin laskettuna nousi tilikauden lopussa 38,9 %:iin keskusliiton sijoituksista. Sijoitusvarallisuuden allokaation strateginen muokkaus jatkuu edelleen lähivuodet kasvattamalla pääomasijoitusten suhteellista osuutta.

Sijoitusvarallisuuden tuotto tilikaudelta 2022 oli hyvä erittäin haastavasta markkinasta huolimatta. Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustapoiden nettomäärä vuonna 2022 kasvoi edellisvuodesta ollen +62,6 milj. euroa (+13,9 milj. euroa). Sijoitustoiminnan hyvä tulos ja kauppavoittojen poikkeuksellisen korkea nettomäärä johtuivat erityisesti kahdesta syystä. Tilikauden aikana MTK myi omistamansa Finsilvan osakkeet. Vastaavan kertaluonteisen kauppavoiton kirjaaminen on erittäin harvinaista. Se paransi hieman keskusliiton pitkän aikavälin rahoituspohjan kestävyyttä muutoin haastavassa tilanteessa. Toiseksi MTK strategisen allokaation muutoksen tuomat hyödyt näkyivät positiivisina vaihtoehtoisten sijoitusten tuottoina samaan aikaan kun kaikkien likvidien sijoitusten tuotto oli negatiivinen. Vaihtoehtoisten sijoitusten kasvattaminen on toistaiseksi laskenut salkun arvon vaihtelua.

Osana MTK:n sijoitusohjesäännön ja sijoitusperiaatteiden uudistamista MTK:n johtokunta käynnisti vuonna 2017 pitkään omistettujen tiettyjen kotimaisten osakkeiden omistamisen vähentämishojelman. Ohjelma jatkuu edelleen.

Toukokuussa 2021 Finnpulp Oy jätti purkuhakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Purkuhakemuksessa yhtiö vaatii tehdashankkeen ym-

päristölupaa koskevan kielteisen päätöksen purkua ja ympäristöluvan välittömää antamista pääosin KHO:n vähemmistön hyväksymin lupaehdoin tai ainakin asian uudelleen käsittelyä. Purkuhakemus hylättiin. KHO:n aiemman päätöksen johdosta MTK teki tilikaudella 2019 Finnpulpin osakkeiden arvoon -1,1 milj. euron suuruisen arvonalennuksen ja edelleen tilikaudella 2022 -0,1 milj. euron arvonalennuksen.

Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon. Arvonalennuksia voi palautua tuloslaskelmaan sijoitusmarkkinoiden toipuessa. Arvonalennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti -8,0 milj. euroa (-0,5 milj. euroa). Arvonalennuksia oli 31.12.2022 taseessa -11,0 milj. euroa (-2,9 milj. euroa) eli niiden määrä kasvoi tulosvaikutteisesti. Suurin yksittäinen arvonalennus koskee HKScanin osakkeita (-4,4 milj. euroa). Mikäli markkinat taittaisivat uudelleen laskuun pitkäkestoisemmin, jouduttaisiin tekemään sijoitusomaisuuden alaskirjauksia eri omaisuuslajeissa tulosvaikutteisesti merkittävästi.

Korkotaso kääntyi tilikauden aikana voimakkaaseen nousuun, mutta se ei enää vaikuttaa korkokuluihin pitäen korkokulut -0,2 milj. eurossa. Korkotuotot olivat ennakoitusti vähäisiä. Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle olivat -0,07 milj. euroa (-0,1 milj. euroa). Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma säilyi 1,1 milj. eurossa. Pääoma laskee jatkossa eläkevastuun laskiessa. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot alenivat, koska liittotilin pääoma oli keskimäärin alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2021 aikana. Tilikauden lopussa liittotilin saldo oli 10,0 milj. euroa (10,4 milj. euroa).

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä -0,2 milj. euroa (-0,3 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella. Revontulentie 9 kiinteistön peruskorjaus valmistui joulukuussa 2022, jolloin poistojen tuntuva kasvu näkyy vasta tilikauden 2023 tuloslaskelmassa

Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on +53 666 853 euroa ylijäämäinen. Tulosta arvioitaessa on syytä huomioida, että MTK:n tilinpäätöksen tulee vuosittain näyttää keskimäärin vähintään 7–9 miljoonan euron suuruista ylijäämää, jotta sijoitusvarallisuuden reaaliarvo ja siten keskusliiton kyky rahoittaa edunvalvontaa kestävästi kyetään säilyttämään myös tulevaisuudessa muuttuneessa sijoitusympäristössä. Ylijäämätavoitteen tulee myös nousta inflaatiota vastaavasti. Pitkällä aikavälillä arvioituna vv. 2008–2022 keskusliiton tulos on mahdollistanut sijoitusomaisuuden reaaliarvon ja siten edunvalvontakyvyn säilyttämisen. Samaan aikaan sijoitusvarallisuuden tuotto-odotuksessa on tapahtunut voimakkaita muutoksia, minkä johdosta sijoitusomaisuuden strategista jakaumaa on muutettu merkittävästi huomioimaan muutos sijoitusmarkkinoilla.

Sijoitusomaisuuden arvon puolustamiseksi merkittävät allokaatiomuutokset ovat mahdollisia, mikä näkyy eri vuosien tilikauden tuloksessa. Myös arvonalennukset ja -palautukset ovat heiluttaneet voimakkaasti eri vuosien tilikauden tulosta. Keskusliiton kestävä rahoituspohjan näkökulmasta olennaisinta on se, pystytäänkö varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeensä kattamaan ns. juoksevan sijoitustoiminnan tuotoilla ilman kauppavoittoa ja tappioita sekä arvonalennuksia ja arvonalennuksia. Vuonna 2022 tämä ei ollut mahdollista. Merkittävien kauppavoittojen ja mahdollisten arvonalennusten/alennusten avulla keskusliitto säilyttää pitkällä aikavälillä sijoitusomaisuuden reaaliarvon ja siten kyvyn rahoittaa edunvalvontaa kestävällä tavalla.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on +53 666 853 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää +88 930 784 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 223,8 milj. eurosta 277,1 milj. euroon vuonna 2022. Oman pääoman tasearvo nousi +53,7 milj. euroa ja vieraan pääoman laski -0,4 milj. euroa. Sijoitusomaisuuden tasearvo nousi tehtyjen sijoituspäätösten johdosta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2023

Vuoden 2023 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvaa vuodelle 2022 budjetoidusta +1,2 % eli +0,159 milj. euroa ollen 13,894 milj. euroa. Edunvalvonnan kulujäämän odotetaan nousevan vuodelle 2022 budjetoidusta +0,2 % eli +0,018 milj. euroa 11,736 milj. euroon.

Järjestöuudistuksella tavoiteltiin varainhankinnan nettotuottojen selvää kasvua järjestön kaikilla tasoilla mukaan lukien keskusliitto. Vuosina 2020 ja 2021 keskusliiton varainhankinnan toteutunut nettotuotto kuitenkin laski neljänneksellä aiemmasta. Myös vuonna 2022 jätiin viidennes aiempaa alemmalle tasolle. Vuonna 2023 varainhankinnan nettotuoton odotetaan palautuvan lähemmäs ennen uudistusta ollutta tasoa. Varainhankinnan bruttotuottojen odotetaan vuonna 2023 kasvavan +5,9 % eli +0,272 milj. euroa 4,9 milj. euroon. Varainhankinnan kulujen odotetaan vuonna 2023 hieman laskevan, mutta säilyvän edelleen liian korkealla tasolla 1,186 milj. eurossa. Varainhankinnan kuluja on kyettävä pienentämään, koska varainhankinnan kulut vievät lähes neljänneksen keskusliiton jäsenmaksutulosta, joka on toistaiseksi jäänyt selvästi ennen uudistusta asetetuista tavoitteista.

Varsinaisen toiminnan kulujäämän varainhankinnan jälkeen odotetaan kasvavan vuodelle 2022 budjetoidusta +4,3 % eli +0,408 milj. euroa 9,559 milj. eurosta 9,967 milj. euroon. Kulujäämän kasvuvauhti on hieman liian korkea, koska keskusliiton osalta varainhankinnan uudistus ei ole toistaiseksi onnistunut suunnitellusti. Yhdistysten tilanne on selvästi aiempaa parempi edellyttäen, että yhdistys on tehnyt vastuullisia päätöksiä sen keräämän jäsenmaksutason osalta. Lisäksi metsänhoitoyhdistykset säästävät joka vuosi hyvin merkittävän summan rahaa jäsenmaksulaskutuksen kulujen siirryttyä keskusliitolle. MTK-liitoista kymmenen sai aiempaa enemmän jäsenmaksuja v. 2022 ja neljä sai edelleen ns. perälaudan mukaisen määrän jäsenmaksuja. Keskusliiton osalta varainhankinnan uudistuksen onnistuminen edellyttää toimenpiteitä. Ensimmäisessä vaiheessa on päästävä aiemmalle varainhankinnan nettotuottotasolle ja sen jälkeen on päästävä nostamaan varainhankinnan nettotuottoa aiemmasta.

Vuoden 2023 budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoja +1,796 milj. euroa ylijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimintamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kauppavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittojen syntymisen edellytyksiin MTK:lla on hyvin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa. Keskusliiton on huolehdittava vastuullisesti siitä, että pitkän aikavälin kestävästä rahoitusraamasta ei poiketa uudelleen ja tarvittavat korjaavat toimet tehdään määrätietoisesti.

Maailmantalous velkaantui koronapandemian myötä ennätysmäisellä tavalla. Keskuspankit turvasivat markkinoiden likviditeetin ennätyksellisillä tukitoimilla sekä valtiot käyttivät voimakasta velkaelvytystä, jonka asteittainen vähentäminen yhdessä jyrkästi kiihtyvän inflaation kanssa voi olla vaikeasti hallittava prosessi. Tämä realisoitui sijoitusmarkkinoilla vuonna 2022, jolloin inflaation jyrkkä nousu ja sitä seurannut korkotason historiallisen jyrkkä nousu johtivat voimakkaisiin hintamuutoksiin markkinoilla. Korot kääntyivät ennätyksellisen jyrkkään nousuun historiallisen alhaiselta tasoltaan, mikä tarkoittaa korkojen nousujaksolla selvän negatiivisia korkotuottoja. Korkojen tuntuvampi nousu johtaa erilaisten omaisuuserien uudelleenhinnoitteluun ja voi muuttaa myös osakemarkkinoiden dynamiikkaa eli markkinat eivät enää hyväksy yhtä korkeita osakkeiden arvostustasoja, kuin hyvin alhaisten korkojen ympäristössä. Viiden vuoden inflaatio-odotukset eivät ole nousseet olennaisesti, mutta inflaatio voi tilapäisesti jäädä odotettua korkeammalla odotettua pidemmäksi ajaksi, koska pohjaninflaation saaminen hallintaan tilinpäätöshetken korkealta tasolta voi osoittautua odotettua pidemmäksi prosessiksi.

Vuonna 2023 vuoden 2022 likvidien markkinoiden voimakas korjausliike siirtynee pehmeämpänä epälikvidille vaihtoehtoisten sijoitusten markkinalle. Likvidillä markkinalla toipumisen odotetaan käynnistyvän erityisesti korkosijoituksista. Vuoden 2023 alussa kuitenkin erityisesti osakemarkkinat nousivat voimakkaasti. Osa markkinatoimijoista pitää osakkeiden alkuvuoden nousua ylimitoitettuna ja odottaa yritysten tulosten kuluvana vuonna laskevan samaan aikaan kun osakemarkkinoiden arvostustaso ei ole edullinen. MTK:n sijoitussalkussa osakkeiden paino on helmikuun 2023 puolivälissä hieman alle neutraaliallokaation 47,5 % painon ja lyhyiden korkosijoitusten paino on

neutraalia 1,0 % painoa korkeampi. Pitkät korkosijoitukset ovat hieman 14,0 % neutraalia painoa korkeammalla tasolla, mutta niiden duraatio on tavallista lyhyempi. Vaihtoehtoisten sijoitusten paino on neutraalilla 37,5 % tasolla.

Keskuspankkien sekä markkinoiden taiteilu taantuman/kasvun, inflaation ja koronnostojen välillä jatkuu samaan aikaan kun korkotason voimakas nousu ei ole vielä täysimääräisesti välittynyt talouksiin. Ohjaukorkojen nousu jatkuu edelleen erityisesti Euroopassa ja koronlaskujen hinnoittelu on toisittaiseksi ennen aikaista. Inflaatio on varsin tyypillinen tapa hoitaa velkaongelmaa. Inflaation hallinta ei kuitenkaan ole yksinkertaista ja sisältää riskejä samaan aikaan kun talouskasvu kehittyneissä maissa on demografian johdosta matalaa luontaisten kasvun tekijöiden ollessa heikot.

Nykyisessä markkinatilanteessa korkosijoitukset ovat palanneet vaihtoehtoksi osakesijoituksille, joskaan korkosijoituksista ei välttämättä saa reaali-tuottoa niin kauan kuin inflaatio säilyy korkeana. Valtionlainojen ja pitkän duraation korkosijoitusten houkuttelevuus on edelleen alhainen. Korkojen nousua niin paljon, että ne ovat sijoittajille todellinen vaihtoehto, voi markkinoilla myös käynnistyä osakkeiden myyntiaalto, jota voi ruokkia tulossennusteiden aleneminen. Sijoittajat ovat jo nyt arvioineet uudelleen osakkeiden tulevien kassavirtojen arvoa muuttuneessa korkonäkymässä, mikä on laskenut kalleimpien osakkeiden arvoja ja tilalle on ostettu edullisemmin hinnoiteltuja osakkeita. Jyrkästi noussut korkotaso vaikuttaa myös vaihtoehtoisten sijoitusten kiinnostavuuteen ja niiden arvon kehitykseen erityisesti matalan tuotto-odotuksen ja korkean velkavivun kohteissa. Kiinteistösijoitusten tuottovaahteen nousu laskee niiden markkina-arvoa. Silloinkin korkeamman nettovuokratuoton kohteet säilyttävät paremmin arvoaan. Vaihtoehtoiset sijoitukset ovat toistaiseksi pienentäneen MTK:n sijoitussalkun arvon heiluntaa. Niihin sijoitetaan pitkällä aikavälillä ja ne ovat luonteeltaan epälikvidejä.

Olennaista on huomioida se, että pidemmällä aikavälillä useiden merkittävien talouksien potentiaalinen talouskasvu on jäämässä pysyvämmiin aiemmin totuttua alemmaksi. Seuraavan 10 vuoden eri omaisuuslajien reaalisien tuotto-odotuksen odotetaan jäävän aiempaa matalammaksi, mikä on haas-

te keskusliiton toiminnan rahoitukselle ja pakottaa keskusliiton arvioimaan rahoitusraaminsa kestävyyttä säännöllisesti. Keskusliiton on varauduttava myös siihen, että sijoitustoiminnan reaaliuotot jäävät pysyvästi aiempaa matalammiksi.

Viestimedia Oy:n osalta omistajan tavoitteena on kannattava liiketoiminta ja sen mahdollistamana vakaa osinkovirta. Vuoden 2023 budjetin mukaan yhtiön liikevaihdon odotetaan laskevan -1,5 % vuoden 2022 toteutuneesta 29,4 milj. eurosta. Liiketoiminnan kannattavuuden odotetaan säilyvän melko hyvänä, joskin aiempaa matalampana. Pidemmällä aikavälillä sisältömyynnin kääntyminen selvään jatkuvaan laskuun olisi merkittävä kielteinen asia. Viime vuodet Viestimedia on jakanut käytännössä koko tuloksensa osinkoina.

Maalaisten Talossa on käynnissä lähivuosina korjausohjelma, johon on varauduttu aiempaa korkeammilla vastikkeilla. Sijoituskiinteistöissä on tiedossa edelleen peruskorjaustarpeita. Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen nettotuoton odotetaan olevan +1,1 milj. euroa ylijäämäinen.

MTK SÄÄTIÖ

MTK Säätio

Säätiön tarkoitus

Säätiön tarkoituksena on tukea taloudellisesti niitä laaja- alaisia pyrkimyksiä, jotka Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK on omikseen tunnustanut ja joiden tarkoituksena on edistää maa- ja metsätalouden kehitystä sekä valvoa maanviljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien taloudellisia ja yhteiskunnallisia oikeuksia.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen

Säätiö on tarkoituksensa toteuttamiseksi tukenut MTK:n järjestökoulutusta.

Säätiö tukee Turun yliopiston maankäyttö ja kiinteistöoikeuden professuuria. Lisäksi säätiö on tukenut useilla eri avustuksilla sekä säätiön tryffelikokeella Kettulassa maaseudun elinvoimaisuuden edistämistä.

Metsätalouden tutkimusta on tuettu mm. hoitamalla ja ylläpitämällä Luken metsikkökoealoja Kettulassa.

Säätiön hallinto ja henkilöstö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvoston kokoonpano:

Puheenjohtaja, maanviljelijä Aki Kaivola Lammi (2006-pj.13.6.2013-)
Varapuheenjohtaja, maanviljelijä Paula Pusa Keuruu (2019-)
Maanviljelijä Reino Parkko Kouvola (2012 -)
Maanviljelijä Sanna Hämäläinen Savonlinna (2021-)
Maanviljelijä Jouni Paunonen Juva (2018-)
Maanviljelijä Jari Ahlholm Kärsämäki (2016-)
Toiminnanjohtaja Visa Merikoski Tampere (2013-)
Maanviljelijä Päivi Ylä-Outinen Lappeenranta (2019)
Maanviljelijä Osmo Koponen Liperi (2018-)
Maanviljelijä Juha Auvinen Salo (2022-)

Maanviljelijä Seppo Paavola Kaustinen (2007-)
Maanviljelijä Marko Repo Simo (2011-)
Maanviljelijä Markku Pärssinen Sastamala (2011-)
Maanviljelijä Kaija Korhonen Lapinlahti (2020-)
Maanviljelijä Eija Komulainen Kuhmo (2021-)
Maanviljelijä Kallepekka Toivonen Nurmijärvi (2017-)
Toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi Lapua (2010-)

Hallintoneuvosto piti 96. toimintavuoden kokouksen Noormarkussa 29. päivänä kesäkuuta.

Hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja agronomi Esa Härmälä (2017-).
Varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009-)
Toiminnanjohtaja Anja Kettunen 29.6.2022 saakka ja toiminnanjohtaja Anna-Kaisa Jaakkola 29.6.2022 lähtien.
Maanviljelijä Jouni Mäkisalo 29.6.2022 saakka ja maanviljelijä Timo Kankaanpää 29.6.2022 lähtien.
Hallintoneuvoston puheenjohtaja Aki Kaivola on osallistunut hallituksen kokouksiin

Hallitus piti yhdeksän kokousta, joista läsnäolokokouksia oli kolme, Teams-kokouksia kaksi ja sähköpostikokouksia neljä. Hallitusten jäsenten kokousten läsnäoloprosentti oli n. 94 %.

Säätiön tilintarkastajat

Tilitarkastajiksi tarkastamaan vuoden 2022 hallintoa ja tilejä valittiin Kirsi Aromäki(KHT) ja varatilintarkastajaksi Heidi Vierros(KHT) KPMG Oy Ab:stä.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Paula Pusa ja jäsenenä toimivat Sanna Hämäläinen, Yrjö Ojaniemi ja Kallepekka Toivonen.

Säätiön henkilökunta

Säätiön asiamies on metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003-), joka toimii myös Säätiön kiinteistöjen hoitajana ja hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä.

Tuntipalkkalaisina ovat toimineet:

Emäntä Nina Palmroos-Tuominen (2003-).

Palveluvastaava Ritva Palmroos (2010-).

Palveluvastaava Suvi Malin (2021-)

Palveluvastaava Veera Tuominen (2021-)

Metsänhoitotöitä ovat tehneet metsänhoitoyhdistysten ja Metsä Groupin metsurit. Säätiön metsien puutavara on pääosin myyty Osuuskunta Metsäliitolle, puunkorjuussa työskennelleet ovat enimmäkseen olleet ostajien työntekijöitä tai urakoitsijoita.

MTK Säätiön lähipiiri

MTK:lle on myönnetty avustuksia yhteensä 430 000 euroa.

MTK:n Kettulan vierastilaisuuksia on tuettu n. 60 000 eurolla.

Säätiön hallitukselle ja hallintoneuvostolle on maksettu palkkioita 17 133 euroa.

Tilintarkastajille maksettiin 3769,60 euroa.

Kaikkiaan lähipiirille on maksettu palkkoja ja palkkioita yhteensä 113 091,19 euroa.

Säätiön talous

Säätiön taloudellinen asema on talouskauden aikana ollut hyvä. Tulorahoitus tuli puunmyynneistä, vuokraustoiminnasta, korko- ja osinkotuloista. Kuluja on syntynyt puuntuotannon- ja toiminnan ylläpidosta, rakennusten korjauksista ja yhtiövastikkeesta.

Säätiötä uhkaavia merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä.

Muu varainhoito

Norra Kajenin tilat ovat olleet vuokrattuina edelleen. Suomen Metsäsijoitus Oy:stä säätiö omistaa neljänneksen. Jonkin verran vuokratuloa saatiin kalastus- ja metsästysoikeuksien, viljelysmaan sekä rakennusten vuokrauksesta.

Säätiön myöntämät avustukset

Säätiö on myöntänyt tilikaudella uusia avustuksia yhteensä 770 000 eurolla. Tilikaudella on maksettu sekä kuluneella tilikaudella että aiemmilla tilikausilla myönnettyjä avustuksia yhteensä 654 500 euroa.

Avustuksia myönnettiin seuraavasti:

- MTK ry:n järjestökoulutus 360 000 €
- MTK ry:n ja sen yhdistysten koululais- ja päiväkotiyhteistyö 70 000 euroa
- MTK-Pohjois-Savon peltokylltikampanja, #tarinaruuasta 75 000 euroa.
- Edistysmielisen tutkimuksen yhdistys e2 Maatalous- ja puutarha-alan työnantajien kriisinkestävyys ja ukrainalaisten kausityöläisten sopeutuminen Suomeen- hanke 50 000 euroa. Myöntö on ehdollinen ja vaatii lisäselvityksiä mm. valtiovallan osallistumisesta.
- MTK-Pohjois-Savon Tervetuloa järjestöön! - hanke 40 000 euroa. Myöntö on ehdollinen ja vaatii ehdoksi MTK:n linjauksen asiaan.
- Kyösti ja Kaisa Kallion sukuseura ry:n Kyösti Kallio -dokumentti Suomen

- suurimmasta talonpojasta ja valtakunnan politiikosta sekä Suomen mursuosuosuista 1910–1940 - hanke 30 000 euroa.
- Pellervon taloustutkimuksen Kartoitus Suomessa toimivista metsärahas-toista sekä niiden juridisista rakenteista -hanke 20 000 euroa.
- Luonnonvarakeskuksen Naudanlihatuotannon kehittäminen eläinten rotu-valintoihin ja kotovaraiseen rehustukseen perustuen -hanke 20 000 euroa
- Metsähoitoyhdistys Kymenlaakso ry:n Metsänhoitoyhdistysten FSC-kou-lutusprojekti 2022 - hanke 16 000 euroa.
- Luonnonvarakeskuksen Kestävyyttä nurmesta - hanke 10 000 euroa.
- Luonnonvarakeskuksen Pelilliset elementit metsänomistajien päätöksen-teon tukemisessa – Tutkimus digitaalisen metsänomistajapalvelun pelil-listämisestä - hanke 10 000 euroa.
- Maaseutuammattiin ry:n Nuoret maalle hommiin- kampanja hanke 10 000 euroa.
- MTK-Satakunta Kuluttajatapahtumat MTK:n liittokokouksen yhteydessä -hanke 8 000 euroa.
- Suomen Metsäkeskuksen Lounais-Suomen puutuoteteollisuuden yritys-ten toimintaedellytyksiä ja puurakentamista edistävälle hankkeelle Lou-nais-Suomi rakentuu puusta- projekti 7 000 euroa.
- Luonnonlaidunlihatuottajat ry:n Laiduntavan karjan positiiviset ympäristö-vaikutukset kuluttajien tietoisuuteen- hanke 5 000 euroa.
- Työtehoseura ry:n Ruoka Akatemia – teemoina huoltovarmuus ja oma-varaisuus –hanke 5 000 euroa.
- ProAgria Eteläpohjanmaa ry:n Maatila- ja puutarhayrittäjien henkilöjohta-misen kehittäminen- hanke 5 000 euroa.
- MTK Keskipohjanmaa ry:n Jos lehmät puhuisivat -näyttelylle 3 000 euroa.
- Suomen Metsäkeskuksen Hyvinvointia metsän elinkeinoista – hankkeen yksityisrahoitus 3 000 euroa.
- Jarkko Kempin Mannerheim-ristin ritarit sodan jälkeen- teokselle ja siitä maanviljelijöinä toimineiden ritareiden osuudelle 2 000 euroa.
- Elonkierron ystävät Maataloutta Elonkierron esittelypuistossa- hiilensi-donta ja suomalaisten ruokailutottumukset – hanke 1 000 euroa.

Säätiö on sitoutunut seuraavana viitenä vuotena yhteensä 408 500 euron avustuksiin ja tukiin.

Säätiön toiminta

Metsätilojen hoito ja käyttö

Säätiön toiminnassa on sen omistuksessa olevien metsätilojen hoidolla ja käytöllä ollut edelleen keskeinen asema. Vuoden aikana hakattiin säätiön omistamista metsistä puuta n. 34 260 kuutiota. Hakkuut tehtiin metsiköitten tarpeiden mukaan. Hakkuusopimusten perusteella luovutettujen puiden kes-kikantohinnaksi muodostui 44,63 €/ kuutio, vuonna 2021 37,19 €/kuutio. Met-sänhoitotöitä tehtiin tarvittavin osin. Metsänhoitotöitä tehtiin yhteensä n. 449 hehtaarin alalla, vuonna 2021 370 hehtaaria.

Säätiön kaikilla metsäalueilla on lähes reaaliaikainen talouskauden aika-na päivitetty kuviotiedosto, minkä perusteella metsiin kohdistuvat toimenpi-teet suunnitellaan. Vuoden lopun metsätiedoston mukaan säätiön puuvaran-to on noin 915.000 kuutiota ja metsäpinta-ala n. 7396 hehtaaria, jolloin puu-ta on metsä- ja kitumaalla noin 124 kuutiota/ hehtaari. Metsät ovat sertifioitu FFCS(PEFC)-järjestelmän mukaan.

Säätiön metsien arvo on paljon suurempi kuin mitä niiden kirjanpitoarvo on. Hallitus on tutustunut säätiön metsien kirjanpito- ja markkina-arvoon ja mikäli metsien markkina-arvo laskee alle tasearvon niin silloin tehdään alaskirjaus.

Luonnonvarakeskuksella on 12 voimassa olevaa metsäntutkimuskoetta Kettulan tilalla. Kokeet koostuvat 103 koealasta ja ovat yhteispinta-alaltaan 15 hehtaaria.

Tryffelikoe

Viime vuonna ei löytynyt tryffeileitä ollenkaan, mutta koirat oli koulutettu etsimään vain viljeltyä lajiketta.

Säätiön maaomistus

Metsätilojen ostot

Säätiö osti Posiolta noin 150 hehtaarin suuruisen määräalan metsää ja Salon Kiikalasta, Aliörsin tilaan rajoittuvan, noin 17 hehtaarin suuruisen metsätilan. Säätiön hallitus päätti tehdä ostotarjouksen Lohjalla sijaitsevista n. 108 hehtaarin suuruudesta tilasta, mutta ennen tarjouksen jättämistä myyjä ilmoitti saaneensa siitä selvästi suuremman tarjouksen, joten tarjousta ei kannattanut jättää.

Rakennukset

Rakennuksissa tehtiin vain tarvittavia pieniä ylläpitokorjauksia.

Säätiön muu toiminta

Säätiön omistamalla Kettulan tilalla on järjestetty Säätiön isännöimiä tilaisuuksia. Kettulan tila on toiminut kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu ja metsäretkeilykohteena. Lisäksi Säätiö on osallistunut MTK ry:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Säätiö vastaa rakennusten ja ympäristön hoidosta sekä tarvittavasta henkilökunnasta.

Koronapandemian vuoksi kertomusvuoden aikana oli Säätiön tai MTK:n tilaisuuksia vain 37 kappaletta. Näihin tilaisuuksiin osallistui 892 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta. Myös jo perinteeksi muodostuneet Kettulan hirvijah-

dit pystyttiin järjestämään kahdesti. Kettulan tilan alueelta kaadettiin seitsemän aikuista hirveä sekä kaksi hirven vasaa.

Valkohäntäpeuran metsästyksiin kutsuttiin myös Säätiön ja MTK:n yhteistyökumppaneita mukaan. Toimintavuoden aikana oli peurakytisjahteja 30 kertaa ja lisäksi järjestettiin MPK ry:n metsästäjille ajojahti mäyräkoirilla neljännen kerran sekä lisäksi dreeveri- jahti.

Koronapandemia vaikutti säätiön toimintaan enää hyvin vähän ja Kettulan vierasmäärätkin normalisoituivat.

Vesialueet

Haarikasjärveen ei istutettu siikoja vuonna 2022. Livian kalatalous- ja ympäristöopiston mielestä Haarikasjärvi on heille liian haasteellinen kohde hoitaa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Ukrainan sodalla ei odoteta olevan suoraa vaikutusta säätiön toimintaan, mutta puutavaran hintaan sillä voi olla vaikutusta.

TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT

Viestimedia Oy

Yhtiön tila, toiminnan tulos sekä olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2022 Viestimedian liikevaihto oli 29,4 milj. euroa, missä oli laskua 1,2 milj. euroa (-4,0 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevoitto oli 3,7 milj. euroa eli n. 12,6 % liikevaihdosta. Liikevoitto laski 3,8 prosenttiyksikköä edellisen vuoden vertailukelpoiseen tulokseen verrattuna.

Viestimediassa valmistui kevään 2022 aikana kaksi suurta hanketta. Verkkopalvelut uudistettiin kokonaan sivustojen asiakasystävällisyyden, toimintavarmuuden ja ylläpidon parantamiseksi. Samassa yhteydessä Aarre-lehden verkkosivusto yhdistettiin Maaseudun Tulevaisuuden MT Metsä-osioon.

Toinen suuri uudistus koski toimitiloja. Simonkatu 6:n kiinteistössä sijaitsevassa toimitalossa peruskorjattiin 4. kerroksen toimitilat kokonaan ja samalla vähennettiin yhtiön vuokraamia tiloja n. 40 %:lla. Uudet tilat parantavat tehokkuuden lisäksi henkilöstön viihtyvyyttä ja lisäävät kohtaamisia. Koronapandemian aikana totutut etätyökäytännöt jatkuvat yhdistettynä joustavaan hybridityöskentelyyn työn tarpeiden mukaan.

Mediatoimiala sopeutui poikkeustilanteeseen kohtuullisen hyvin, ja mediainonta oli vuonna 2022 edellisen vuoden tasolla (+0,4% ilman hakukone- ja sosiaalisen median mainontaa). Sanomalehtien (ml. digimainonta) mediamyynä laski -2,8 % ja vastaavasti aikakauslehtien mediainonta laski 8,6 %.

Sanoma- ja aikakauslehtien printtijulkaiseminen vaarantui keväällä 2022, kun painopaperi uhkasi loppua markkinoilta UPM:n lakon takia sekä Venäjän tuonnin loputtua. Suomelan kevään printtijulkaisut jouduttiin peruuttamaan, ja samassa yhteydessä tehtiin päätös lopettaa Suomelan printtilehdet kokonaan paperin hinnan nousun vuoksi.

Toimialan toimintaedellytyksiä printin osalta heikensivät niin paperin hinnan merkittävä nousu, Postin jakelun kallistuminen kuin myös muut jakeluun liittyvät muutokset.

Viestimedia Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat julkaisut: Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä, Suomalainen Maaseutu, MT Hevoset, Koneviesti, Aarre, Suomela sekä traktoreiden ja työkoneiden markkinapaikka Traktorpool.

Viestimedian uusi organisaatio vahvistettiin tammikuussa 2022, ja kaupallinen toiminta jakaantuu tilausmyynti- ja asiakaskokemusyksikköön sekä mediamynti- ja asiakaskokemusyksikköön.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuus on Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti. Maaseudun Tulevaisuuden kokonaistavoitavuus viikossa (painetun lehden + mt.fi-sivuston lukijat) on 544 000 (KMT 2022). Verkkopalvelun kävijämäärä on keskimäärin lähes 450 000 kävijää viikossa. Lehden ja sen verkkopalvelun jatkuva kehittäminen, kuten sisällön monipuolistaminen ja laajentaminen ovat olleet välttämättömiä kestäväälle ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle. MT Metsä-liite ja -verkkopalvelu lanseerattiin erikseen myytävänä tuotteena keväällä 2022. Maaseudun Tulevaisuus ilmestyi kertomusvuonna 153 kertaa (151). Keskimääräinen sivumäärä oli 20 (22). Lehden liitteistä Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12, MT Metsä 10 ja Kantri 11 kertaa.

Koneviesti

Koneviesti on maa- ja metsätalouden sekä maarakennuksen parissa työskenteleville suunnattu ammattilehti. Koneviesti ilmestyi 18 kertaa. Koneviesti täytti lokakuussa 70 vuotta, minkä kunniaksi julkaistiin ennätyskellisen laaja juhlanumero. Koneviestin keskimääräinen sivumäärä oli 118 sivua (120). Ko-

neviestin kokonaistavoittavuus (lehti + koneviesti.fi) oli 168 000 (KMT 2022).

Aarre

Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. *Aarre* ilmestyi 11 kertaa vuonna 2021. *Aarteen* keskimääräinen sivumäärä oli 72 sivua (77). *Aarteen* kokonaistavoittavuus (lehti + *aarrelehti.fi*) oli 150 000 (KMT 2022).

Suomela

Suomelan printtilehtien julkaiseminen lopetettiin vuonna 2022, paperin saatavuuden sekä hintatason nousun vuoksi. *Suomelan* pientaloasumisen teemat, kuten piha, puutarha, rakentaminen ja remontointi kiinnostavat niin lukijoita kuin mainostajia, ja heitä palvellaan jatkossa *suomela.fi*-sivustolla.

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Viestimedian liikevaihdon odotetaan hieman laskevan vuonna 2023. Kasvua tavoitellaan erityisesti digitaalisesta liikevaihdosta, niin tilausmyynnin kuin mediamyynninkin osalta. Verkkopalvelujen uudistuminen tukee digitaalisen kasvun tavoitteita. Printtilevikkien osalta pyritään säilyttämään nykyinen taso. Kannattavuuteen tuo paineita niin paperin kuin jakelun hinnannousut.

Strategiansa mukaisesti Viestimedia panostaa digitaalisten palveluiden kehittämiseen, mikä tarkoittaa entistä monipuolisempia verkkosisältöjä, kuten esimerkiksi videosisältöjä.

Henkilöstömäärän odotetaan pysyvään suunnilleen ennallaan. Mediamyynnissä aloittaa alkuvuonna Mediatrainee-ohjelma, jossa neljä uutta henkilöä koulutetaan erityisesti digitaalisen mediamyynnin ammattilaisiksi.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Ukrainan sodan aiheuttamat vaikutukset eivät vielä ole kaikilta osin tiedos-

sa. Viestimedialla ei ole ukrainalaisia tai venäläisiä asiakkaita eikä tavarrantoimittajia, mutta sodan taloudelliset vaikutukset maatalouden kannattavuuteen ja mainostaja-asiakkaiden liiketoimintaan heijastuvat välillisesti myös Viestimedian liiketoimintaan.

Pitkällä aikavälillä yhtiön julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska pääkohderyhmän eli maatilayrittäjien määrä jatkaa alenemistaan. Samalla maataloustuottajien kannattavuuskriisi voi vaikuttaa myös Viestimedian liiketoimintaan. Tämän vuoksi on tärkeää tavoitella myös entistä laajempia kohderyhmiä niin tilaajien, lukijoiden kuin ilmoittajien joukosta. Uusia kohderyhmiä on tavoiteltava kuitenkin unohtamatta pitkäaikaista, uskollista tilaajakuntaa.

Liiketoiminnan digitalisoituminen ja ansaintamallien muuttuminen ovat isoja haasteita yhtiön tulevaisuuden näkökulmasta. Toimialalla on joitakin esimerkkejä siitä, että kokonaislevikit ovat kääntyneet kasvuun digitilausten myötä.

Uutena riskinä toimialalla on paperin hinnan voimakas nousu. Paperitehtaita on suljettu, minkä vuoksi paperin saatavuus on vähentynyt, ja samaan aikaan energian hinta on noussut. Sanoma- ja aikakauslehtitoimiala on edelleen hyvin riippuvainen printtilehtien tuotoista, ja paperin hinta vaikuttaa merkittävästi kokonaiskustannusten nousuun.

Postilaki uudistuu, kun postin yleispalvelu muuttuu 5-päiväisestä 3-päiväiseksi, ja samalla yleispalvelun ulkopuolelle oleville päiville on haettavissa määräaikaista jakelutukea. Postin jakeluverkon muutokset aiheuttavat muutoksia myös alan toimijoilla logistiikan ja aikataulun suhteen. Samalla jakelukulujen pitkään jatkunut nousu vaikuttaa paljon kokonaiskustannuksiin. Tehokkaasti toimiva ja kustannuksiltaan kohtuuhintainen jakeluverkko on kriittinen Viestimedian toiminnalle vielä pitkään.

ICT-infra, tietojärjestelmät, tietoturva ja niihin liittyvät kysymykset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä yhtiön toiminnalle. Riskien merkitys korostuu järjestelmiä uusittaessa sekä kehitettäessä sähköistä liiketoimintaa, jossa

mm. eri järjestelmien keskinäinen yhteensopivuus sekä organisaation kyky uudistaa toimintaprosesseja on ratkaisevan tärkeää.

Tulos ja taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut

(1000 €)	2022	2021	2020
Liikevaihto	29 372	30 602	29 871
Liikevoitto	3 689	5 007	4 691
Liikevoitto-% liikevaihdosta	12,6 %	16,4 %	15,7 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	29,4 %	38,0 %	25,1 %
Omavaraisuusaste	73,3 %	76,1 %	75,1 %

Henkilöstö

Henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut

	2022	2021	2020
Henkilökunnan keskimääräinen lukumäärä tilikaudella	121	123	117
Tilikauden suoriteperusteiset palkat ja palkkiot sisältäen tulospalkkion (1000 €)	7 176	7 187	7 062

Henkilöstön keskimääräinen määrä tilikaudella 2022 oli 121 henkilöä (123). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä, tulospalkkiot mukaan lukien, oli 7,2 milj. euroa (7,2 milj.).

Oman pääoman tuotto-% (ROE)	38,2 %	25,1 %	36,0 %
Omavaraisuusaste	76,1 %	75,1 %	79,5 %

Vastuullisuus

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sen luonteen vuoksi sisälly merkittäviä ympäristöriskejä. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Viestimediassa toimitaan sekä hyvän hallintotavan että yhtiön arvojen mukaisesti: ylpeästi juureva, yhdessä uudistuva ja rehdisti inhimillinen. Tämä tarkoittaa vastuullista toimintaa kaikkien sidosryhmien suuntaan.

Voitonjakoehdotus

Oman pääoman voitonjakokelpoiset varat ovat:

Edellisten tilikausien voitto	5 957 781,06	euroa
Tilikauden voitto	2 984 235,66	euroa
Yhteensä	9 782 956,35	euroa

Yhtiöllä on yhteensä 5 000 osaketta, joilla on kaikilla samanlainen oikeus osinkoon ja varoihin.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkona jaetaan 800 euroa/osake eli yhteensä	4 000 000,00	euroa
Omaan pääomaan jätetään	5 782 956,35	euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Hallintoneuvoston jäseninä vuonna 2022 ovat toimineet Mauno Ylinen, Markus Eerola, Jaakko Halkilahti, Pekka Kärkäs, Arto Laine, Katja Lamminen (henkilöstön edustaja 31.7. saakka), Asko Miettinen, Piia Ouri (henkilöstön edustaja 1.8. alkaen), Kati Partanen, Mikko Tirola, Hannu Toivonen (henkilöstön edustaja), Jyrki Wallin, Susanna Valtonen ja Eerikki Viljanen. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Mauno Ylinen.

Hallintoneuvoston valitsemina hallituksen jäseninä vuonna 2022 ovat toimineet Juha Marttila, Heikki Laurinen, Harri Saukkomaa ja Kati Sulin. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Juha Marttila.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Kirsi Aromäki (KHT).

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Anu Nissinen.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina ovat toimineet Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa, MT Metsässä ja Suomalaisessa Maaseudessa Jouni Kempainen, Koneviestissä Eemeli Linna ja Aarteessa Mari Ikonen.

Pellervo-Instituutti Oy

Pellervo-Instituutti Oy:n/PI-johtamiskoulun toiminnan volyyymi liikevaihdolla mitattuna kasvoi hiukan, mutta tulos jäi jonkin verran edellistä tilikautta heikommaksi. Keskeisimpänä syynä olivat loppuvuoden päällekkäiset palkkakustannukset: Jukka Suvitie jäi eläkkeelle 30.11.2022 ja hänen seuraajanaan toimitusjohtajan tehtävässä aloitti 5.12.2022 OTM, KTM Pauli Keränen.

Koulutuksissa hyödynnettiin digitaalisia työkaluja, mutta myös osallistuminen lähitilaisuuksiin oli innokasta parin edellisen vuoden kokoontumisrajoitusten hellittäessä. Erityisen paljon tilikaudella toteutettiin yrityskohtaisia koulutuskokonaisuuksia.

HLJ-Akatemia huhtikuussa 2022

Akatemian aiheena oli 'Kasva tai kiihdy hallitusten strategia-agendalla'.

PI-veropäivät kesä- ja joulukuussa 2022

Vankkaa suosiota ammattilaisten keskuudessa nauttivat PI-veropäivät järjestettiin kesäkuussa Helsingissä ja joulukuussa diginä.

HLJ 27 käynnistyi lokakuussa 2022

Luottamusjohdon koulutusohjelmassa aloitti 16 opiskelijaa, jotka toimivat pääosin tuottajaosuuskuntien hallintoneuvostojen ja hallitusten jäseninä.

Edellisen HLJ 26 -kurssin osallistajat vierailivat opintomatalla Italian Comossa.

PI-maitofoorum marraskuussa 2022

Maitofoorum pidettiin totuttuun tapaan Karjala-talolla ja aiheena oli 'Osaaminen, asiantuntemus ja huumori muutoksen tukena'.

Puheenjohtajavalmennus marraskuussa 2022

Ensimmäistä kertaa järjestetyn hallitusten ja hallintoneuvostojen puheenjohtajien kaksipäiväisen koulutuksen ensimmäinen osio järjestettiin marraskuussa diginä. Valmennukseen osallistui seitsemän puheenjohtajaa tuottajaosuuskunnista ja metsänhoitoyhdistyksistä.

Maanomistajien arviointikeskus

Arviointikeskuksen liikevaihto vuonna 2022 oli 0,88 M€ ja se kasvoi hieman edellisvuodesta (2021; 0,86M€). Liikevaihdon kertyminen noudattaa vuosittain kaavaa, jossa viimeisten viiden kuukauden aikana kiritään vuoden tulos voitolliseksi. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että alkuvuonna aloitetaan paljon uusia toimeksiantoja ja toimeksiantoja päättyy laajasti kesäkauden lopuksi ja ennen vuodenvaihdetta, joko Arviointikeskuksen tai viranomaisten taholta. Pyrimme kehittämään toimintaamme niin, että meillä olisi eri palvelutyypeissä entistä enemmän pitkäkestoisia puitesopimuksia ja projekteja, jotka tuottaisivat tasaista liikevaihtoa koko vuoden.

Kiinteistöarviointi-, projekti- ja edunvalvontapalvelut ovat kaikki kiinteistöjen arvonmäärityspalveluita. Palveluiden keskinäisessä liikevaihdossa tapahtuu vuosittain vaihtelua toimeksiantojen painottumisen mukaan. Arvonmäärityspalveluissa vahvuutenamme on tuottaa monipuolisia toisistaan riippumattomia asiantuntijapalveluita. Tästä saadaan myös kompensatiohyötyjä, mikäli yksittäisessä palvelutyypissä tulee eteen hiljaisempi vuosi. Isotkaan vaihtelut palveluiden välillä eivät ole kokonaisliikevaihdossa siksi niin merkittäviä. Viime vuonna tapahtui näin edunvalvontapalveluiden ja projektipalveluiden kesken. Kiinteistöarviointipalveluiden kysyntä oli erittäin voimakasta ja olemme pystyneet vastaamaan siihen isommalla arviointiasiantuntijamäärällä.

Lakipalveluissa markkina- ja kilpailutilanne on kovempi. Asiakasprofiilimme painottuu kilpailijoitamme enemmän yksityisasiakkaisiin ja mikroyrittäjiin, kuin maksuvalmiimpiin yrityksiin ja tämän vuoksi toimeksiannot ovat pääosin kertaluonteisia. Kilpailulla ja asiakastyypeillä on merkittävä vaikutus lakipalveluiden toimeksiannoista saatavaan liikevaihtoon. Lakipalveluiden viime vuoden liikevaihdon laskuun pääsyy oli vajaalla asiantuntijamäärällä työskentely.

Koronatilanteen vaikutukset viime vuoteen olivat vähäisiä. Edunvalvonta- ja hallintopalveluiden liikevaihdossa näkyi nyt aikaisemmista koronavuosista johtuva lunastustoimitusten väheneminen. Arviointikeskuksen kautta tilitettiin asiakkaille 0,28 M€ lunastuskorvauksia (2021; 1,6 M€) 22 asiakkaan osalta (2021; 198 asiakasta).

Henkilöstö koostui 2 lakimiehestä, 1 osa-aikaisesta määräaikaisesta lakimiehestä, 3 kiinteistöarvioijasta, 1 arviointiasiantuntijasta ja 1 hallintopäälliköstä.

Vuosi 2022 oli Arviointikeskuksen 60. toimintavuosi. Juhlavuoden vietto näkyi viestinnässämme ja se huipentui elokuussa vietettyihin kesäjuhliin Villa Pentry:ssä Espoossa. Juhliin osallistui yhteistyö- kumppaneita, omistajatahojen edustajia sekä nykyisiä ja entisiä Arviointikeskuslaisia. Pienimuotoisessa juhlassa muisteltiin Arviointikeskuksen toimintaa vuosien aikana, vaihdettiin kuulumisia ja palkittiin ansioituneita asiantuntijoita.

Markkinointiviestinnässä esitimme välähdyksiä Arviointikeskuksen historiaan eri vuosikymmeniltä ja esittelimme nykyistä kehittyvää toimintaamme mahdollisimman monipuolisesti. Maa- ja metsätaloustuottajajärjestöjen jäsenistö oli edelleen markkinointimme keskiössä. Vuoden merkittävin markkinointitapahtumamme oli Porissa MTK:n liittokokouksessa, jossa meillä oli oma näyttelyosasto ja runsaasti asiantuntijoita tavattavissa. Pyrimme tilaisuudessa aktiivisesti tulemaan tutuksi liittokokousedustajille ja MTK:n jäsenyhteistyökumppaneille, jotta he välittäisivät tietoa palveluistamme edelleen eteenpäin. Meillä oli edustus myös SLC:n liittokokouksessa Ahvenanmaalla. Kokemukset liittokokouksiin osallistumisesta ja siellä verkostoitumisen onnistumisesta olivat hyviä.

Alkuvuoden aikana työskentely alkoi palautua normaaliksi koronatilanteen helpottaessa. Poikkeusolot eivät enää vaikuttaneet palveluiden kysyntään, vaan päästiin normaaliin työskentelyyn asiakkaiden ja yhteistahojen kanssa. Korona-ajan etätyö muutti ajatuksia asiantuntijatyöstä. Asiantuntijat palasivat maaliskuussa työskentelemään toimistolle hybridimallin mukaisesti. Myös asiakkaiden tottumus etäyhteyksiin on selvästi vaikuttanut heidän ajatuksiinsa asiantuntijan sijaintipaikkakunnasta ja toimeksiantajan kynnys käyttää muitakin kuin oman lähialueensa asiantuntijoita alentui selvästi. Asiakaspalvelussa on otettu huomioon myös lähitapaamiset asiakkaan toiveiden mukaisesti. Kokemukset hybridityön sujuvuudesta ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta olivat positiivisia.

Vuoden aikana tuulivoima- ja aurinkovoimakysymykset olivat yhä entistä enemmän esillä energian hinnannousun vuoksi ja koska tuuli- ja aurinkopuis-

tojen rakentaminen kiihtyi. Kiinteistön omistus on olennainen asiakaskuntaamme yhdistävä tekijä. Keskitimmekin markkinointimme ja viestintäämme maanomistajiin, joiden kiinteistöt tai lähialueet saattaisivat joutua tuulivoimarakentamisen kohteeksi. Jatkoimme edelleen digitaalisen löydettävyytemme kehittämistä ja optimoimme tavoitteellisesti markkinointiviestintäämme. Arviointikeskuksen markkinointiviestintä yhteistyössä liittojen ja keskusjärjestöjen kanssa jatkui ja jäsenten osuus toimeksiantajista on edelleen nousussa. Laskutetuissa toimeksiantoissa annettujen jäsenalennusten määrä ja keskimääräinen alennus kuitenkin laskivat edellisvuodesta. Tähän on yksi todennäköinen syy jäsenten tiukempi taloudellinen tilanne, jonka vaikutuksesta asiantuntijan maksullisia palveluita käytetään vain haastavimmissa tilanteissa.

Arviointikeskus tarjoaa jäsenistölle myös sellaisia palveluita, jotka eivät näy edellisissä laskutuksen luvuissa, kuten maksutonta sähköpostineuvontaa laki- ja arviointiasioissa. Vuoden aikana saimme suoriin jäsenpalvelusähköpostiosoitteisiin yli 300 kyselyä, joihin vastatessa annoimme maksutonta neuvontaa. Lisäksi annamme jäsenille sellaista puhelinneuvontaa päivittäin, josta ei ole mahdollista velottaa palkkiota.

Edunvalvontapalveluissa tietoa asiakkaan jäsenyydestä ei kerätä, mutta jäsenistöä on myös heidän keskuudessaan, koska hoitamamme toimitukset koskettavat pääosin maaseutumaisia alueita, peltoja ja metsiä. Projektipalveluissa toimeksiantaja on sähköyhtiö tai vesilaitos, mutta laadimme käyttöoikeussopimukset arvioineen maanomistajille ja yleensä nekin maaseutumaisilla alueilla.

Vuoden 2022 aikana oli odotettavissa Oulun toimiston arviointiasiantuntijan eläköityminen, ja hänen seuraajansa aloitti helmikuussa. Lopulta Oulun toimistossa työskenteli 2 arviointiasiantuntijaa marraskuun loppuun asti hyvän työtilanteen vuoksi. Espoon toimiston vanhempainvapaalla ollut lakimies irtisanoutui huhtikuussa ja häntä osa-aikaisesti sijaistanut lakimies työskenteli vuoden aikana yhteensä kahden kuukauden ajan. Irtisanoutumisesta syntyi asiantuntijavajaus lakimiespalveluihin ja uutta lakimiestä ryhdyttiin rekrytoimaan elokuussa. Hakemusprosessin päätteeksi valittiin kaksi uutta lakimiestä aloittamaan vuodenvaihteen jälkeen Espoossa ja Seinäjoella/Vaasassa.

Henkilöstömuutokset ovat pienessä yrityksessä aina haastavia, koska niiden yhteydessä vuosien mittaan hankittua erityisosaamista ja tietoa katoaa asiantuntijatiimistä. Uusien asiantuntijoiden perehdyttäminen ja kouluttaminen vie merkittäviä taloudellisia resursseja ja lisäksi muiden asiantuntijoiden aikaresursseja, joilla on vaikutusta yrityksen liikevaihtoon ja tulokseen. Jouluksessa asiantuntijatiimiä kohtasi vielä odottamaton Seinäjoen lakimiehen menehtyminen, jonka vuoksi loppuvuosi meni toiminnan kriisinhallinnassa.

Haastavasta vuodesta huolimatta Arviointikeskuksen asiantuntijat kehittivät yrityksen toimintaa ja palveluita. Toimenpiteillä pyrittiin takaamaan hiljaisen tiedon siirtyminen tulevien vuosien eläköitymisiä silmällä pitäen. Henkilökunta on ollut erittäin motivoitunut ja itseohjautuva, mikä on ollut selvä voimavara yritykselle ja edellytys hallituksen strategisten tavoitteiden edistämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Haastavan vuoden voitollinen tulos on saavutettu tavoite, jonka toteutumiseksi tiimi on työskennellyt hyvin määrätietoisesti.

Saimme toimeksiantoja seuraavilta paikkakunnilta vuoden 2022 aikana:

Etelä-Karjala, Lappeenranta, Parikkala, Savitaipale, Etelä-Pohjanmaa, Alajärvi, Ilmajoki, Isokyrö, Jalasjärvi, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Teuva, Etelä-Savo, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pieksämäki, Rantasalmi, Savonlinna, Kainuu, Hyrynsalmi, Ristijärvi, Kanta-Häme, Forssa, Hämeenlinna, Janakkala, Loppi, Riihimäki, Keski-Pohjanmaa, Kannus, Kaustinen, Kittilä, Kokkola, Perho, Veteli, Keski-Suomi, Hankasalmi, Jyväskylä, Konnevesi, Kyyjärvi, Saarijärvi, Viitasaari, Kymenlaakso, Hamina, Kouvola, Kuusankoski, Virolahti, Lappi, Keminmaa, Kittilä, Pello, Ranua, Rovaniemi, Simo, Sodankylä, Ylitornio, Pirkanmaa, Akaa, Kangasala, Mänttä-Vilppula, Nokia, Pirkkala, Pohjanmaa, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Laihia, Närpiö, Uusikaarlepyy, Vaasa, Pohjois-Karjala, Joensuu, Pohjois-Pohjanmaa, Alavieska, Haapajärvi, Haukipudas, Ii, Liminka, Lumijoki, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Raahe, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski, Ylivieska, Pohjois-Savo, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Lepävirta, Rautalampi, Pääjät-Häme, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Sysmä, Satakunta, Harjavalta, Karvia, Merikarvia, Pori, Siikainen, Uusimaa, Askola, Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Inkoo, Järvenpää, Kirkkonummi, Kerava,

Lohja, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa, Vihti, Varsinais-Suomi, Kemiönsaari, Koski TL, Loimaa, Parainen, Pyhäranta, Salo, Somero, Turku, Uusikaupunki, Vehmaa

Hallitus, johto ja tilintarkastajat

Hallituksessa toimi 6 varsinaista jäsentä 1–4/2022 ja 5 varsinaista jäsentä 4–12/2022: Jaakko Halkilahti, puheenjohtaja, maanviljelijä, Salo (2010 -); Tuula Dahlman, varapuheenjohtaja (2020-), toiminnanjohtaja, Lappeenranta (2016 -); Urpo Heikkinen, maanviljelijä, Kempele (2010–2022); Heikki Laurinen, talousjohtaja, Helsinki (2014 -); Thomas Antas, maanviljelijä, Lapinjärvi (2020 -); Timo Kankaanpää, maanviljelijä, Ilmajoki (2020 -); Toimitusjohtajana toimi Helena Älgars, VT, LKV, Helsinki (2017 -); Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab(2020 -), jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana KHT Kirsi Aromäki (2021 -).

MTK Hankinnat

MTK Hankintojen kolmantena toimintavuonna keskityimme pääasiassa liiketoiminnan edelleenkehittämiseen sekä markkinointiin ja viestintään. Työ sujui viiden henkilön tiimillä. Merja Elomaa ja Henrietta Dahlman olivat osittain ”vuokrattuina” MTK:lta ja Sanna Blomberg ja Pontus Leander puolestaan LRF Samköpiltä. Lisäksi ostimme markkinointipalveluita ulkopuoliselta konsultilta Satu Töröselältä 50 % työpanoksella.

MTK Hankintojen asiakkaita ovat MTK:n, metsähoitoyhdistysten ja SLC:n jäsenet. He kaikki voivat käyttää neuvottelemiamme jäsenetuja. Järjestimme vuoden aikana jäsenetupäiviä yhdessä Ahlsellin, Onnisen ja Motonetin kanssa. Tuttuun tapaan jäsenet ottivat extra-jäsenedut omikseen sekä myymälöissä että verkkokaupassa.

Panostimme vuoden aikana jäsenetujen markkinointiin. Ilmoitimme kuukausittain Maaseudun Tulevaisuudessa ja Landsbygdens Folkissa. Lähetimme sähköisen uutiskirjeen noin kolmen viikon välein. Sen avausprosentti pysyi korkealla, noin neljässäkymmenessä prosentissa. Lisäksi olemme saaneet

näkyvyyttä MTK:n ja metsähoitoyhdistysten jäsenlehdissä, uutiskirjeissä, www-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Jäsenpalvelu on myös olennainen osa toimintaamme.

Suosituimmat jäsenedut ovat kunnossapitoon liittyneet tuotteet Ahlselliilta ja Onniselta, autot, moottorikelkat, mönkijät ja polttonesteet. Nämä olivat yhteensä noin 90 % liikevaihdosta. Muita jäsenetuja käytettiin huomattavasti vähemmän. Sopimuksemme AD Autovuokraamon kanssa päättyi, koska jäsenetua oli käytännössä liian hankala käyttää.

Kokonaisuudessaan jäsenetujen yhteenlaskettu liikevaihto kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana on ollut noin 20 miljoonaa euroa. Jäsenetujen käyttäjiä kuluneen vuoden aikana on ollut noin 20 000.

Vuoden viimeisen kvartaalin aikana lanseerasimme aurinkoenergiaedun, jota jäsenet ovat toivoneet. Etu neuvoteltiin kahden hyvämaineisen toimijan, Lemkenin sekä Rasolin, kanssa valtakunnallisesti. Ensisijaisesti etu koskee maatiloja. Lanseeraus oli menestys ja jo ensimmäisten viikkojen aikana tarjouspyyntöjä tuli kymmeniä. Tilat panostavat omavaraisuuteen ja aurinkoenergialle on kysyntää. Siksi tämä etu tulee olemaan MTK Hankinnoille tärkeä tukipilari tulevaisuudessa. Yhteensä jäsenetuja saa 31:ltä yhteistyökumppanilta.

Liikevaihtomme oli yhteensä 174 000 euroa (142 000 € vuonna 2021). Olimme odottaneet suurempaa liikevaihdon kasvua, mutta koska pidimme kustannukset maltillisina, pääsimme budjetoitua tulosta (-267 000 €) parempaan tulokseen, -165 000 euroon. Ennustamme pääsevämme positiiviseen tulokseen kuluvan vuoden loppupuolella.

LAUSUNNOT

Lausunnot 2022

Lausunto 7.1. MTK lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi tehoreservin tarpeen määrittämisestä ja hankinnasta

Lausunto 12.1. Lausunto jatkuvan oppimisen sanasto VN/32564/2021

Lausunto 13.1. Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Lausunto 13.1. Keskipitkän aikavälin ilmastopoliitikan suunnitelma

Lausunto 21.1. Lausuntopyyntö luonnoksesta lannoitelaiksi ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunto 25.1. Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi VN/17576/2021

Lausunto 28.1. MTK lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi turpeen noston siirtymäkauden tuesta vuonna 2022

Lausunto 28.1. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2021 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 ja 18 §:n muuttamisesta

Lausunto 31.1. Lausunto arviomuistio maakaaren muutostarpeista

Lausunto 31.1. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausunto 31.1. Lausunto parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain

Lausunto 1.2. Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission

kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Lausunto 1.2. Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Lausunto 2.2. MTK lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025

Lausunto 9.2. Lausunto asiasta E 5/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n uusiutuvan energian direktiivin nojalla annettava komission täytäntöönpanoasetus vapaaehtoisista järjestelmistä ja kestävyyskriteerien todentamisesta

Lausunto 9.2. Lausunto: ehdotus valtioneuvoston asetukseksi maatalousmaan kipsikäsitteilyyn vuosina 2020–2025 myönnettävästä tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 10.2. MTK lausunto asiasta E 5/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n uusiutuvan energian direktiivin nojalla annettava komission täytäntöönpanoasetus vapaaehtoisista järjestelmistä ja kestävyyskriteerien todentamisesta

Lausunto 10.2. MTK lausunto asiasta E 5/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n uusiutuvan energian direktiivin nojalla annettava komission täytäntöönpanoasetus vapaaehtoisista järjestelmistä ja kestävyyskriteerien todentamisesta

Lausunto 21.2. U 12/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkaaton ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta

Lausunto 21.2. E 4/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto hiilen kestävästä kiertokuluista

Lausunto 22.2. E 4/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto hiilen kestävästä kiertokuluista

Lausunto 3.3. Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemiseksi annetun lain muuttamisesta, vn/23484/2021-mmm-3

Lausunto 14.3. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n maaperästrategiasta

Lausunto 16.3. Lausunto kalastusasetuksen 12 §:n ja halliurosten poistamisasetuksen 2 ja 4 §:ien muuttamisesta

Lausunto 18.3. Kansallinen ilmastolaki

Lausunto 23.3. Yritysten kestävyyttä ja asianmukaista huolellisuutta koskeva säädös

Lausunto 25.3. : Valtioneuvoston asetuseräluonnos rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Lausunto 30.3 Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n maaperästrategiasta

Lausunto 12.4. Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kaivoslain muuttamisesta

Lausunto 13.4. Lausunto valtioneuvoston asetuksesta juurikäävän torjunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunto 13.4. Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövahinkorahastosta

Lausunto 20.4. VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Lausunto 25.4. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunto 25.4. TEM Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta ja siihen liittyviksi laeiksi ja väliaikaiseksi laiksi

Lausunto 27.4. Valtioneuvoston ajankohtaiselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta,

Lausunto 2.5. Maa- ja metsätalousministeriön asetuseräluonnos koskien haahkan metsästyksen rajoittamista.

Lausunto 4.5 Lausunto hallituksen esityksestä (HE 47/2022 vp) eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta

Lausunto 10.5. YM: Asetus elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon myönnettävästä tuesta

Lausunto 10.5. LVM: Lausuntopyyntö maanteiden toiminnallisen luokituksen päivitystä koskevasta arviomuistiosta

Lausunto 11.5. Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2021 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioista, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkioista sekä peltokasvipalkkioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 13.5. Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

Lausunto 17.5. Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energi-strategian luonnos

Lausunto 18.5. Lausunto työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunto 20.5. MTK:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kuljetusyriyrysten määrääkaikesta polttoainetuesta

Lausunto 23.5. MTK lausunto valtiovarainvaliokunnalle asiasta VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Lausunto 25.5. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2022-2023

Lausunto 30.5. Luonnos valtioneuvoston asetus jäteasetuksen muuttamisesta

Lausunto 31.5. Kaupan toimialan tulevaisuusselonteko

Lausunto 31.5. Valtioneuvoston asetusluonnos poikkeuksellisesta mukautuksesta ja sen lisätuesta maataloustuottajille vuonna 2022

Kirjallinen asiantuntijalausunto 6.6. Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022 vp)

Lausunto 7.6. HE 71/2022 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 8.6. MTK lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta E 68/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto, RePower-EU-suunnitelma

Lausunto 13.6. MTK lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta U-49/2021vp jatkokirje: Komission ehdotus LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta

Lausunto 13.6. MTK lausunto eduskunnan maa- ja ympäristövaliokunnal-

le asiasta U-49/2021vp jatkokirje: Komission ehdotus LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta

Lausunto 13.6. MTK:n kirjallinen lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Lausunto 13.6. MTK:n kirjallinen lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Lausunto 15.6. MTK:n kirjallinen lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Lausunto 17.6. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunto 22.6. Lausunto esityksestä karhukiintiöksi metsästysvuodelle 2022-2023

Lausunto 22.6. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsästysasetuksen 10 §:n muuttamisesta

Lausunto 4.7. Esitys maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi hallin metsästyksessä alueellisen kiintiön nojalla metsästysvuosina 2022—2024

Lausunto 4.7. Esitys maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta itämeren- norpan metsästyksessä alueellisen kiintiön nojalla metsästysvuonna 2022—2023

Lausunto 4.7. Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi pyyntiluvalla sallittavasta euroopanmajavan metsästyksessä metsästysvuosina 2022-24

Lausunto 4.7. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi YVA-lain ja SOVA-lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta ja luonnoksesta esitykseksi SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta

Lausunto 12.7. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 15.7. MTK lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5§:n muuttamisesta sekä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2§:n ja 38 §:n muuttamisesta

Lausunto 21.7. Itäisen Suomen elinvoimaa vahvistavien toimenpiteiden selvittäminen

Lausunto 22.7. Lausunto valtioneuvoston asetuksesta juurikäävän torjunnasta annetun väliaikaisen valtioneuvoston asetuksen voimaantulosäännöksen muuttamiseksi

Lausunto 27.7. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 2.8. Lausunto lomituspalvelulainsäädännön uudistamisen ensimmäisen vaiheen lakimuutosehdotuksista / Maatalousyrittäjien lomituspalvelulaki

Lausunto 4.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä

Lausunto 5.8. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (Just Transition Fund, JTF) ohjelmaehdotus ja alueelliset siirtymäsuunnitelmat (VH/8737/2019-TEM-148)

Lausunto 8.8. Lausunto ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksen vasikoiden kuljetuskuntoisuudesta kaupallisissa kuljetuksissa muuttamisesta (VN/17152/2022)

Lausunto 8.8. Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko / Luonnos 21.6.2022

Lausunto 10.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi

Lausunto 11.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle jäteverolain muuttamisesta

Lausunto 11.8. MTK:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (VN/4165/2022)

Lausunto 16.8. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä siihen liittyviksi laeiksi (VN/6884/2021)

Lausunto 19.8. Lausunto koskien ehdotuksia SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Lausunto 19.8. Lausunto kommentit luonnoksesta: Maa- ja metsätalousmi-

nisteriön hallinnonalan ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelma 2022–2027, Riskienhallintaa ja kilpailukykyä muuttuvassa ilmastossa

Lausunto 22.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta -ruotsinkielinen käännös lisätty (VN/13817/2022)

Lausunto 26.8. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa

Lausunto 29.8. Asiantuntijalausunto: U 43/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n maantieteellisiä merkintöjä koskevien sääntöjen uudistamisesta

Lausunto 31.8. Lausunto biomassojen ravinteiden kierrätystä edistäviin toimenpiteisiin myönnettävästä väliaikaisesta valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (382/2016) 4 §:n 5 momentin ja 26 §:n muuttamista koskevasta asetuserinnoksesta

Lausunto 31.8. Lausunto ehdotuksesta kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunto 6.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Lausunto 7.9. Asiantuntijalausunto U 50/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi teollisuuden päästöistä (teollisuuspäästädirektiivin muuttaminen)

Lausunto 7.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräiden Euroopan laajuisten liikenneverkkojen hankkeiden lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä ja laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamiseksi

Lausunto 9.9. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuljetusyrittäjien määräraikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 13.9. Asiantuntijalausunto, asia U 50/2022 ja asia U 51/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi teollisuuslaitosten ympäristötietojen ilmoittamisesta ja teollisuus-päästöportaalin perustamisesta (päästöportaaliasetus)

Lausunto 27.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikajärven kansallispuiston laajentamisesta VN/22156/2022

Lausunto 27.9. Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022 vp): ekologinen kompensatio

Lausunto 28.9. HE 154/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Lausunto 30.9. MTK lausunto talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuljetusyrittäjien määräraikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 30.9. Asiantuntijalausunto HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023, tema: pääluokka 35 (pääasiassa ympäristön- ja luonnonsuojelu)

Lausunto 3.10. Asiantuntijalausunto HE 141/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Lausunto 5.10. Lausunto hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 126/2022 vp)

Lausunto 6.10. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tiettyjä pinta-ala ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi

Lausunto 10.10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus, U 76/2022 vp)

Lausunto 10.10. Lausunto valtioneuvoston asetuseräluonnoksesta eläinyksiköistä eräissä maaseudun kehittämisen korvauksissa ja kansallisissa maa- ja puutarhatalouden tuissa

Lausunto 10.10. Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulainsäädännön siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022 vp)

Lausunto 11.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoainelaiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 11.10. Hallituksen esitys laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja laiksi metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta (HE 167/2022)

Lausunto 11.10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoainelaiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 174/2022 vp)

Lausunto 12.10. Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunto 12.10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annetun lain ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 109/2022 vp)

Lausunto 12.10. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta

Lausunto 12.10. Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta

Lausunto 13.10. Lausunto liittyen tulotasokorotukset vuonna 2023

Lausunto 14.10. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kalastuslain muuttamisesta

Lausunto 14.10. Lausunto kansallisesta ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelmasta (KISS 2030)

Lausunto 17.10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 163/2022 vp)

Lausunto 17.10. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Lausunto 17.10. Asiantuntijalausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristövahinkorahastosta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 183/2022 vp)

Lausunto 18.10. Lausunto Valtioneuvoston selonteosta VNS 4/2022 vp Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma - Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035, VNS 6/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Hiilineutraali Suomi 2035 - kansallinen ilmasto- ja energiastrategia ja VNS 7/2022 vp Valtioneuvoston selonteko maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta

Lausunto 18.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yksityisteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1069/2018) muuttamisesta

Lausunto 18.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yksityisteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1069/2018) muuttamisesta

Lausunto 25.10. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023 - Teema: Ruokaketjun kehittäminen ml. käynnissä olevat ohjelmat sekä luonnontuotealan edistäminen

Lausunto 25.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2022 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioista, teuras-

karitsa- ja teuraskilipalkkioista sekä peltokasvipalkkioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 26.10. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaista etusijaa aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2026 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023—2028 koskevaksi lainsäädännöksi (HE 128/2022 vp)

Lausunto 26.10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 126/2022 vp)

Lausunto 27.10. Lausuntopyyntö luonnoksesta ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen 24 §:n muuttamisesta

Lausunto 27.10. Lausunto korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategiasta (VN/8330/2022)

Lausunto 27.10. Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislainsäädännön muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022 vp)

Lausunto 2.11. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhdistyslain muuttamisesta (HE 200/2022 vp)

Lausunto 8.11. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta (HE 172/2022 vp)

Lausunto 8.11. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta sokerijuurikkaan viljelijöille vuodelta 2023 maksettavasta kansallisesta tuesta

Lausunto 9.11. Lausunto luonnoksesta Kouluruuan kehittämisohjelma

Lausunto 9.11. Lausunto luonnoksesta Kansalliseksi metsästrategiaksi (KMS2035)

Lausunto 9.11. Lausunto luonnoksista 1) Valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvausta koskevan sitoumuksen antamisesta vuonna 2023 ja 2) valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta

Lausunto 9.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eläimistä saatavien sivutuotteista annetun MMM:n asetuksen 783/2015 muuttamiseksi

Lausunto 14.11. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista (VN/26394/2022)

Lausunto 15.11. Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi varautumissuunnitelmaan sisällytettävästä sähkönkäyttöpaikkojen etusijajärjestyksestä

Lausunto 17.11. Lausunto metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän asetuksista

Lausunto 21.11. Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko (VNS 8/2022 vp)

Lausunto 22.11. Direktiiviehdotus yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta

Lausunto 22.11. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 22.11. Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunto 23.11. MTK kirjallinen lausunto valtioneuvoston selonteosta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi

Lausunto 23.11. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Euroopan unionin rahoittamien eläintukien toimeenpanosta

Lausunto 24.11. MTK kirjallinen lausunto Energiaviraston maksullisista suoritteista

Lausunto 25.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi porovahinkolautakunnan suoritteista vuosina 2023-2024 perittävistä maksuista

Lausunto 28.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanvahvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista vuosina 2023 ja 2024

Lausunto 28.11. Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Lausunto 29.11. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2023 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista

Lausunto 1.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi luonnomukaisen tuotannon korvauksesta

Lausunto 5.12. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

Lausunto 5.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksesta

Lausunto 7.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä

Lausunto 8.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten tukien ja eräiden muiden tukien toimeenpanosta

Lausunto 14.12. Lausunto vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden asetuksen (VNa 1022/2006, 12 §) suunnitelmaluonnoksesta

Lausunto 19.12. Lausunto kansallisen ilmansuojeluohjelman 2030 ensimmäisestä päivityksestä

Lausunto 20.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2023 maksettavasta pohjoisesta tuesta

Lausunto 23.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2022-2023 annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta

Lausunto 23.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kansallisen kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta

Kuvatiedot:

Pääkuva: Henri Uotila

1. Jaana Kankaanpää

2. MTK kuvapankki

3. Seppo Miettunen/
Mhy kuvapankki

4. Henri Uotila

5. MTK Kuvapankki

6. Henri Uotila

7. Henri Uotila

8. MTK Kuvapankki

9. MTK Kuvapankki

10. Henri Uotila

11. Henri Uotila

12. Henri Uotila

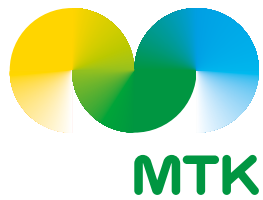
13. Henri Uotila

14. Henri Uotila

15. Henri Uotila

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Simonkatu 6, 00100 Helsinki
PL 510, 00101 Helsinki

Metsänomistajat